

T.C.

**ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**EVLİ ÇİFTLERDE FACEBOOK VE AKILLI TELEFON
BAĞIMLILIĞI İLE ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ VE EVLİLİK
UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

HİLAL TOPRAK DERİCİ

154102099

YÜKSEK LİSANS

TEZİ

Tez Danışmanı

Dr. Öğretim Üyesi Barış ÖNEN ÜNSALVER

İstanbul, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**EVLİ ÇİFTLERDE FACEBOOK VE AKILLI TELEFON
BAĞIMLILIĞI İLE ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ VE EVLİLİK
UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

HİLAL TOPRAK DERİCİ

154102099

YÜKSEK LİSANS

TEZİ

Tez Danışmanı

Dr. Öğretim Üyesi Barış ÖNEN ÜNSALVER

İstanbul, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 154102099
Öğrenci Adı Soyadı	: Hilal TOPRAK DERİCİ
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı	: Yrd. Doç. Dr. Barış ÖNEN ÜNSALVER
Tezin Başlığı	: Evli Çiftlerde Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

Toplantı Tarihi	: 17.05.2018	Saati	: 13:30
Öğrenci Savunmaya	: ☒ GELDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı, ☒ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUGU ☒ Yapılan savunma sınavında adayın başarılı bulunması sonucunda tez KABUL edilmiştir. ☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin DÜZELTİLMESİ için ay EK SÜRE verilmesinin Enstitü Müdürlüğüne önerilmesi kararı alınmıştır. (en fazla 3 ay) ☐ Yapılan savunma sınavının sonucunda tezin REDDEDİLMESİ kararı alınmıştır.			
Savunmada Tezin Başlığı	: ☒ Değişmedi. ☐ Değişti.		
Tezin Yeni Başlığı	:		
Öğrenci Savunmaya	: ☐ GELMEDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı, ☐ OY BİRLİĞİ ile REDDEDİLMİŞTİR.			

ile almıştır.

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Danışman Üye	Yrd. Doç. Dr. Barış Önen Ünsalver	
Üye	Dr. Mert Akcanbaş	
Üye	Yrd. Doç. Dr. Tuğba Arzu Özayıldız	

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Evli Çiftlerde Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

..17...../...05...../...2018...

Adı SOYADI

Hilal TOPRAK DERİCİ

İmza

TEŞEKKÜR

Tez sürecinin hem planlama hem de tamamlama aşamasında yardımlarını, zamanını esirgemeyen, akademik bilgileriyle tezime önemli katkılarda bulunan Yrd. Doç. Dr. Barış Önen Ünsalver'e,

Hayatımın her döneminde maddi manevi desteklerini benden hiçbir zaman esirgemeyen, bana duydukları güven ile yol almamı sağlayan ve her an yanımda olan, hayatımı her daim kolaylaştıran, sevgili annem Gülizar Toprak'a ve babam Ziya Toprak'a,

İlgisini, desteğini, başarıma olan inancını her an bana hissettiren, her zaman sonsuz moral veren çok sevgili eşim Muhammet Ali Derici'ye

Tez yazım aşamasında gözlerini dünyaya açan canım kızıma,

Teşekkür ederim.

HİLAL TOPRAK DERİCİ
İZMİR, 2018

Evli Çiftlerde Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

ÖZET

Son yıllarda gelişen teknolojiyle birlikte artan Facebook ve akıllı telefon kullanımı bu alanda yapılan çalışmaların yoğunlaşmasına sebep olmuştur. Geçmiş araştırmalara bakıldığında, Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının genellikle evli olmayan kişilere etkisi üzerine yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Bu tez çalışmasında; evli çiftlerde Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının çatışma çözüm stillerini ve evlilik uyumunu nasıl etkilediği ve aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, İzmir ilinde yaşayan en az 1 yıllık evli, Facebook kullanan ve akıllı telefona sahip olan 100’ü kadın 100’ü erkek toplamda 200 katılımcıdan oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında katılımcılara, “Kişisel Bilgi Formu”, “Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu”, “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu”, “Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği” ve “Evlilikte Uyum Ölçeği” uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda geri çekilme çatışma çözüm stili cinsiyete ve gelire göre anlamlı farklılık göstermiştir. Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu yaşa, eğitim durumuna ve evlilik süresine göre değerlendirildiğinde aralarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır. Görücü usulü evlenen kişilerin olumsuz çatışma çözüm stili puanları, severek evlenenlere göre daha yüksektir. Olumlu çatışma çözüm stili çocuk sayısına göre istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Cinsiyet ile Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Görücü usulü evlenenlerin evlilik uyumlarının severek evlenenlere göre daha düşük olduğu bulunmuştur fakat t testi sonucuna göre aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır. Görücü usulü evlenenlerde en sık görülen çatışma çözüm stili olumlu ve boyun eğmedir. Evlilik süresi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiye bakıldığında aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Katılımcılardan hiç çocuğu olmayanların evlilik uyumları daha yüksektir. Facebook ile akıllı telefon bağımlılığı arasında pozitif yönlü orta kuvvetli ilişki bulunmuştur. Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının, olumlu, olumsuz, boyun eğme, ve geri çekilme çatışma çözüm stilleri ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının evlilik uyumuyla arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Evlilik uyumu ile olumlu çatışma çözüm stili arasında pozitif yönlü orta kuvvetli, olumsuz çatışma çözüm stili arasında negatif yönlü zayıf ve boyun eğme ile arasında pozitif yönlü çok zayıf bir ilişki bulunurken geri çekilme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Facebook kullanım bozukluğu ve akıllı telefon bağımlılığı internete girme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Kısacası araştırmaya göre, evli çiftlerin Facebook ve akıllı telefon bağımlısı olması kullandıkları çatışma çözüm stillerini ve evlilik uyumlarını etkilememektedir. Facebook bağımlılığı yüksek olan kişilerin akıllı telefon bağımlılığı

da yüksektir. Evlilik uyumu yüksek bireyler olumlu çatışma çözüm stilini daha çok, olumsuz çatışma çözüm stilini ise daha az kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, atışma, atışma zm Stilleri, Evlilik, Evlilik Uyumu

TOPRAK DERİCİ, Hilal, Clinical Psychology Master Program, İstanbul, 2018

**Examining The Relationship Between Facebook and Smartphone Addiction
With Conflict Resolution Styles and Marital Adjustment in Married
Couples**

ABSTRACT

In recent years, developing technology and increasing use of Facebook and smartphone escalate the studies about these topics. While looking for the previous studies, there were some researches generally about Facebook and smartphone addiction effects on unmarried people. This thesis study was planned to determine that how married couples' Facebook and smart phone addiction affect conflict resolution styles and marital adjustment, also whether there is a meaningful relation with these things. Furthermore, the other aim of this study is to examine that conflict resolution styles predict marital adjustment or not. The sample of this study comprise of 100 women and 100 men, so totally it includes 200 people, who have Facebook account and smart phone, also these people should be married at least 1 year. "Personal Information Form", "Bergen Facebook Addiction Scale's Short Form", "Smartphone Addiction Scale's Short Form" "Conflict Resolution Styles Scale", and lastly "Marital Adjustment Test" were practiced to participants to obtain the datas.

Obtaining findings demonstrate that withdrawal conflict resolution style shows significant difference as regard as gender and income. Facebook use disorder, smartphone addiction, conflict resolution styles, and marital adjustment were evaluated, so there were no statistically significant difference between these things and age, period of study, and educational background. Arranged marriage people's negative conflict resolution score were more than people, who have companionate marriage. Positive conflict resolution style demonstrates statistically difference according to number of children. There were no statistically significant relationship between gender, Facebook and smartphone addiction. Marital adjustment score of people, who have arranged marriage, were less than people, who have companionate marriage, but there were no statistically meaningful relation between them on t test score. Positive and subordination are the most seen conflict resolution styles in arranged marriages. There is no relation between marital adjustment and marriage duration. Participant, who have no children, have higher scores on marital adjustment. Positive oriented mid force relation was founded in Facebook and smartphone addiction. There were no statistically significant relation between Facebook and smartphone addiction with 4 conflict resolution styles and marital adjustment. There were a positive oriented mid force relation between positive conflict resolution style and marital adjustment. Also there was a negative oriented weak relation between negative conflict resolution style and marital adjustment while there was no statistically significant relation between withdrawal and marital adjustment. According to the internet using frequency, there are not significant difference on Facebook and smartphone addiction. To sum up, as

regards to the research, being a dependent on Facebook and smartphone, do not affect which conflict resolution styles are used in marriages and marital adjustment, People, whose Facebook addiction level are high even smartphone addiction level are high. People, whose marital adjustment are high, use positive conflict resolution style more than negative conflict resolution style.

Key Words: Addiction, Facebook Addiction, Smart Phone Addiction, Conflict, Conflict Resolution Styles, Marriage, Marital Adjustment

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
KISALTMALAR.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN BİLGİLER.....	3
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	4
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	4
1.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ.....	6
1.5. ARAŞTIRMANIN KISITLILIKLARI.....	7
1.6. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI.....	8
İKİNCİ BÖLÜM.....	9
LİTERATÜR TARAMASI.....	9
2.1. EVLİLİK.....	9
2.2. EVLİLİK UYUMU.....	10
2.2.1 Evlilik Uyumunu Etkileyen Faktörler.....	11
2.2.2. Evlilik Uyumunu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	14
2.2.3. Evlilik Uyumunu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	16
2.3. ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ.....	17
2.3.1. Evlilikte Kullanılan Çatışma Çözüm Stilleri.....	19
2.3.2. Ailelerde Çatışmaya Sebep Olabilecek Unsurlar.....	21
2.3.3. Çatışma Çözüm Stilleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	24
2.3.4. Çatışma Çözüm Stilleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	26
2.3.5. Evlilik Uyumunu ile Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişki.....	27
2.4. BAĞIMLILIK NEDİR?.....	29
2.4.1. Bağımlılık Çeşitleri.....	29
2.4.1.1. Madde Bağımlılığı.....	29
2.4.1.2. Davranışsal Bağımlılık.....	30
2.5. FACEBOOK.....	31
2.5.1. Facebook ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	33
2.5.2. Facebook ile ilgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	35
2.5.3. Sosyal Medya Ağlarından Facebook'un Evlilik Üzerine Etkisi.....	36
2.6. AKILLI TELEFON.....	38
2.6.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı.....	39
2.6.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı ile ilgili Yurt İçinde ve Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	40
2.6.3. Akıllı Telefon Kullanımının Evlilik Üzerine Etkisi.....	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	44

YÖNTEM.....	44
3.1. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ	44
3.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	44
3.2.1. Kişisel Bilgi Formu	44
3.2.2. Evlilikte Uyum Ölçeği	45
3.2.3. Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği.....	47
3.2.4. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu (BFKBÖ-KF).....	50
3.2.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu (ATBÖ-KF).....	52
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	53
BULGULAR	53
4.1. Araştırmanın Bulguları ve Yorumları	53
4.2. Araştırma Kapsamına ait Demografik Bulgular	53
BEŞİNCİ BÖLÜM	77
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	77
ALTINCI BÖLÜM	87
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	87
KAYNAKÇA	89
EKLER.....	101
EK 1: YÖNERGE	101
EK 2: KİŞİSEL BİLGİ FORMU	102
EK3: BERGEN FACEBOOK KULLANIM BOZUKLUĞU ÖLÇEĞİ KISA FORMU	105
EK4: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİNİN KISA FORMU.....	106
EK:5 ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ ÖLÇEĞİ.....	107
Ek6: EVLİLİKTE UYUM ÖLÇEĞİ.....	109
ÖZGEÇMİŞ	111

KISALTMALAR

ATBÖ-KF: Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu
BFAS: Bergen Facebook Addiction Scale
BFKBÖ-KF: Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu
BFKBÖ: Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği
ÇÇSE: Çatışma çözüm Stilleri Envanteri
ÇÇSÖ: Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği
EUÖ: Evlilikte Uyum Ölçeği

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Sosyodemografik Bulgular.....	54
Tablo 2. İnternet Kullanım Bilgisi	56
Tablo 3. Akıllı Telefon Kullanım Bilgisi	57
Tablo 4. Facebook Kullanım Bilgisi	59
Tablo 5. Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistikleri.....	61
Tablo 6. Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı.....	62
Tablo 7. Evlilik Uyumu.....	62
Tablo 8. Cinsiyet Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri	63
Tablo 9. Yaş Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri.....	64
Tablo 10. Eğitim Durumu Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri.....	65
Tablo 11. Ekonomik Durum Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri	67
Tablo 12. Evlilik Süresi Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri	68
Tablo 13. Evlenme Şekli Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri	69
Tablo 14. Çocuk Sayısı Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri	70
Tablo 15. Cinsiyete Göre Facebook Bağımlılığı	71
Tablo 16. Cinsiyete Göre Akıllı Telefon Bağımlılığı.....	71
Tablo 17. Evlenme Şekline Göre Evlilik Uyumu ve Çatışma Çözüm Stilleri.....	72
Tablo 18. Beş Yıldan Daha Fazla Süredir Evli Olan Kişilerin Evlilik Uyumları	72
Tablo 19. Sahip Olunan Çocuk Sayısı ve Evlilik Uyumu.....	73
Tablo 20. Çatışma Çözüm Stillerinin Evlilik Uyumuna Göre Farklılık Gösterme Durumunun t-Testi İle İncelenmesi	73
Tablo 21. Akıllı Telefon Bağımlılığı, Facebook Bağımlılığı, Evlilik Uyum, Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi İçin Yapılan Korelasyon Testi	74
Tablo 22. İnternet Kullanım Sıklığına Göre Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığının İncelenmesi	75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İnternet Kullanım Bilgisi	56
Şekil 2. Akıllı Telefon Kullanım Bilgisi.....	58
Şekil 3. Facebook Kullanım Bilgisi	60
Şekil 4. Çalışmaya Katılan Kişilerin Akıllı Telefon Bağımlılık Puanlarının, Çatışma Çözüm Stilleri Puanlarının ve Evlilik Uyum Puanlarının Ortalamaları.....	61
Şekil 5. Çalışmaya Katılan Kişilerin Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılıklarını Gösteren Yüzde Dağılımları.....	62
Şekil 6. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilik Uyumlarını Gösteren Yüzde Dağılımları.....	63

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Evlilik ilişkileri ile ilgili araştırmalar yapmak hem klinik hem de kuramsal amaçlar doğrultusunda büyük önem taşımaktadır. Evlilik ile alakalı alanyazın taraması yapıldığında, bu konunun farklı açılardan ele alındığı görülmektedir. Özellikle 2000’li yıllardan bu yana bu tür araştırmaların artış gösterdiği, evlilik uyumu ve evlilik doyumu gibi konularda yoğunlaştığı fark edilmektedir. Evlilikte uyum ile eşlerde gözlenen mantıkdışı düşünceler (Müller ve Zyl, 1991); sosyal aksiyete (Filsinger ve Wilson, 1983); depresif semptomlar (Schott ve Cordova, 2002); Evlilikte yaşanan ekonomik sıkıntılar (Kinnunen ve Feldt, 2004); kocanın sözsüz iletişimi (Koerner ve Fitzpatrick, 2002); empati (Tutarel-Kışlak ve Çubukça, 2002); yalnızlık (Demir ve Fıfıloğlu, 1999); mükemmeliyetçilik (Tuncay, 2006); duygusal zeka (Baba, 2010); işlevsel olmayan ilişki inançları (Hamamcı, 2005) gibi farklı değişkenler üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Yurtdışında evlilikle alakalı yapılan çalışmalar incelendiğinde uzun süredir ele alınan bir diğer konunun evlilik çatışması ve çatışma çözüm stilleri olduğu görülmektedir. Bu değişkenle ilgili ülkemizde yapılan araştırmalar yeterli değildir fakat gün geçtikçe sayısı artmaktadır. Genellikle yurtdışında yapılan araştırmalarda, evlilik uyumu ile çatışma kavramları bir arada ele alınmıştır. Ülkemizde de sayıca az olmakla birlikte evlilik doyumu, evlilik uyumu ve evlilik çatışması ile kişisel ve demografik değişkenler arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalar bulunmaktadır. Bahsi geçen değişkenlerle ilgili yapılan çalışmalara örnek olarak, empatik eğilim; çatışma çözüm stilleri, aile içi iletişim ve evlilik uyumu (Hacı, 2011); evlilik çatışması, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu (Şengül Öner, 2013); demografik değişkenler, evlilik çatışması ve evlilik doyumu (Hatipoğlu, 1993) verilebilir.

Sürekli gelişen ve değişen dünyada, bilgi ve iletişim teknolojisinin de her gün ilerleme kat etmesi ile birlikte, internet hayatın vazgeçilmez bir parçası olarak yerini almıştır. İnternet teknolojisinin gelişmesiyle ve kullanımının tüm dünyada artmasıyla birlikte, internet üzerinden yeni iletişim ortamları olan sanal topluluklar yani sosyal paylaşım ağları oluşturulmuştur. (Raacke ve Bonds-Raacke, 2008). En yaygın olarak

kullanılan sosyal ağlardan bir tanesi 2004 yılında kurulan Facebook'tur. Her gün milyonlarca kişi Facebook üzerinden eski arkadaşlarıyla görüşebilmekte, yeni arkadaşlıklar kurabilmekte, anlık mesajlaşabilmekte, oyun oynayabilmekte, kendi profillerini oluşturabilmekte, bu sayede duygularını ve düşüncelerini kendi profillerinde paylaşılabilmekte, başka kullanıcıların profillerini inceleyebilmekte, fotoğraf, müzik, video gibi paylaşımlarda bulunabilmektedir (Çam, 2012). Facebook'un kullanıcılarına sunduğu bu imkanlarla Facebook kullanımını daha da özendirilmektedir. Bu durum kişilerin bu mecrada harcadıkları zamanın giderek artmasına sebep olmaktadır. Böylece kişilerin, gerek meslek hayatları gerekse sosyal ya da özel hayatları Facebook'tan olumsuz etkilenebilmektedir. Facebook'un oluşum tarihi çok eskilere dayanmadığından Facebook ile ilgili yapılan çalışmalar da henüz yeterli sayıya ulaşmamıştır, fakat araştırmaların sayısı hızlı bir şekilde artış göstermektedir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda Facebook ile birlikte incelenen diğer başlıklara örnek olarak akademik erteleme davranışları ve akademik başarı (Akdemir, 2013); lise öğrencilerinde Facebook bağımlılığı (Balcı ve Tiryaki 2014); 55 ve 65 yaşları arasındaki kadın Facebook kullanıcılar (Daloğulları, 2016); Ortaöğretim öğrencileri ve Facebook (Kırcı, 2016); son olarak da Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği'nin (BFKBÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik ve güvenirliğinin yapıldığı çalışma örnek olarak verilebilir (Ülke, 2015).

Teknolojik gelişmeler ile birlikte internet ve dolayısı ile de akıllı telefonların kullanımı giderek artış göstermektedir. Akıllı telefonlar insanların yaşamını birçok yönden kolaylaştırmaktadır. Lakin akıllı telefonların çok fazla ve kontrolsüz kullanımı, bireylerde sosyal, davranışsal, duygusal problemlere hatta davranışsal bağımlılığın oluşmasına neden olabilmektedir. Gün geçtikçe insanların akıllı telefonlarına bağımlı hale gelmesi, gün içinde sık sık telefonlarını kontrol etmesi, akıllı telefon ile geçirdikleri sürenin git gide uzaması, telefonları yanında olmadığında kendilerini huzursuz hissetmesi, akıllı telefonlarını sürekli kullanma isteğinin olması bu alandaki çalışmaların artmasına sebep olmuştur. Türkiye'de akıllı telefon ile birlikte incelenen değişkenlere şu şekilde örnekler verebiliriz, akıllı telefon bağımlılığı ve özgüven (Dirik, 2016); akıllı telefon ve öznel mutluluk (Süler, 2016); akıllı telefon ve benlik saygısı (Sabırlı, 2018).

Facebook'un ve akıllı telefonların kullanımı gelişmişliğin ve çağdaşlaşmanın bir ürünü olarak yaşamımızı kolaylaştırıyor olsa bile, bunların bilinçsizce kullanılması bazı problemleri de beraberinde getirerek bağımlılığa sebebiyet verebilir. Bunun akabinde Facebook'un ve akıllı telefonun aşırı kullanımı ile oluşan bağımlılık, kullanıcılarda davranışsal, duygusal, sosyal problemlere yol açtığı gibi evliliklerinde de sorunlar yaratabilmektedir. Yurtdışında yapılan çalışmalarda Facebook kullanımının fazla olduğu durumlarda evlilik uyumunun düşük olduğu ve boşanma oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Valenzuela, Halpern ve Katz, 2014). Aynı şekilde akıllı telefonların kontrolsüz kullanımı ile eşler arasında çatışmalar çıkabilmektedir ve evlilikte problemler oluşabilmektedir (Bianchi ve philips, 2015). Türkiye'de bu konu ile ilgili literatür taraması yapıldığında, Facebook ya da akıllı telefonların evlilik üzerine etkisinin araştırılmadığı ve böyle bir eksikliğin olduğu görülmüştür. Bu araştırma ile birlikte evli çiftlerde Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki incelenmiştir.

1.1. ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN BİLGİLER

Araştırma, Haziran 2017- Aralık 2017 tarihleri arasında araştırmaya katılmayı kabul eden en az bir yıllık evli, Facebook kullanan ve akıllı telefonu olan 100 kadın ve 100 erkeğe, kişisel bilgi formunu, Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formunu, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formunu, Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeğini, Evlilikte Uyum Ölçeğini içeren anket formu verildi. Katılımcıların hepsi gönüllü olarak çalışmaya katılmış olup, anket formunun tamamını doldurarak araştırmacıya teslim etti. Bu araştırma, Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul Başkanlığından etik onay alınarak yapılmıştır.

Araştırmaya dahil etme kriterleri, en az bir yıllık evli olmak, Facebook kullanmak ve akıllı telefona sahip olmak ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmektir. Araştırmanın çıkarılma kriterleri ise bir yıldan daha az süredir evli olmak, Facebook'un kullanılmaması ya da akıllı telefonunun olmamasıdır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı; çalışmaya katılan kişiler Facebook ve akıllı telefon bağımlısı mıdır, katılımcıların evlilik uyumu Facebook ve akıllı telefon bağımlılığından etkilenmekte midir, Facebook ve akıllı telefon bağımlılığına sahip olan eşler ilişkilerinde yaşanan çatışmalarda hangi çatışma çözüm stilini kullanmaktadır, sorularına cevap bulmaktır.

Bu sebeple ilk olarak çalışmaya katılan kişilerin Facebook ve akıllı telefon bağımlılığını ölçmek, evlilik uyumlarının nasıl olduğuna bakmak, eşleriyle yaşadıkları çatışmalarda hangi çatışma çözüm stillerini kullandıklarını belirlemek, kullandıkları çatışma çözüm stiline göre evlilik uyumlarında nasıl değişiklik olduğunu bulmak amaçlanmıştır. Ayrıca, Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının, kullanılan çatışma çözüm stillerinin ve evlilik uyumlarının, kişinin cinsiyetine, yaşına, eğitim durumuna, evlilik süresine, ekonomik durumuna, eşiyle evlenme şekline ve sahip olduğu çocuk sayısına göre nasıl farklılaştığını belirlemek amaçlanmıştır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Son yıllarda evlilik ile ilgili araştırmalar yapmak hem klinik hem de kuramsal açıdan önemli hale gelmiştir. İlgili alanyazın taraması yapıldığında 2000’li yıllardan itibaren evlilikle alakalı çalışmaların sayısının arttığı ve konuların özellikle evlilik uyumuna yoğunlaştığı görülmektedir (Ertan, 2002).

Yurt dışında evlilik ilişkileri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin sıklıkla işlenen konulardan biri olduğu bilinmektedir. Bu değişkenler ile yapılan çalışmalar yurt dışındakiler kadar eskiye dayanmasa da son yıllarda Türkiye’de de bu kavramların ele alındığını görmek mümkündür. Alanyazında evlilik uyumu ile evlilik çatışmasının beraber incelendiği çalışmalar da mevcuttur, evlilik çatışması, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu (Şengül Öner, 2013); empatik eğilim, çatışma çözüm stilleri, aile içi iletişim ve evlilik uyumu (Hacı, 2011) gibi.

Sürekli gelişmeye devam eden teknoloji ile birlikte internetin yaşamın bir parçası olması, beraberinde getirdiği sosyal paylaşım ağlarından Facebook’un tüm toplumlarca kullanımının artması ve Facebook bağımlılığı kavramının ortaya çıkması ile

birlikte bu alanda yapılan çalışmalar da artmıştır. Facebook her yaştan kişiye etkilediği gibi kişilerin evliliklerini de etkilemekte olduğu görülmektedir. Facebook'un evlilik uyumlarını düşürdüğü, çiftler arasında tartışmalara sebep olduğu ve evliliklerde boşanmaların bir nedeni olarak gösterildiği bulunmuştur (Valenzuela, Halpern ve Katz, 2014).

Akıllı telefon alanında yaşanan ilerlemeler ve akıllı telefonların sunduğu avantajlar her yaştan kişinin dikkatini çekmektedir. Akıllı telefonlar tüm Dünyada artış gösteren bir kitleye sahiptir. Kullanıcıların akıllı telefonlarıyla çok uzun saatler geçirdikleri, bu durumu kontrol altına alamaz hale geldikleri ve akıllı telefon bağımlılıklarının oluştuğu bilinmektedir. Akıllı telefon bağımlılığı, ciddi bir problem olma yolunda ilerleme göstermektedir. Akıllı telefonlar kişilerde psikolojik, fizyolojik ve sosyal açıdan problemler oluşturmaktadır (lke, 2015). Evliliklerin akıllı telefondan nasıl etkilendiğine dair çalışmalar yok denecek kadar azdır. Fakat akıllı telefonların kişiler arası ilişkileri etkilediği bilinmektedir. Bu sebeple akıllı telefonun evlilikleri nasıl etkilediği araştırılması gereken konulardan bir tanesidir.

Evli çiftlerin yaşadığı problemler yalnızca ikisini değil, aile ortamını yani hem kendilerini hem de çocuklarını negatif etkilemekte olduğu bilinmektedir (Güven, 2005). Evlilikte çiftlerin yaşadıkları problemler psikolojik rahatsızlıklara, alkol bağımlılığına, bağışıklık sisteminde zayıflamaya, evdeki çocukların psikolojik sorunlarındaki artışa, çocukta güvensiz bağlanmaya, uyum ve davranış sorunlarına neden olabileceği belirtilmiştir (Fincham ve Beach, 1999). Ayrıca çiftlerin evliliklerinde problem yaşaması boşanmalara neden olabilir, bu durum da çocukları etkileyebilmektedir. Tüm Dünyada boşanma oranlarındaki ciddi artış, araştırmacıları bu alanda çalışmaya sevk etmiştir ve bu konuda çözüm yolları bulunmaya çalışılmaktadır.

Bu araştırmayla birlikte bugüne kadar birlikte çalışılmamış olan Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu konuları bir arada ele alınacaktır. Böylece Türk kültüründen elde edilecek bulguların, Türkiye'deki evliliklere, aile danışmanlığı hizmetlerine ve literatüre katkı sağlaması amaçlanmıştır. Ayrıca, bu alışma, Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu ile alakalı bilgi birikimini arttırması, bugüne kadar birlikte incelenmemiş olan bu konularla ilgili yapılması planlanan benzer çalışmalara

ön veri sağlanması ve gerek kuramsal gerekse uygulama alanında bilgi eksikliğinin giderilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Araştırmanın temel problemi, “Evli Çiftlerde Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasında ilişki var mıdır?” şeklindedir. Araştırmada sınanmak üzere geliştirilen hipotezler ise şunlardır:

H1: Katılımcıların cinsiyetlerine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H2: Katılımcıların yaşına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H3: Katılımcıların eğitim durumlarına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H4: Katılımcıların ekonomik durumlarına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H5: Katılımcıların evlilik sürelerine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H6: Katılımcıların eşleriyle evlenme şekillerine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H7: Katılımcıların sahip oldukları çocuk sayısına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde aralarındaki ilişki istatistiksel olarak farklılaşmaktadır.

H8: Erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre daha fazla Facebook bağımlısıdır.

H9: Kadın katılımcılar erkek katılımcılara göre daha fazla akıllı telefon bağımlısıdır.

H10: Görücü usulü ile evlenen katılımcıların severek evlenen katılımcılara göre evlilik uyumları daha düşüktür, Görücü usulü ile evlenen katılımcılar çatışma çözüm stillerinden ise olumsuz ve boyun eğme çatışma çözüm stillerini daha çok kullanmaktadır.

H11: Beş yıldan daha fazla süredir evli olan kişilerin evlilik uyumları daha yüksektir.

H12: Kişilerin sahip oldukları çocuk sayısı arttıkça evlilik uyumları azalacaktır.

H13: Evlilikte Uyum Ölçeği'nden yüksek puan alan kişilerin Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği'nden, olumlu çatışma çözüm stil puanları yüksek, olumsuz ve geri çekilme puanları düşüktür.

H14: Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu'ndan yüksek puan alanların Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği'nden, olumlu çatışma çözüm stil puanları düşük olumsuz, geri çekilme ve boyun eğme puanları yüksektir.

H15: Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu'ndan düşük puan alan katılımcılar Evlilikte Uyum Ölçeği'nden yüksek puan almaktadır.

H16: Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu'ndan yüksek puan alan kişiler Evlilikte Uyum Ölçeği'nden düşük puan almaktadır.

H17: Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'ndan düşük puan alan kişilerin Evlilikte Uyum Ölçeği'nden aldıkları puan yüksektir.

H18: Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Kısa Formundan yüksek puan alan kişilerin, çatışma çözüm stilleri Ölçeğinden olumlu çatışma çözme ve boyun eğme puanları düşüktür, olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme stil puanları ise yüksektir.

H19: Katılımcıların internet kullanma sıklığı arttıkça Akıllı Telefon Bağımlılığı Kısa Formu'ndan ve Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'ndan aldıkları puan artmaktadır.

1.5. ARAŞTIRMANIN KISITLILIKLARI

Çalışmaya ilişkin bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Bunların çözülmesiyle birlikte gelecekte yapılacak araştırmalar konuya netlik kazandırabilir. Başlıca sınırlılıklar şunlardır:

1. Araştırma bulguları 2017 yılı ile sınırlıdır.
2. Bu çalışmadan elde edilen veriler, katılımcıların kişisel bilgi formuna, Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'na, Akıllı Telefon

Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu'na, Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği'ne ve Evlilikte Uyum Ölçeği'ne vermiş oldukları kişisel cevaplar ile sınırlıdır.

3. Araştırma verileri İzmir ili il/ilçe merkezlerindeki katılımcılar ile sınırlıdır.

4. Araştırma verileri İzmir ili il ve ilçelerinde yaşayan 100 kadın ve 100 erkek evli kişinin ölçeklere verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

5. Bu çalışmada, evli çiftlerde Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki incelenmiştir, başka bir durum araştırılmamıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

1. Araştırmada kullanılan örneklem büyüklüğü, evreni temsil edici niteliktedir.

2. Araştırmada uygulanan yöntem, araştırma amacına uygundur.

3. Araştırmada kullanılan Evlilikte Uyum Ölçeği, evlilik uyumunu, Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği, çatışma çözüm stillerini, Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu (BFKBÖ-KF), Facebook bağımlılığını, Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeğinin Kısa Formu, akıllı telefon bağımlılığını ve Kişisel Bilgi Formu, sosyodemografik değişkenleri ölçmektedir.

4. Örneklemi oluşturan evli bireyler ölçek ve anket sorularını samimiyetle, doğru ve yansız olarak yanıtlamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

2.1. EVLİLİK

Evlilik yaklaşık olarak M.Ö. 2000 senesinden şimdiki zamana kadar temel özelliklerini devam ettirerek süregelen ve vazgeçilmeyen bir kültür olgusudur (Yıldırım, 1993). Evlilik en sade kelime anlamı ile kadın ile erkeğin aile kurmak maksadı ile kanunların uygun gördüğü şekilde bir araya gelmesidir (Günay, 2000). Hazan ve Shaver'e (2000) göre, evlilik birbirinden farklı ihtiyaç ve isteklere sahip kadın ve erkeğin hayatı paylaşmak, birlikte yaşlanmak, çocuk yapmak, onları büyütmek gibi ideallerle ve toplumsal bir onaylama ile gerçekleşmiş olan ilişkiler sistemidir (Özügürlü, 1990).

Türk Medeni Kanunu'nun 185. Maddesine göre evlilik, evlenmek suretiyle çiftler arasında evlilik birliğinin kurulmasıdır. Çiftler birbirlerine sadık olmalı, beraber hayatlarını sürdürmeli ve yardımda bulunmalıdır. Sahip oldukları çocukların bakımı, gözetimi ve eğitimi konusunda her ikisi de sorumluluk sahibi olmalıdır. Evlilik kültürler arası değişiklikler gösterse bile gelenek olarak benimsenme ve resmi olarak kabul edilme bakımından benzerlik göstermektedir (Tarhan, 2006).

Evlilik, insanlık tarihi ile oluşum gösteren, zamanla farklılaşan fakat hala varlığını sürdüren, erkek ve kadın arasında kan bağı oluşturan bir kurumdur (Erişti, 2010). Çağdaş yaşamda ise evlilik, ilişkide özgür, cinsellik konusunda eşit haklara sahip ve ilişki içinde olmak gibi özellikler bağlamında ele alınmaktadır (Tutarel-Kışlak, 1999). Özügürlü'nün (1990) yapmış olduğu açıklamaya göre evlilik, toplumsal sistem içinde var olan kurallara uygun bir şekilde, örf ve medeni hukuk bağlamında, toplumun da kabul edeceği meşru bir şekilde aile kurumunun oluşmasına imkan sağlayan bir olgu olarak kabul edilmektedir. Yani evlilik gelenek ve göreneklerle şekillenen erkek ve kadın arasında olan bir anlaşma niteliği taşımaktadır (Bener, 2011).

Kısacası evlilik ile ilgili yapılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere, evliliğin hukuki bir boyuta sahip olduğu, kadın ve erkeğin cinsel arzularını rahatça yaşadığı, kültürden kültüre farklılaşmaların görüldüğü, bireylerin gelişmelerine fayda sağladığı ve toplum tarafından kabul görmüş bir kurum olduğu vurgulanmaktadır.

Evlilik etkileşim sistemi olduğu gibi aynı zamanda da bir iletişim sistemidir. Çiftlerin karşılıklı toplumsal, ruhsal, cinsel güdülerinin dile getirebilmeleri için karşılıklı etkileşimlerini sürdürmeleri gerekmektedir. Sağlıklı bir iletişim uyumlu bir evlilik sürdürmenin ilk şartlarından bir tanesidir. 1990'lı yıllardan bugüne evlilik uyumu ile alakalı çalışmalarda evliliklerin nasıl geliştiğinin, evliliği sarsan veya başarılı olarak devam etmesini sağlayan unsurların neler olduğunun bulunması ve bu konularda araştırma yapılması gün geçtikçe önem kazanmıştır (Gotmann ve Levenson, 1992).

2.2. EVLİLİK UYUMU

Evlilik uyumu evliliğin niteliğini tanımlamak için kullanılan kavramlardan sadece bir tanesidir. Evli çiftlerin evliliklerini ve ailelerini ilgilendiren konularda aynı düşüncelere sahip olmaları ve sahip oldukları problemleri her iki tarafı da mutlu edecek şekilde çözebilmeleri onların evliliklerinin uyumlu olduğunu göstermektedir (Erbek vd., 2005).

Sabatalli'ye (1988) göre, uyumlu bir evlilik eşlerin birbirleriyle rahatça diyaloga girebildiği, önemli konularda çok fazla anlaşmazlığın yaşanmadığı ve anlaşmazlık yaşandığında da her iki eşi de mutlu edecek şekilde sonuçlandığı bir evlilik olarak ifade edilmiştir. Eşler arasındaki uyum ile ilgili yapılan ilk araştırmalar 1960 senesine dayanmaktadır. Türkiye'de ise bu konu ile ilgili ilk araştırma 1990 senesinde yapılmıştır (Yılmaz, 2000).

Spainer'a (1976) göre evlilik uyumu çift arasında problem yaratan farklılıklardan, kişilerarası gerilimlerden, bireylerdeki var olan kaygıdan, eşlerin birlikteliğinden ve son olarak eşlerin işlevselliğini etkileyebilecek konulardaki işbirliğinden etkilenmektedir.

Fışıloğlu (2001) ise evlilik uyumunu, eşlerin evlilikte oluşan değişiklikleri birbirlerine ve evliliğin bütünlüğüne uyum gösterecek şekilde benimsemeleri olarak tanımlamıştır.

Evlilikte çiftler arasında yaşanan anlaşmazlıklar, çatışmalar ve tartışmalardan dolayı oluşan boşanmalar kişilerin günlük hayatını negatif yönde etkileyebilmektedir. Bu da kişilerde psikopatolojilerin oluşmasına sebebiyet verebilmektedir (Gottmann, 1998). Bu sebepten ötürü eşler arasındaki uyumla alakalı yapılan araştırmalar oldukça önemli bir yere sahiptir.

Evlilik uyumu sıklıkla üzerinde araştırma yapılan bir konudur. Lakin bu kavramın literatürde belirgin bir tanımı bulunmamaktadır (Yılmaz, 2001). Evlilik ile ilgili yapılan ilk araştırmalar incelendiğinde, evlilik doyumu, evlilik başarısı, evlilik kalitesi, evlilik bütünlüğü ve evlilik mutluluğu gibi kavramların evlilik uyumu kavramı yerine kullanıldığı görülmektedir. Çalışmalar incelendiğinde, bu kavramların tanımlarıyla ilgili görüş birliği olmamasından dolayı bazı araştırmacılar aslında bu kavramların benzer olduğunu ifade etmektedirler. Özellikle de evlilik uyumu ile evlilik doyumu kavramlarının arasında yüksek korelasyon olması sebebiyle bu iki kavram çoğu araştırmada birbirlerinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Bazı araştırmalarda evlilikten doyum alan çiftlerin aynı zamanda birbirleriyle uyumlu çiftler olduğu iddia edilmektedir. Lakin bazı araştırmalar bu iki kavramın adeta eş anlamlı olarak birbirlerinin yerine kullanılmasının yanlış olduğunu ve korelasyon katsayısının bu şekilde yorumlanmasının hatalı olduğunu ifade etmiştir. Kimi araştırmacılar ısrarla evlilik doyumunun ve uyumunun birbirinden farklı kavramlar olduğunun üstünde durmuşlardır (Erbek vd., 2005).

Evlilik doyumu ile evlilik mutluluğu kavramlarının tanımlandığı bir araştırmada, evlilik mutluluğunun daha duygusal bir içeriğe sahipken, evlilik doyumunun daha bilişsel bir yapıya sahip olduğu ifade edilmiştir (Fowers vd., 1994). Evlilik doyumunda kişilerin öznel algısı değerlendirilmektedir, evlilik uyumunda ise çift arasındaki ilişkinin niteliği incelenmektedir. Bundan dolayı evlilik uyumunda çiftlerden her ikisinin de ilişkiyi sürdürebilme kapasiteleri önem taşımaktadır (Akar, 2005).

2.2.1 Evlilik Uyumunu Etkileyen Faktörler

Evlilik geçmişten günümüze kadar tüm insanlık alanında kişilerin kendi seçimleriyle dahil oldukları popüler bir kurumdur. Fakat kişilerin bireysel seçimleriyle kanun önünde verdikleri bu söz bazı istenmeyen neticelere de sebep olabilmektedir. Kimi evlilikler başta evlilik doyumunu beraberinde getirmekte fakat daha sonra mutsuzluk, üzüntü ve hayal kırıklığı ile sona ermektedir (Karney ve Bradbury, 1997). Evlilik bu kadar popüler olmasına ve M.Ö'sine kadar dayanmasına karşın yapılan araştırmalar neticesinde elde edilen verilere dayanarak, son yıllarda tüm dünyada boşanma oranlarının ciddi bir şekilde arttığını söylemek mümkündür. En fazla boşanmanın görüldüğü ülkelerden biri Amerika Birleşik Devletleri'dir. Bu konuda

araştırma yapan bilim insanları ilk evliliklerin %40-50'sinin boşanma ile neticeleneceğini öngörmektedir (Amato, 2010). Çin'de 1978 senesinden beri boşanma oranının %500 arttığı (Sheng, 2004); Avustralya'da 1970'ten bu yana %300 yükseldiği (de Vaus, 2004); Güney Kore'de ise son 30 seneye bakıldığında %600 bir artışın olduğu (Lee, 2006) görülmektedir. Türkiye ile diğer ülkeler arasında kıyaslama yapıldığında, Türkiye'nin boşanma konusunda diğer ülkelere göre daha düşük boşanma oranına sahip olduğu bulunmuştur. Lakin başka ülkeler ile kıyaslamaksızın Türkiye'nin geçmiş yıllardan günümüze kadar olan boşanma oranları incelediğinde, 1990'lı yıllarda boşanmaların artmaya başladığı ve 2000'li yıllardan itibaren ise artışın daha da hızlandığı görülmektedir (Çelen, 2011). Bu durum toplum için tehlike arz etmektedir ve nedenlerinin araştırılıp önüne geçilmesi gerekmektedir.

Boşanma oranlarının gittikçe artış gösterdiği dünyada evlilik yaşamının devamını sağlamak ve evlilikte mutluluğu arttırmak oldukça önem kazanmaktadır. Mutlu, huzurlu bir evlilik için önemli olan evlilik uyumunun sağlanması ve evlilik uyumunu etkileyen faktörlerin bulunup, evlilikte kullanılması konusunda teşvik edilmesidir. Eşler arasındaki uyumu bozmaya ve boşanmaya neden olabilecek olan her türlü problemi açıkça konuşma, her iki tarafı da memnun edecek şekilde tartışmaları sonlandırma, eşleri ileriki yaşantılarında karşılaşılabilecekleri olası çatışmaların ve sorunların üstesinden gelmelerini sağlayabilecek çözüm yolları konusunda bilgilendirme, evlilikteki uyumu artırmanın ve bu sayede aile birliğini korumanın etkili yöntemleri arasında yer almaktadır (Özgüven, 2009).

Yapılan araştırmalar sonucunda evlilik uyumunu etkileyen birçok faktörün olduğu tespit edilmiştir. Hughston ve Sporakowski (1978) 50 yılı aşkın süredir evli olan 40 çiftle bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmada evlilik uyumunu etkileyen en önemli unsurun, kişilerin eşleri ile benzer oldukları ile ilgili düşünceleri olduğu bulunmuştur.

Batool ve Khalid' in (2012) yaptığı araştırmada demografik değişkenlerden yalnızca çocuk sayısının evlilik uyumuna etkisi olduğu bulunmuştur. Eşlerin sahip oldukları çocuk sayısı arttıkça evlilik uyumu düşmektedir. Bunun sebebi eşlerin çocuk sahibi olduktan sonra, ekonomik açıdan ailenin yıpranmasıdır ve eşlerin çocuklarına ayırdıkları vaktin artması sebebiyle birbirlerine karşı olan sevgi ve ilgilerinin azalmasıdır. Araştırmadan çıkan bir diğer bulgu ise, duygusal zekanın evlilik uyumunu

etkileyen önemli faktörlerden bir tanesi olduğudur. Yani, çiftlerin sahip olduğu empati, dürtü kontrolü ve hoşgörü evliliğin kalitesini belirleyen unsurlardandır.

Burgess ve Cottrell (1939) 526 çift ile yaptığı çalışmada evlilik uyumunu etkileyen unsurları şu şekilde ifade etmiştir:

- a.) Çiftlerin evliliklerini mutlu bir şekilde yapmış olmaları,
- b.) Çocuk sahibi olma konusunda anlaşarak karar vermiş olmaları,
- c.) Çiftlerin birbirlerinin aileleri ile iyi bir ilişki içinde olmaları,
- d.) Çiftlerin ve onların ailelerinin din, milliyet, kültür, eğitim açısından birbirleriyle benzer özellikler taşımaları.

Gottman ve Krokoff (1989) çiftlerin iletişim davranışlarından inatçılık, savunmacılık ve etkileşimden çekilmenin evlilik uyumunu etkilediğini belirtmiştir.

Özgüven (2009) Türkiye'deki evlilik uyumunu ve evlilik uyumuna etki eden faktörleri saptamak amacıyla bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmanın sonucunda evlilik uyumuna etki eden unsurlar şu şekildedir:

- a.) Çiftlerin tanışma ve nişanlılık süresinin uzunluğu
- b.) Kişilerin evlenme yaşı
- c.) Ebeveynler ile iyi ilişki içeriğinde olmak
- d.) Toplumsal statünün nasıl olduğu
- e.) Eğitim düzeyi
- f.) Ebeveynlerin evliliklerinin mutluluk düzeyi
- g.) Çiftlerin evliliklerinin ebeveynler ve arkadaşlar tarafından onaylanma durumu
- h.) Çiftlerin kültür ve dini geçmiş benzerlikleri
- i.) Çiftlerin nişanlılığın ve evliliğin ilk evresinde birbirleriyle uyum sağlayabilme yüzdesi

Johnson ve arkadaşları (2001) evlilik uyumu ile ilgili yaptıkları bir araştırmada, eşler arasındaki mutluluk, anlaşmazlıklar, etkileşim, boşanma eğilimi ve sorunlar olan beş boyuttan bahsetmektedir. Çalışmada bu beş boyut iki ana başlık altında incelenmiştir. Birinci boyut eşlerin etkileşimi ve mutluluktur, diğer boyut ise sorunlar, anlaşmazlıklar ve boşanma eğilimidir. Bu beş boyut detaylı olarak incelendiğinde, mutluluk çiftlerin ilişkisinde hem özel hem de genel alanda bireysel doyumu sağlama

anlamına gelmektedir. Etkileşim boyutu incelendiğinde, bu boyut eşlerin birbirlerine ayırdıkları vakit ve birlikte yaptıkları aktiviteleri içermektedir. İkinci boyutta yer alan anlaşmazlık kavramı, çiftlerin evliliklerinde yaşadıkları fiziksel ve sözel çatışmanın şiddetini tanımlamaktadır. Evlilikte yaşanan sorunlara bakıldığında, bunun çiftlerin karşılaştıkları strese gösterdikleri tepkilerin bütünü olduğu söylenebilmektedir. Boşanma eğilimi ise çiftlerden birinin ya da her ikisinin de evliliklerinde yaşadıkları problemlerden dolayı boşanmayı düşünmesi ya da bu konu ile ilgili kafa yorması, ayrıca eşiyle veyahut yakın çevresiyle bu konuyu konuşması ya da istişarede bulunmasıdır. Yapılan bir başka çalışmanın neticesinde bu beş boyutun evliliğin süresine ve cinsiyete göre farklılık gösterebildiği bulunmuştur (Polat, 2006).

2.2.2. Evlilik Uyumu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Evlilik uyumunun çalışıldığı araştırmaların sayısı oldukça fazladır. Bu araştırmaların hepsine bu bölümde yer vermek mümkün değildir fakat olabildiğince farklı değişkenler ile çalışılmış konulardan bilgiler aktarılmaya çalışılacaktır.

Polat'ın (2006) yaptığı araştırmada, evlilik uyumu arttıkça çatışma ihtimalinin düştüğü, evlilik uyumunun yüksek olduğu eşlerde aldatma ihtimalinin düşük olduğu bulunmuştur. Aldatma ihtimalini en iyi yordayan unsurlar; ilk olarak evlilik uyumu sonra cinsiyet daha sonra sosyoekonomik düzey ve en son ilişkinin başlangıcı ile evlilik kararı arasında geçen süredir. Kadınların sosyoekonomik durumu iyileştikçe evlilik uyumlarının arttığı, çatışma ihtimallerinin ise azaldığı görülmektedir. İlişkinin başlangıç tarihi ile evlilik kararının alındığı tarih arasındaki süre kısa ise erkeklerin aldatma eğilimi daha azdır fakat iki unsur arasındaki süre fazla ise erkeklerin eşlerini aldatma ihtimalleri daha yüksektir.

Malkoç (2001) yaptığı çalışmada evlilik uyumu ile eşler arasındaki iletişim modeli arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, evlilik uyumu kötü olan çiftlerin iletişim modelleri yıkıcı tarzdadır. Fakat evlilik uyumu iyi olan çiftlerin ise iletişim modelleri yapıcıdır. Evlilik süresi arttıkça yıkıcı iletişim modeli kullanımı artmaktadır. İlmli evlilik uyumunun olduğu çiftlerde yıkıcı olan iletişim modeli kullanımı, yüksek evlilik uyumu olan gruba göre daha fazla kullanılmaktadır. Yani kısacası, çiftlerden yüksek evlilik uyumu puanına sahip kişiler

düşük evlilik puanına sahip kişilere göre yıkıcı iletişim biçimlerini daha az, yapıcı iletişim biçimlerini ise daha fazla kullanmaktadırlar.

Büyüksahin (2006) bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonucunda araştırmacı, evlilik uyum puanının düşük olduğu kişilerin bağlanma stillerini incelediğinde bu kişilerin korkulu bağlananlar olduğunu, evlilik uyum puanı yüksek olan bireylerin ise güvenli bağlanma stiline sahip bireyler olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca bağlanma stillerinden saplantılı bağlanmaya sahip olan kişilerin evlilik uyum puanı, güvenli bağlanan kişilerin puanlarıyla oldukça benzer niteliktedir. Fakat saplantılı bağlanan kişilerin evlilik uyum puanı korkulu bağlanan kişilerin evlilik uyum puanlarından ise fazladır. Kısacası, bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, bağlanma stili saplantılı olan kişilerin evlilik uyumları düşük değildir.

Fidanoğlu (2006) en az 1 en fazla 10 yıldır evli olan 225 çifti araştırmasına dahil ederek evlilik uyumu, mizah tarzı ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkiye bakmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, evlilik uyumu erkeğin kaygı durumundan, erkeğin yaşından, her iki eşin de mizahi özelliklerinden, son olarak da eşlerin evlilikte ayrı kaldıkları sürenin uzunluğundan etkilenmektedir. Elde edilen bir diğer sonuca göre kadınların yaşı evlilik uyumunu etkilememektedir. Fakat evlilikte ayrı kaldıkları süre ve mizah tarzı kadınların evlilik uyumlarını etkilemekte olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların kaygı düzeyi yüksek olduğunda, evlilik uyum puanı düşük olduğu bulunmuştur. Mizah özellikleri ile evlilik uyumu arasında pozitif korelasyon bulunmaktadır yani çiftler olumlu mizah özelliklerine sahipse bu kişilerin evlilik uyumları da yüksektir. Çiftlerin çocuk sahibi olmaları ve kaç yıldır evli oldukları gibi değişkenlerin evlilik uyumu üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı bulunmuştur.

Tutarel-Kışlak ve Çabukça (2002) yaptığı araştırmada, empati ile demografik değişkenlerin evlilik uyumunu nasıl etkilediğini incelemiştir. Bununla birlikte empati puanının da cinsiyetten nasıl etkilendiğini bulmaya çalışmıştır. Çalışmada 75'i kadın 75'i erkek toplamda 150 evli katılımcı vardır. Araştırmada Evlilikte Uyum Ölçeği ve Empatik Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, cinsiyetin empatik eğilimde herhangi bir etkisinin olmadığı ama empatinin evlilik uyumunu yordayan bir değişken olduğu, ayrıca empatinin ilişkinin niteliğini olumlu bir şekilde etkilediği saptanmıştır.

2.2.3. Evlilik Uyumu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Evlilik uyumu ile alakalı yurt dışında yapılan çalışmalar yurt içinde yapılan çalışmalardan daha eskiye dayanmaktadır ve sayıca daha çoktur. Bu bölümde yurt dışında evlilik uyumunun çalışıldığı araştırmalar özetlenerek verilmiştir.

Hazan ve Shaver (2000) yaptıkları araştırmada güvenli-güvensiz ya da güvensiz-güvensiz bağlanma stiline sahip çiftlerin evlilik uyumlarının güvenli-güvenli bağlanma stiline sahip kişilere göre daha kötü olduğunu tespit etmiştir.

Gottmann (1998) araştırmasında paylaşımcı çiftlerin ilişkilerinde eşitliğe daha çok önem verdiklerinden ve evlilik uyumlarının daha iyi olduğundan bahsetmiştir. Paylaşımcı olmayan eşlerin yaşadıkları çatışmaları her zaman çözme ihtiyacı hissetmediklerini belirtmiştir. Ayrıca evdeki kararları eğer eşlerden yalnızca bir tanesi alıyorsa bu ilişkide iletişim evlilik uyumunu daha az etkilemektedir diye ifade etmiştir.

Nemecek ve Olson'a (1999) göre beş faktör kişilik modellerinden geçimli olma, vicdanlı olma ve nevroitiklik açısından eşlerin benzerlik göstermesi ile evlilik uyumu arasında bir ilişki mevcuttur. Yapılan bir diğer araştırmaya göre, evli yaşlı çiftlerde, nevroitik olma ile evlilik uyumu arasındaki ilişki negatif yönlü olarak bulunmuştur (Cook vd., 2005) .

Isaac ve Shah'ın (2004) araştırmasında 40 Hintli çift bulunmaktadır. Bu çalışmada kadına ve erkeğe ait cinsiyet rollerinin evlilik uyumuna etkisine bakılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, bir kişi hem kadın hem erkek cinsiyet rollerine sahip ise bu kişilerin evlilik uyumları daha yüksektir. Ayrıca eğer eşlerden bir tanesi psikiyatrik bir hastalığa sahipken diğer eş geleneksel olmayan cinsiyet rolüne sahip olacak şekilde yeni bir rol benimserse, evlilik uyumu artacaktır.

Kinnunen ve Feldt (2004) tarafında yürütülen araştırmada çiftlerin evlilik uyumlarının yaşadıkları maddi sıkıntılardan etkileneceğini ve depresif semptomların ortaya çıkabileceğini ifade etmiştir. Çünkü bu çalışmaya göre, ekonomik durumun iyi olmamasından dolayı oluşan sıkıntı, psikolojik bir sıkıntıdır bu da evlilik uyumunu olumsuz etkilemektedir.

Eşlerin sahip oldukları çocuk sayısı ve ne kadar süredir evli oldukları evlilik uyumunu etkilemektedir. Bowman (1990), evli çiftlerin evlilik uyumlarının evlendikten iki yıl sonra düşüşe geçtiğini ve çocuk sahibi olmanın da bu düşüşü hızlandığını ifade etmektedir. Yine aynı şekilde başka bir araştırmada da

eşlerin sahip oldukları çocuk sayısının evlilik uyumunu negatif etkilediği belirtilmiştir (Blum ve Mehrabian, 1990).

Evlilik uyumunu etkilediği düşünülen bir diğer demografik değişken eşlerin çalışıp çalışmama durumu ve elde edilen gelir düzeyidir. Bu konunun incelendiği araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, kadının elde ettiği gelir düzeyi arttıkça evlilikten elde ettikleri mutluluk artmaktadır. Yani, kadınların sahip oldukları gelir düzeyiyle evlilik uyumları arasında pozitif bir ilişki mevcuttur (Rogers ve Deboer, 2001).

Cramer'ın (2002), yaptığı çalışmaya 86'sı İngiliz kadın ve 58'si İngiliz erkek katılmıştır. Araştırmada onaylanma ihtiyacına, özgüven-iletişim çatışmasına ve romantik çiftler arasındaki ilişki tatminine bakılmıştır. Elde edilen sonuca göre, çiftler arasındaki saygı ve empatinin evlilik uyumunu arttırdığı bulunmuştur. Ayrıca aralarında çatışma yaşayan eşlerin anlaşılabilirlik ve kabullenilmişlik duygusunun azaldığı, bundan dolayı da ilişki doyumunun azalacağı düşünülmektedir. Fakat çatışma yaşayan çiftlerin evlilik uyumunda herhangi bir azalma olmadığı belirlenmiştir.

2.3. ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ

Araştırma kapsamında incelenen bir diğer parametre de çatışma çözüm stilleridir. Bu bölümde öncelikle çatışma, çatışma çözüm stilleri kavramları ile alakalı farklı tanımlara ve evlilikte kullanılan çatışma çözüm stillerine yer verilmiştir. İkincil olarak ise, yurtiçinde ve yurtdışında bu konuda yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir. Son olarak da çatışma çözüm stilleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiye değinilmiştir.

Çatışma, hayatın doğal bir parçası olan, kişilerin birbirleriyle denk düşmeyen ihtiyaçları, dürtüleri veya isteklerinden gücünü alan kişilerarası bir süreçtir (Yavuzer, 2000).

Çatışma, bireylerin karşılıklı olarak davranışlar, ihtiyaçlar, hedefler, istekler ya da değerler konusunda anlaşmazlık yaşadıkları vakitlerde ortaya çıkan sosyal bir durumdur (Peterson, 1983).

Bireylerden birinin, karşı tarafın kendisinin işini engellediğini sezdiği durumlarda ortaya çıkan sürece çatışma denmektedir (Greef ve Bruyne, 2000).

Deutsch (1994), çatışmayı kendi başına yıkıcı ya da bireyleri kötü etkileyen bir eylem olarak görmemektir. Bireylerin çatışmadan değil çatışmayı ele alış biçimlerinden

zarar görme ihtimalleri olabilmektedir. Çünkü Deutsch'un (1994) bakış açısına göre, çatışmanın birbirinden farklı iki etkisi mevcuttur. Bunlar, yapıcı etki ve yıkıcı etkidir. Çatışmaya eğer etkili bir şekilde yaklaşılsa, çatışma olgunlaşmak ve gelişmek gibi bir etki yaratır. Lakin çatışma doğru olmayan bir şekilde ele alınırsa yıkıcı veya kişilere zarar verici sonuçlar doğurabilir.

Çatışma davranışı evlilik müessesinin kaçınılmaz unsurlarından biridir. Evlilik ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, çatışma ve eşlerin çatışmaları nasıl çözdükleri özellikle üzerinde durulan konular arasında olduğu gözlemlenmektedir (Kurdek, 1994).

Türkiye'de çatışma kavramını evlilik açısından ilk kez inceleyen Tezer'e (1986) göre evlilik çatışması, eşlerden birinin kendi ihtiyaçlarının, hedeflerinin, isteklerinin diğer eş tarafından kısıtlandığını ya da kısıtlanacağını fark etmesiyle ortaya çıkan bir süreçtir.

Özen'in (2006) yaptığı araştırmanın sonucunda, çiftler arasındaki çatışmanın elde edilen çözüm yolunun eşlerden biri için ya da her ikisi için tatmin edici olmamasından kaynaklandığı bulunmuştur.

Evlilik çatışması eşler arasındaki farklılıktan dolayı ortaya çıkan uyumsuzluktur ve evlilik çatışmasının başlama sebebi herhangi bir nedenden dolayı olabilir. Örneğin; finansal durumdan, iş dağılımının adil olmamasından, karakter farklılıklarından, kıskançlıktan ya da evlilik dışı ilişkiden kaynaklı olması mümkündür (Fincham, 2003). Evliliklerin başarılı sürmesi çatışmanın sıklığı ya da içeriğine bağlı değildir, aksine çatışmanın eşler tarafından nasıl ele alındığı ile ilişkilidir (Markman, 1991). Yani kısaca, evliliğin iyi gitmesinde eşlerin çatışma ile nasıl baş ettiği daha önemli bir yere sahiptir (Gottman, 1993).

Bireylerin çoğunlukla çocukluk döneminde öğrenip sahiplendikleri çatışma çözüm stillerine bağlı kaldıkları ve yaşamları boyunca gerekli gördükleri yerlerde sahip oldukları bu stilleri kullandıkları elde edilen bilgiler arasındadır. Bu açıdan bakıldığında, kişilerin sahip olduğu çatışma çözüm stilleri onların bir nevi çatışma karşısında benimsedikleri iletişim biçimleridir (Johnson ve Johnson, 1995). Çocuklukta öğrenilen çatışma çözüm stilleri genellikle kişinin bir özelliği olarak, çatışma davranış biçimi olarak ve çatışma durumunda sahip oldukları bir iletişim stili olarak ortaya çıkabilmektedir (Greef ve Bruyne, 2000).

2.3.1. Evlilikte Kullanılan Çatışma Çözüm Stilleri

Literatür incelendiğinde bazı çalışmalarda araştırmacılar tarafından evlilikte kullanılan farklı çatışma çözüm stillerinden bahsedilmiştir. Thomas (1976) beş farklı çatışma çözüm stiline değinmiştir:

1. Rekabet etme: Kendi hedefleri ile ilgilenmek ve karşı taraf ile ilgilenmemektir. Bu tip stile sahip insanlar kendilerine çok güvenirler ve başkaları ile çok az işbirliğinde bulunurlar.

2. Uyum sağlama: Başkalarının yararı için kendi ihtiyaçlarına önem vermemek. Bu stili kullananların davranışları girişken olmayan bir şekildedir fakat karşısındaki ile işbirliğine açık niteliktedirler. Uyum sağlama stilini kullanan bireyler, çatışma halindeyken karşısındaki kişiyi sakinleştirmeyi ve dengeyi kurmayı amaçlamaktadır.

3. Kaçınma: Hem başkalarının ihtiyaçları hem de kendi ihtiyaçları için az endişe duymaktır. Kaçınma çatışma çözüm stilini kullananlar anlaşmazlık durumunda uzlaşmaktan geri çekilirler. Bu stile sahip kişilerde davranış hem girişken olmayan hem de işbirliğine dahil olmayan bir niteliktedir.

4. Uzlaşma: Hem kendileri hem de başkaları için mantıksal endişeleri ve ilgileri vardır. Bu çatışma çözüm stilini kullananlar genellikle orta noktayı bulmayı amaçlar.

5. Ortak hareket etme: Amaç başkalarının ve kendi ihtiyaçları konusunda maksimum doyum sağlamaya çalışmaktır. Bu çatışma çözüm stilini kullanan kişilerde davranışlar hem girişken hem de işbirliğine yakın olma niteliğindedir. Bu stilde önemli olan uyuşmazlıklar ile yüzleşmektir ve sorunla alakalı çözüm yolları türetmektir.

Özetle, rekabet etme, kaçınma ve uyum sağlama yıkıcı çatışma çözüm stillerindendir. Uzlaşma ve ortak hareket etme ise anlaşmazlıkları çözmede etkili olan stillerdendir (Thomas, 1976).

Thomas'ın (1976) oluşturduğu sınıflandırmanın bir benzeri Rahim (1983) tarafında geliştirilmiştir. Bu sınıflandırmada araştırmacı kişilerarası çatışmayı yönetmede beş davranıştan bahsetmiştir.

1. Egemen olmak
2. Zorlamak
3. Kaçınmak

4. Uzlaşmak
5. Bütünleştirmek

Rahim (1983) bu beş çatışma çözüm stilini oluştururken kendine ilgi ve diğerlerine ilgi boyutlarının kombinasyonundan yardım almıştır. Thomas (1976) ve Rahim'in (1983) oluşturdukları çatışma çözüm stillerinin isimleri birbirlerinden farklı olmuş olsa da aslında bu stillerin sahip oldukları içerikler birbirleriyle oldukça benzerlik göstermektedir.

Kurdek (1994) ise dört çatışma çözüm stilinin varlığından bahsetmiştir.

1. Pozitif problem çözme: Olumlu bir çatışma çözüm şeklidir. Bu stilde çatışma konusu etkili bir şekilde ele alınmaktadır.
2. Geri çekilme: Bu stilde çatışmaya neden olan konu hakkında sessiz kalınır ya da tartışmak istenilmez veya daha sonra konuşulmak üzere ileri bir vakte ötelenir.
3. Uyma: Çatışma çözüm stillerinden bu yöntemi kullananlar, kendi duygu ve düşüncelerini savunmamaktadırlar. Bunun yerine eşinin isteklerini ve duygularını kabul etmektedirler.
4. Çatışmaya girme: Bu çatışma çözüm stilinde, çatışma zarar verici bir şekilde ele alınmaktadır. Yani, bu stil sözel ve fiziksel saldırganlığa sebep olabilmektedir.

Kurdek'e (1994) göre geri çekilme, pozitif problem çözme ve uyma gibi çatışma çözüm stilleri ilişki doyumu ile pozitif ilişki içerisindedir.

Burman, Margolin, ve John (1993) çiftlerin üç tip çatışma çözüm stilini kullandıklarını tespit etmiştir. Bunlar fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık ve geri çekilmedir.

Vuchinich (1987) bir aileyi çatışma sırasında gözlemlemiştir. Bunun sonucunda bu ailenin çatışmaya son vermek için dört teknik kullandığını tespit etmiştir.

1. İtaat: Bu çatışma çözüm stilini kullanan kişiler itaat eder. Eğer kişi karşı tarafın düşüncelerini kabul ederse çatışma son bulur.
2. Uzlaşma: Bu stilde her iki tarafın da hoşuna gidebilecek bir çözüm yolu bulunur. Bu yöntemi kullanan çiftlerin fedakarlık yapması kaçınılmazdır.
3. Sonraya bırakma: Eğer çiftler bu çatışma çözüm stilini kullanıyorlarsa, çatışmayı çözüme ulaştırmadan konuyu kapatırlar fakat eşlerden her ikisi de benzer

fikirleri paylaşmadıklarının farkındadır. Bu stilde çatışmanın bir kazananı ya da kaybedeni olmaz.

4. Geri çekilme: Eğer çiftlerden biri bu çatışma çözüm stilini kullanıyorsa o kişi çatışma sırasında tartışmadan kaçınır ve bulunduğu ortamı terk eder.

Özen (2006) yaptığı çalışmada eşlerin çatışma sırasında kullandıkları dört çatışma çözüm stilinden bahsetmektedir.

1. Olumlu çatışma çözüm stili: Yapıcı yollar sayesinde çatışmanın çözülmesidir.

2. Olumsuz çatışma çözüm stili: Yapıcı değil sözel ve fiziksel saldırganlık gibi yıkıcı yöntemlerle çatışma ile başa çıkılmasıdır.

3. Geri çekilme: Bu çatışma çözüm stilini kullananlar tartışmayı ileri bir zamana ertelemeyi ya da o konu hakkında sessiz kalmayı tercih ederler.

4. Boyun eğme: Eşlerden biri kendi düşüncelerini savunmaz ve genellikle karşı tarafın isteklerine uyum sağlar.

2.3.2. Ailelerde Çatışmaya Sebep Olabilecek Unsurlar

Evli çiftler arasında yaşanan sorunların nedenleri aileden aileye değişiklik göstermektedir. Gerekli incelemeler ışığında çiftler arasında çatışmaya sebep olabilecek en önemli etkenler aşağıda sıralanmıştır (Özgüven, 2000):

1. Genellikle çiftlerin münakaşa içinde olması
2. Çiftlerin birbirlerinin duygusal ihtiyaçlarını doyuramamış olması
3. Çiftlerin cinsellik konusunda memnuniyetinin az olması
4. Çiftlerin evlilikte yaşadıkları rol karışıklıklarının varlığı
5. Evli çiftler arasındaki siyasi ve dini inanış farklılıklarının olması
6. Eşlerin boş zamanlarını değerlendirme konusunda farklı fikirlere sahip olması
7. Eşlerden birinin ya da her ikisinin madde bağımlısı olması
8. Eşlerin şüpheli davranışlar sergilemesi
9. Evlilikte otorite konusunda yaşanan sorunların olması
10. Eşlerin sadakat ve dürüstlük konusunda problem yaşamaması
11. Eşlerin birbirleriyle yaşadıkları iletişim kopukluğunun var olması
12. Çiftlerin kendi aileleriyle yaşadıkları sorunların olması

13. Eşlerin aile içerisinde yaşadıkları ekonomik sıkıntıların ve paranın kullanılmasına yönelik anlaşmazlığın olması

14. Eşlerin çocuklar konusunda yaşadıkları problemlerin olması

Evlilikte eşler arasında birçok konuda çatışmalar yaşanabilir. Greene (1970) 750 evli kişi ile yaptığı çalışmasından elde ettiği sonuca dayanarak, hem kadın hem de erkeğe göre bazı konuların çatışmaya daha çok neden olduğunu bulmuştur. En çok çatışmaya sebep olan konudan en az çatışmaya sebep olan konuya doğru sıralama şu şekildedir:

1. Eşler arasındaki iletişimin az olması
2. Eşlerin birbirleri ile sürekli tartışma halinde olması
3. Eşlerin ihtiyaç duydukları duygusal gereksinimlerinin karşılanmaması
4. Eşlerden birinin ya da her ikisinin cinsel açıdan doyuma ulaşmaması
5. Ev içinde paranın kullanılması konusunda anlaşmazlık yaşanması
6. Eşlerin birbirlerinin aileleri konusunda anlaşmazlık yaşamaları
7. Sadakatsizlik durumunun var olması
8. Ailede çocuklar konusunda yaşanan tartışmaların ve anlaşmazlıkların boy göstermesi
9. Evde otoriter bir eşin varlığı
10. Evde şüpheli bir eşin varlığı
11. Eşlerden birinin ya da her ikisinin alkol bağımlılığının olması
12. Aile içinde fiziksel şiddetin varlığı (Akt., Tezer, 1986).

Blood ve Wolfe'un (1960), 1 ile 40 yıl arasında evli olan 731 kadın ile sürdürmüş olduğu araştırmasından elde edilen verilere dayanarak, evli çiftler arasında en çok çatışmaya sebep olan konudan en az çatışmaya sebep olan konuya doğru sıralama şu şekildedir:

1. Evlilikte yaşanan parasal mevzular
2. Çiftlerin sahip oldukları çocuklarla ilgili mevzular
3. Eşlerin boş zamanlarını değerlendirme konusundaki uyuşmazlıkları
4. Eşlerin kişiliklerinden kaynaklanan tartışmalar
5. Eşlerin yaşadığı rol karışıklıkları
6. Eşlerin sahip oldukları siyasi ve dini görüş
7. Cinsellik konusunda uyuşmazlıklar

Weiten (1986) ise çiftler arasında çatışmaya sebep olabilecek başlıkları şu şekilde sıralamıştır:

1. Evli çiftlerin evlilik ile ilgili reel olmayan mutluluk beklentileri
2. Çiftler arasında yetersiz iletişim
3. Eşlerin birbirlerinin akrabaları ile ilgili problemleri
4. Eşler arasında sahip olunan çocukların büyütülmesi ve yetiştirilmesi

konusunda yaşadıkları fikir uyuşmazlıkları

5. Ev ekonomisini yönetmede yaşanan problemler
6. Eşlerin rol beklentileri konusunda anlaşamamaları
7. Cinsellik konusunda yaşanan sorunlar
8. Aldatma, birbirini aşırı kıskanma gibi diğer problemler
9. Eşlerden birinin kendini geliştirmesi, yeni çevre edinmesi, diğer eşin buna ayak uyduramaması

Ayrıca bu araştırmanın bulgularına göre, çatışma konularındaki farklılık eşlerin evlilik süresi arttıkça değişmektedir. Buna ek olarak yaşlı çiftlerin evliliklerinde daha az çatışmanın var olduğu ve bunun da çiftler arasında diyalogun azalmasından kaynaklandığı bulunan diğer sonuçlar arasındadır (Akt., Tezer, 1986).

80'li yıllarda yapılan bir araştırmaya göre, eşler arasında çatışmaya sebep olan başlıklar sıralandığında para ve çocuk konuları listenin başını çekmektedir. Çiftlerin ev işleri konusunda yaşadıkları uyuşmazlıkta yine aynı şekilde listenin üst kısımlarında yerini almaktadır. Son olarak dördüncü sırada eşlerin cinsellik konusunda yaşadıkları anlaşmazlıklar bulunmaktadır (Scanzoni ve Scanzoni, 1981).

Richter (2000), çiftlerin bilinçdışında oluşturdukları yansıtımaların da çatışmaya sebep olabileceğini ifade etmiştir. Bu yansıtımlar beş tanedir ve şu şekildedir:

1. Başkasının yerine koyma: Bu yansıtma şeklinde, eşlerden biri eskiden yaşadığı ruhsal problemlerini çözmemiştir ve eşi üzerinden bu çatışmaları tekrar yaşamaktadır. Örneğin, kadın babasıyla geçmişte yaşadığı çatışmalı duygusal ilişkisini eşiyle devam ettirebilir ya da bir erkek annesiyle yaşamış olduğu çatışmaları evlendikten sonra eşi ile sürdürebilir.

2. Ayna rolü: Bu yansıtma şeklinde eşlerden dominant olan birey eşinin kendisinin aynası olmasında ısrarcı davranmaktadır ve aykırılıklara müsaade etmemektedir.

3. İdeal ben rolü: Eşlerden biri olmak isteyip olamadığı kişiyi idealleştirmiştir ve eşinin kendi idealleştirdiği kişiye ulaşmasından doyuma ulaşmaktadır.

4. Negatif ben rolü: Eşlerden biri kendi hoşuna gitmeyen ve kabul etmediği bir özelliğini kendi üstünden alması için eşine gerek duymaktadır. Bunu da şu şekilde yapmaktadır:

a. Zayıf yönün üstlenilmesi rolü: Kişi sahip olduğu zayıf yönlerini eşininmiş gibi göstererek kendini daha güçlü hissetmek istemektedir.

b. Günah keçisi: Eşlerden biri sahip olduğu fakat bir türlü kabul edemediği hoş olmayan özelliklerini eşininmiş gibi yaparak onun suçlanmasını istemektedir.

5. Yoldaş rolü: Kişi eşinden sahip olduğu davranışlarında ve duygularında kendisiyle paralel olmasını talep etmektedir ve bu konuda baskıcı davranmaktadır (Richter, 2000).

2.3.3. Çatışma Çözüm Stilleri İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Çatışma çözüm stilleri ile ilgili araştırmalar son zamanlarda ülkemizde de artış göstermektedir. Bahsi geçen değişken ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda sunulacaktır.

Çatışma çözüm stilleriyle ilgili Türkiye’de yapılan ilk araştırmalardan biri Tezer’e (1986) aittir. Bu çalışmada 104 evli çift örneklem olarak kullanılmıştır. Çalışmanın amacı çiftlerin evlilik doyumunun, çatışmanın süresinden, sıklığından, sezilen stres seviyesinden ve çatışmada hissedilen sorumluluktan nasıl etkilendiğini belirlemektir. Araştırmadan elde edilen verilere göre, çatışmanın süresinin ve yaşanan stres seviyesinin, evlilikte hissedilen doyumu etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca araştırmanın bir diğer sonucuna göre, kadınlar genellikle çatışmanın var olmasındaki en büyük payın eşlerinden kaynaklandığını dile getirmektedir. Tezer’in (1986) elde ettiği verilere göre, erkekler çatışmanın oluşma sebebini kendilerinde aradıklarında evlilik doyumu artmaktadır.

Tezer’in (1996) yaptığı bir diğer çalışmada, katılımcıların müdürleriyle ve eşleriyle olan çatışmaları çözerken kullandıkları çatışma çözüm stilleri kıyaslanmıştır. Bunun sonucunda kişiler her iki durumda da aynı çatışma çözüm stillerini kullandıkları

belirlenmiştir. Katılımcıların çatışma çözüm stilleri içerisinde en çok uzlaşma stilini en az ise rekabet stilini kullandıkları tespit edilmiştir.

Yapılan bir diğer çalışmada, 140 çiftin kullandıkları çatışma çözüm stillerinin ve değer uyumlarının evlilik uyumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmada Çift Uyum Ölçeği, Schwartz Değerler Listesi ve Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın neticesinde olumsuz çatışma çözüm stili kullanan eşlerin evlilik uyumunun olumsuz şekilde etkilendiği sonucuna varılmıştır (Özen, 2006).

Öner'in (2013) 113 çift ile yaptığı çalışmada, ilk amaç evli kişilerin çatışma çözüm stilleri, evlilik çatışmaları ve evlilik uyumlarının bazı değişkenlere göre nasıl farklılaştığını bulmaktır. İkinci amaç, çiftlerin kullandıkları çatışma çözüm stilleri, evlilik çatışmaları ve evlilik uyumları arasında ilişki var mı yok mu bunu tespit edebilmektir. Son olarak da çiftlerin evlilik uyumunun evlilik çatışmalarından ve kullanılan çatışma çözüm stillerinden nasıl etkilendiğini öngörmektir. Elde edilmek istenilen bilgiler için örnekleme yer alan kişilere evlilik çatışmasını ölçmek adına, Evlilik Çatışması Ölçeği, çatışma çözüm stillerini ölçmek amacıyla Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği, son olarak da evlilik uyumunu ölçebilmek için Evlilikte Uyum Ölçeği dağıtılmıştır. Ölçeklerden elde edilen neticeler incelediğinde, kadın katılımcılar için çatışma sıklığının ve olumsuz çatışma çözüm stiline evlilik uyumunun bir yordayıcısı, erkekler için çatışma sıklığının ve boyun eğme çatışma çözüm stiline evlilik uyumunun yordayıcısı, tüm katılımcılar için ise çatışma sıklığı, olumsuz ve olumlu çatışma çözüm stillerinin ayrıca boyun eğme çatışma çözüm stiline evlilik uyumunun yordayıcısı olduğu elde edilen bilgiler arasındadır.

Kurdek'in (1995) iki yıl boyunca süren ve 155 çiftin yer aldığı araştırmasında, çiftlerin geri çekilme, çatışmaya girme ve uyum gösterme çatışma çözüm stillerini kullanmaları ile evlilik doyumu seviyelerindeki değişiklikler arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarından ilki, erkek ve kadınların kullandıkları çatışma çözüm stillerinin evlilik doyumlarını etkilemekte olduğudur. Fakat erkeklerin evlilik doyumları daha çok eşlerinin çatışmayı çözerken hangi stili kullandıklarından etkilenebilmektedir. Elde edilen ikinci sonuç, kadınların birinci ölçümden üçüncü ölçüm dönemine kadar çatışmaya girmesinin hem kadın hem erkek için evlilik doyumunu düşürmekte olduğudur.

Hacı'nın (2011) yapmış olduğu çalışmada, İzmir ilinden 203'ü kadın 157'si erkek toplam 360 kişi yer almaktadır. Çatışma çözüm stillerinden olumsuz ve itaat stillerinin çiftlerin evlilik uyumlarında etkili olduğu fakat geri çekilme ve olumlu çatışma çözüm stillerinin ise evlilik uyumunda etkili olmadığı tespit edilmiştir.

Görüldüğü üzere çatışma çözüm stilleri birbirinden farklı birçok faktör ile birlikte çalışılmıştır. Yukarıda bahsi geçen araştırmalar dışında, çatışma çözüm stili ile bağlanma (Bahadır, 2006); evlilik uyumu (Koydemir, Sun-Selışık, ve Tezer, 2008); ilişkideki doyum (Tezer, 1986); popülerlik (Tezer, 2001); çift iletişim eğitim programının etkisi (Karahan, 2009) gibi başlıklar da üzerinde araştırma yapılan konular arasındadır.

2.3.4. Çatışma Çözüm Stilleri İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Schneewind ve Gerhard'ın (2002) beş sene süresince bir yıl aralıklar ile araştırmaya katılan 83 yeni evli çiftle yapmış olduğu çalışmada, evliliğin ilk senesinde çatışma çözüm stillerinin olduğu ve daha sonra bu stillerin alışkanlık halinde devam ettiği tespit edilmiştir.

Kinnier, Katz ve Berry (1991) 60 çiftin çatışma çözüm stillerini araştırmıştır. Bu araştırmada yaşam doyum seviyeleri ve benlik saygısı fazla olan kişilerin, yaşadıkları çatışmaları çözümlemede daha hevesli oldukları görülmüştür. Ayrıca kadınların erkeklere nazaran çatışmayı sonlandıracak daha realist çözümler sundukları bulunmuştur.

Cramer (2000) çatışma çözümü ve ilişki doyumunun birbirine etkisini romantik ilişkiler üzerinde incelemeye almıştır. Araştırmada 108 kişi kullanılmıştır ve bu katılımcılara İlişki Değerlendirme Ölçeği uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuca göre, olumsuz çatışma çözüm stili ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki vardır. Ayrıca yine aynı şekilde ilişki doyumu ile çözümlenmemiş çatışmalar arasında da pozitif olmayan bir ilişki bulunmuştur.

Greef ve De Bruyne (2000) çatışma çözüm stillerinden ortak hareket etme, kaçınma, rekabet, uzlaşma ve uyum sağlama ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin birbirlerine etkisini bulmaya yönelik bir araştırma yapmıştır. Çalışmanın örnekleminde 57 evli çift bulunmaktadır. Çatışma çözüm stillerinden ortak hareket etme evlilik

doyumunu ile en çok ilişkili olan stil olarak tespit edilmiştir. Ayrıca çatışma çözüm stili olarak rekabet kullanıldığında evlilik doyumunun azaldığı bulunmuştur.

Yurt dışında çatışma konusunda yapılan çalışmalar Türkiye’de yapılanlara göre daha eski tarihe dayanmaktadır. Yurt dışında bu alanda yapılan araştırmalar ana hatlarıyla incelendiğinde, genel olarak çalışılan konuların evlilik çatışması, evlilik stresi ve çatışma çözüm stilleri olduğu görülmektedir. Çalışılan konular üzerinde genel olarak bir inceleme yapıldığında evlilik uyumunun ve doyumunun olumlu ve olumsuz çatışma çözüm stillerinden oldukça etkilendiği görülmektedir. Kısacası, olumlu çatışma çözüm stili evlilik uyumunu arttırmaktadır, lakin olumsuz çatışma çözüm stili ise evlilik uyumunu azaltmaktadır.

2.3.5. Evlilik Uyumu ile Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişki

Evlilik uyumu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, genellikle bu kavramla birlikte çatışma çözüm stilleri ve problem çözme gibi konuların işlendiği görülmektedir.

Evlilikte kullanılan çatışma çözüm stillerinin hem evlilik uyumunu hem de evlilikteki iyilik halini etkilediği bulunmuştur. Ayrıca eğer eşler yaşanan çatışmayı çözümleyememişse, bu durum bireylerin ruh sağlığını negatif yönde etkilediği de tespit edilen diğer önemli noktalardan bir tanesidir (Metz ve Dwyer, 1993).

Eşler arasındaki uyum çiftler arasındaki çatışmanın düzeyine ve çiftlerin kullandıkları çatışma çözüm stillerine bağlıdır (Kurdek, 1995). Evlilikte karşılaşılan problemlerin sayısı veya bu problemlerin içeriği evlilik uyumunu ya da boşanmayı çatışmanın ele alınış biçimi kadar etkilememektedir (Prado ve Markman, 1998). Çiftlerin evlilik uyumlarının incelendiği araştırmalarda, evlilik uyumunun yüksek olduğu ilişkilerde çatışmanın daha nadir görüldüğü ve çiftler arasında fikir birliğinin daha çok olduğu bulunmuştur (Janicki, vd., 2006). Evlilikte yaşanan çatışmalar karşısında kişilerin kullandığı bir takım çatışma çözüm stilleri vardır. Mackey, Diemer ve O’Brien’e (2000) göre evlilikte yaşanan çatışmalar sırasında yapıcı ve yıkıcı çatışma çözüm stillerinden hangisinin kullanıldığı evlilik uyumunu etkileyen noktalar arasındadır. Yapıcı çatışma çözüm stilini kullanmak evlilik uyumunu pozitif etkilerken, yıkıcı çatışma çözüm stilini kullanmak evlilik uyumunu negatif yönde etkilemektedir. Yine aynı şekilde Greef ve De Bruyne (2000) evlilikte yaşanan çatışmalar için

kullanılan yıkıcı çatışma çözüm stilinin evlilik uyumunu ve doyumunu olumsuz yönde etkilediğini söylemektedir.

Çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun birlikte araştırıldığı çalışmalardan elde edilen verilere dayanarak, olumlu ve olumsuz çatışma çözüm stillerinin evlilik uyumunu ve evlilik doyumunu etkileyen en önemli unsurlardan biri olduğunu söylemek mümkündür. Olumlu çatışma çözüm stilini kullanmak evlilik uyumunu pozitif yönde etkilerken, olumsuz çatışma çözüm stilini kullanmak evlilik uyumunu negatif açıdan etkilemektedir.

Bazı araştırmacılar, evlilik uyumu için evlilikte yaşanan çatışmanın gerekli olduğunu ileri sürmüştür. Ayrıca evli çiftlerin çatışmanın üstesinden gelebilme becerilerinin varlığı, bu kişilerin evlilik uyumlarının olduğuna da işaret etmektedir diye de eklemiştir (Fıfıloğlu,1992).

Janicki ve arkadaşlarına (2006) göre, evliliklerinde az çatışma yaşayan kişiler evlilik uyumu fazla olan kişilerdir ve bu çiftler çoğu zaman birbirleriyle fikir birliği yaşamaktadır.

Bir dönem evlilik doyumu kavramı ile evlilik uyumu kavramı birbirlerinin yerine kullanılmıştır. Grych ve Fincham (1990) evlilik doyumu ile çatışma kavramlarının birbirlerine tezat kavramlar olduğunu, lakin her mutsuz evlilikte çatışma yaşandığını söylemenin yanlış olacağını ve evliliğinden doyum elde eden eşlerin de evliliklerinde çatışma yaşadıklarını ifade etmiştir. Evliliklerde önemli olan çatışmanın varlığı değil, çatışmanın nasıl ele alındığı ve nasıl çözümlendiğidir (Kurdek, 1995).

Evlilikte yaşanan çatışmanın ele alındığı çalışmalarda, araştırmaların genellikle çatışma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiye odaklandığı görülmektedir. Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar, evlilikteki çatışmanın evlilik uyumunu ve doyumunu yordadığı bilgisini bizlere vermektedir. Kısacası, evlilikteki çatışma ile evlilik uyumu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu da demek oluyor ki evlilikteki çatışmalar azaldıkça eşler arasındaki evlilik uyumu artmaktadır.

Evliliklerde yaşanan çatışmaların çözümlenmesi evliliğin iyi bir şekilde sürmesinde önem arz etmektedir. Bu sebepten ötürü, evlilik uyumunu bu denli etkileyen çatışma çözüm stilleri üzerine araştırma yapmak gerekli görülmektedir.

2.4. BAĞIMLILIK NEDİR?

Bağımlılık, kişinin kullandığı yabancı maddeye son vermek istemesi, bunun için defalarca girişimde bulunması fakat buna engel olamaması halidir. Aksine bireyin bu maddeye tolerans geliştirmesi ve bundan ötürü madde kullanım dozunun arttırılması söz konusudur. Bağımlı kişi gününün büyük bir kısmını maddeyi bulmaya çalışarak ve kullanmayı planlayarak geçirmektedir.

Bağımlılık, çoğu zaman madde kullanımı olarak tanımlanmaktadır ve ilk akla gelen esrar, alkol, sigara, kokain gibi kimyasal madde bağımlılıklarıdır. Fakat bağımlılık kavramı tek boyutlu değil çok boyutludur. Madde kullanımından farklı olarak diğer bağımlılıkların kabul edilmesi ve sınıflandırılması konusunda henüz tam anlamıyla ortak bir karara varılamamıştır. Lakin bazı araştırmacılar davranışsal bozuklukların da bağımlılık kategorisine dahil edilmesi gerektiği düşüncesini savunmaktadır. Davranışsal bağımlılıklara bilgisayar oyunu bağımlılığı (Fisher, 1994), işkoliklik (Andreassen, Hetland, ve Pallasen, 2010), internet bağımlılığı (O'Reilly, 1996), alışveriş bağımlılığı (Christenson, vd., 1994) ve Facebook bağımlılığı (Andreassen, vd., 2012) örnek olarak verilebilir.

2.4.1. Bağımlılık Çeşitleri

2.4.1.1. Madde Bağımlılığı

İlaç gibi bir maddenin bireyin beynine etki etmesi sonucunda, kişinin bu maddeden elde ettiği keyfin devam etmesini sağlamak için ve maddenin yokluğunda ortaya çıkan huzursuzluğu yok etmek adına sürekli ya da belli aralıklar ile bu maddeyi kullanmasıdır. Bu bir beyin hastalığıdır (Uzbay ve Yüksel, 2003). Bu tür bir bağımlılığa sahip kişilerin maddenin etkisi ile beyinlerindeki ödül sistemi uyarılmaktadır ve bireyler kendilerini olduklarından daha güçlü ve iyi hissetmektedir. Bundan dolayıdır ki madde kullanma isteği gün geçtikçe daha da artmaktadır. Eğer bağımlı kişi tolerans geliştikten sonra madde kullanımını bir anda durdurursa yoksunluk durumu ortaya çıkmaktadır. Madde bağımlılığı, uyuşturucu madde, alkol, sigara dışında akla gelebilecek herhangi bir besinden örneğin; kahve, çikolata gibi ya da nesneden dolayı da meydana gelebilmektedir. Bu bağımlılık çeşidi sadece bağımlı kişinin hayatını değil çevresindeki kişilerin hayatını da negatif açıdan etkilemektedir (Uzbay, 2009).

2.4.1.2. Davranışsal Bağımlılık

Özkorumak'a (2011) göre, kişinin kendisine ya da çevresindekilere zarar veren davranışlar ortaya koymasına sebep olan dürtü ve güdülere engel olamamasına, davranışa başlamadan önce kişinin heyecanının ve gerginliğinin artmasına, yapılan davranış sırasında ve sonrasında ise haz ve rahatlama hissetme haline davranışsal bağımlılık denir. Davranışsal bağımlılıkta madde bağımlılığı gibi dışarıdan alınan herhangi bir psikoaktif madde yoktur. Fakat davranışsal bağımlılıkta da kişi davranışı gerçekleştirdikten sonra beynindeki ödüllendirme sistemi harekete geçer ve bu da sanki kişi madde kullanıyormuş gibi biyokimyasal sürece neden olur. Yapılan çalışmalarda davranışsal bağımlılık ile madde bağımlılığının birçok noktada benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Örneğin; süreç, fenomenoloji, tolerans, tedaviye cevap veriş şekli gibi. Bu iki bağımlılıkta da fenomenolojik benzerlik olarak şunları söylemek mümkündür; madde bağımlılığında da davranışsal bağımlılıkta da kişiler davranış öncesi dürtü hissine sahiptirler. İki bağımlılıkta da eylemler kaygının ve endişenin eksilmesine ve pozitif duygudurumun oluşmasına neden olmaktadır. Davranışsal bağımlılıkta da yoksunluk durumu oluşabilmektedir fakat madde bağımlılığında görülen vahim fizyolojik ve tıbbi yoksunluk tablosu mevcut değildir (Grant vd., 2010). DSM-5'de "Madde İstismarı ve Bağımlılığı" kavramı genişletilmiştir ve "Madde Kullanımı ve Bağımlılık Bozuklukları" haline getirilmiştir. (DSM5, 2013). Burdan da anlaşılacağı üzere, DSM'5 de bağımlılığın yalnızca maddeden kaynaklı olmayacağını, davranışsal bir şekilde de bağımlılığın olabileceğini resmi olarak benimsemiştir.

Griffiths (2000) davranışsal bağımlılığının temel bileşenlerini altı basamak ile açıklamıştır. İlk aşama bilişsel meşguliyettir, bu aşamada bireyin rutin yaşamında arzu ettiği, olmadığında kişide sıkıntıya sebebiyet veren, ayrıca kişinin duygu ve düşüncelerini kontrol altına alan takıntılarının var olmasıdır. Duygudurum değişikliği, bireyin yapmış olduğu bir eylemin sonucunda duygu durumunun değişmesidir. Üçüncü basamak toleranstır. Kişi bu aşamada yaptığı davranıştan elde ettiği ilk hazzı ulaşmak adına davranışın miktarını artırır. Yoksunlukta kişinin tolerans gösterdiği davranış durduğunda veya engellendiğinde, kişide sinirlilik, titreme, karamsarlık gibi negatif duyguların baş göstermesidir. Çatışma, bağımlı olan kişilerin çevreleriyle çatışma yaşaması ve problemlerin ortaya çıkmasıdır. Son olarak nüksetme, kişi bağımlılığının

olduğu davranışı bıraksa ya da kontrol altında tutsa dahi tekrardan bu davranışa başlayabileceği ihtimalinin olması olarak dile getirilmiştir.

Madde bağımlılığında olduğu gibi davranışsal bağımlılıkta da hem maddi hem de evlilikte yaşanan problemler gözükabilmektedir. Davranışsal bağımlılığı olan kişi bağımlılıktan kaynaklanan maddi yükü karşılayabilmek adına hırsızlık ve karşılıksız çekme yazma gibi kanuna aykırı davranışlarda bulunabilir. Ayrıca evlilikte meydana gelen problemlerde yaşanabilir (Grant vd., 2010).

Davranışsal bağımlılığın madde bağımlılığı ile benzer özellikler gösterdiği yapılan araştırmalar neticesinde ortaya çıkmıştır. Fakat tam olarak hangi davranışların davranışsal bağımlılık olarak nitelendirileceği ortak karara bağlanamayan konular arasındadır. Seks bağımlılığı, egzersiz bağımlılığı, kumar bağımlılığı, internet bağımlılığı, Facebook ve teknoloji bağımlılığı, aşırı bronzlaşma, satın alma bağımlılığı, bilgisayar oynama bağımlılığı davranışsal bağımlılıklara örnek olarak gösterilebilir (Grant vd., 2010).

2.5. FACEBOOK

Hızlı bir yükseliş gösteren ve geniş bir üye sayısına sahip olan Facebook 4 Şubat 2004 tarihinde Harvard Üniversitesi öğrencilerinden Mark Zuckerberg tarafından sosyal iletişim ağı oluşturmak amacı ile kurulmuştur. İlk başlarda yalnızca Harvard Üniversitesi öğrencileri için kurulmuş olan bu site, yoğun talep sonrasında Zuckerberg tarafından Boston bölgesindeki diğer Üniversitelere, sonrasında Ivy League'deki okullara açılmıştır. Kısa bir süre sonrasında ise birçok üniversite bu zincire dahil olmuştur. Bir süre sonra ise .edu, .ac, .uk uzantılarına sahip e-posta adresleri olan kişilerde Facebook'u kullanabilir hale gelmiştir. 26 Eylül 2006 tarihi ile birlikte 13 yaş ve üzeri isteyen herkes geçerli e-posta adresine sahip olduğu sürece Facebook'a dahil olabileceği bildirilmiştir (Demirer, 2010).

Facebook, üyelerin cinsiyet, ırk, boy, kilo ve diğer tüm fiziksel özellikleriyle kıyafet gibi dış görünüşlerini, diğer üyelere ilk anda göstermek amacıyla profil fotoğraflarını içermektedir. Kişilerin profillerinde cinsiyet, siyasi görüş, dini inançlar ve doğum günü gibi bilgiler bulunmaktadır. Ayrıca kişinin Facebook sayfasında iletişim bilgileri, adresleri, ilişki durumu, hobileri, eğitim durumu ve işi hakkında da bilgiler

mevcuttur. Bunların dışında üyelerin profil sayfasında diğer uygulamalarda önemli yer tutmaktadır. Bu uygulamalar şu şekildedir (Çam, 2012):

Fotoğraflar: Bu uygulama ile birlikte Facebook üyeleri fotoğraf paylaşp, kendilerini, arkadaşlarını paylaştıkları fotoğrafta etiketleyebilirler. Kullanıcılar gerekli ayarlamaları yaptıktan sonra fotoğrafların kimler tarafından görülebileceğini belirlemiş olur.

Hediyeler: Bu uygulama Şubat 2007 yılından beri kullanılmaktadır. Kişi bu hediyeleri gizli ya da herkesin görebileceği şekilde verebilmektedir. Hediyeler küçük ikonlardan oluşmaktadır.

Pazar Yeri: Bu uygulama Mayıs 2007 itibari ile kullanılmaktadır. Bu uygulama ile kişiler birbirileriyle alışveriş yapmaya başlamıştır, bu hizmetlerden herhangi bir ücret talep edilmemektedir. Genellikle bu uygulamayı öğrenciler kitap ya da eşya satmak için kullanmaktadır.

Dürtmeler: Bu uygulama ile üyelerin birbirileriyle iletişime geçmesi hedeflenmiştir, dürtme, merhaba anlamı taşımaktadır.

Etkinlikler: Bu uygulama ile birlikte kişiler arkadaşlarıyla buluşma ortamı ayarlayabilmektedir.

Video: Kullanıcılar bu uygulama sayesinde çeşitli sitelerden herhangi bir videoyu ya da kendi videolarını Facebook'ta paylaşabilmektedir.

Facebook üyeleri istediklerinde Facebook'ta var olan gruplara katılabilirler ya da kendi gruplarını oluşturabilirler. Kullanıcılar ilgileri doğrultusunda etkinlik oluşturabilir, var olan etkinliğe katılabilir ya da etkinliklerden haberdar olabilmektedir. Facebook'un sunduğu diğer imkanlar ise kişilerin eski arkadaşlarını Facebook vasıtasıyla bulabilmesi ya da yeni arkadaşlıklar edinebilmesi, başkalarıyla iletişime geçebilmesi, fotoğraf, video, yazı gibi paylaşımlarda bulabilmesi ya da paylaşılanları takip edebilmesidir.

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki ilerlemenin neticesinde internet günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. İnternet kullanımının tüm toplumda artması ile eş zamanlı olarak sosyal medya araçlarının kullanımı da yaygınlaşmıştır. Kişilerin kendilerini sanal ortamda istedikleri şekilde ifade edebildiği, aynı zamanda farklı kişilerle sosyal iletişime geçebildiği ortamlara “sosyal ağ” denir. Facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinin bireylere sundukları imkanlar neticesinde bu tür ağların gün

geçtikçe popülerliği artmaktadır. Facebook, istatistiklere göre dünyanın en hızlı gelişmekte olan ve üniversite öğrencileri arasında en yaygın olan sosyal paylaşım sitesidir (Turan ve Göktaş, 2012). Türkiye’de Facebook kullanım istatistiklerine bakacak olursak, 2008 yılının temmuz ayında üye sayısı 3.464.640 iken tam bir yıl sonra bu rakam 12.383.320’ye ulaşmıştır. 2010 yılının Temmuz ayında ise üye sayısı 22.552.540 olmuştur. 2011 yılında ise bu yükseliş devam etmiştir ve Facebook’a üye olanların sayısı 29.459.200’ a kadar ulaşmıştır (Şimşek, 2012). Facebook’un istatistiksel bilgilerinin yer aldığı www.statistica.com adresli sitenin verilerine göre, Temmuz 2017 itibari ile Türkiye 56 milyon kullanıcı ile dünyada Facebook kullanımının en fazla olduğu dokuzuncu ülke olmuştur. Facebook’ un bu denli popüler olmasındaki en büyük sebeplerden biri sahip olduğu 7000’den fazla uygulamadır. Ayrıca onu diğer sosyal paylaşım ağlarından farklı kılan bir diğer özellik de sürekli gelişim ve değişim göstermesidir. Facebook’un Dünya’da ve Türkiye’de bu denli kullanıcılarının olması Facebook kullanımının bağımlılık düzeyinde olup olmadığının araştırılması gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır.

2.5.1. Facebook ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Balcı ve Gölcü’nün (2013) yaptığı çalışmada, 903 üniversite öğrencisinin Facebook kullanım özelliklerine ve hangi elektronik alet ile Facebook’a girdiklerine bakılmıştır. Ortaya çıkılan sonuca göre, katılımcıların %54,4’ü yalnızca bilgisayar vasıtasıyla, %16,3’ü yalnızca cep telefonu ve %29,2’si hem bilgisayar hem de cep telefonu ile Facebook’a erişim sağlamakta olduğu bulunmuştur.

Tektaş (2014) çalışmasında 221 üniversite öğrencisinin sosyal ağlara olan bakış açısının nasıl olduğunu incelemiştir. Çıkan sonuçlara göre, katılımcıların %99,1 interneti aktif bir şekilde kullanmaktadır. Öğrencilerin %58,4’ü ise bir günde iki ile altı saatini internet ile geçirmekte olduğu bulunmuştur. Çalışmada bakılan bir diğer unsur ise katılımcıların internete bağlantıyı hangi elektronik alet ile sağladıklarıdır. Çıkan sonuçlara göre, öğrencilerin %42,1’nin cep telefonu ile %24,9’nun bilgisayar ile internete ulaşım sağladıkları görülmektedir. Ayrıca katılımcıların internette harcadıkları vakitlerinin neredeyse yarısı (%51,1) sosyal medya ağlarında geçtiği tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin %60,2’si sosyal medya ağlarından Facebook’u

kullanmaktadır. Buna ek olarak elde edilen son veriye göre, erkeklerin kadınlara göre daha çok sosyal medyada vakit geçirdikleri belirlenmiştir.

Balcı ve Tiryaki (2014) lise öğrencilerinin Facebook kullanımları ve bağımlılıkları üzerine bir araştırma yapmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların %24,5'i sadece bilgisayarla, %22,1'i sadece cep telefonu ve %53,4'ü cep telefonu ve bilgisayar ile Facebook'a bağlanmakta olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmadan elde edilen bir diğer bilgiye göre, bir sene süresince Facebook'a hem cep telefonu hem de bilgisayar ile bağlanma oranında ciddi bir artış olduğu bulunmuştur.

Kuyucu'nun (2014) yaptığı çalışmada 1979-1999 yılları arasında doğanların yani Y kuşağına dahil olanların Facebook kullanım alışkanlıkları incelenmiştir. Çalışmada 378 Y kuşağından olan katılımcıya, 20 maddelik anket ile kişilerin Facebook kullanımları ile ilgili ve bağımlılık oluşturduğuna dair yargılarla alakalı fikirleri araştırılmıştır. Elde edilen verilere bakılacak olursa, çalışmaya katılan kişilerin %58,7'sinin dört seneden daha uzun bir süredir Facebook hesabına sahip olduğu, %28,2'sinin günde üç saatten daha fazla Facebook'ta aktif oldukları, aynı zamanda bu bireylerin neredeyse her gün akıllı telefonları ile Facebook hesaplarına girip kontrol ettikleri görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bir diğer bilgi cinsiyet açısından Facebook kullanımında yaşanan farklılıklardır. Örneğin kadınlar erkeklere göre çevrimiçi oynanan oyunları daha az tercih etmektedir, fakat kadınlar da erkeklere göre Facebook aracılığı ile bilgi ve tecrübe paylaşımını daha sık yapmaktadır. Araştırma sayesinde elde edilen son veri ise çalışmaya dahil olan bireylerin Facebook'un bağımlılık yarattığı düşüncesine yüzde yüz katılıyor olmalarıdır.

Alemdar ve Köker'in (2013) yaptığı çalışmada Türkiye'deki X kuşağına (45-67 yaş) dahil kişiler ile Y kuşağına (20-24 yaş) dahil kişilerin Facebook kullanım farklılıklarına bakılmıştır. Katılımcıların Facebook profillerinde en az 130 kişinin olması ve günlerinin minimum 56 dakikasını Facebook'ta geçiriyor olması şart koşulmuştur. Çalışmada X kuşağından beş kişi Y kuşağından altı kişi ile mülakat yapılmıştır. Bunun sonucunda X kuşağının başkalarının profillerine bakmaktan keyif aldıkları ve kendi profillerine de bakılmasından dolayı bir problem yaşamadıkları bulunmuştur. Y kuşağının ise başkalarının hesap bilgilerini yakından takip ettikleri ve başkalarının da onların profilleriyle alakadar olmalarının hoşlarına gittiği tespit edilmiştir. X kuşağı Facebook'u genellikle akrabaları ile iletişim kurmak, ya da eski

arkadaşlarına ulaşabilmek için kullanmakta olduğu, Y kuşağı ise karşı cinsin ilişki durumunu öğrenebilmek ya da yeni kişiler ile tanışabilmek için Facebook'u kullandıkları bulunmuştur. X kuşağı ile Y kuşağı arasındaki bir diğer farklılık ise X kuşağının özel günleri ya da özel olayları Facebook üzerinden kutlamaktan hoşlanıyor olması lakin Y kuşağının bu tür şeyleri hoş karşılamayıp samimi bulmuyor olmasıdır. X kuşağı Facebook'u kullanırken hatalı kullanma ya da başkaları tarafından yanlış anlaşılma kaygısı yaşamaktadır. Y kuşağı ise devamlı olarak Facebook'ta çevrimiçi kalmayı ve yaşanan gelişmeleri kaçırmamayı hedeflemektedir bunu da telefonla veya benzer araçlarla sağlamaktadır (Alemdar ve Köker, 2013).

2.5.2. Facebook ile ilgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Oxygen Media ve Lightspeed Araştırma Merkezi'nin yaptığı çalışmada, sosyal medyayı kullanan 18-34 yaş aralığındaki kızların %34'ünün uyanır uyanmaz tuvalete dahi gitmeden Facebook hesaplarını kontrol ettikleri ve %39'unun kendilerini Facebook bağımlısı olarak tanımladığı bulunmuştur. Ayrıca katılımcılardan %49'u erkek arkadaşının Facebook hesabını hackleyerek hesabı ele geçirmeyi ve kontrol etmeyi normal bir durum olarak tanımlamıştır (Abhijit, 2011).

Gothernburg Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmada 1000 öğrenciye Facebook ile ilgili bir anket uygulanmıştır. Bulgulara göre, katılımcıların %85'i her gün en az bir kez Facebook'a girmektedir. Katılımcıların %50'si gün içinde Facebook'a girmezlerse sosyal açıdan bir şeylerden eksik kaldıkları düşüncesini taşıdıklarını ifade etmişlerdir (Denti vd., 2012).

Dhaha'nın (2013) çalışmasından elde edilen bilgilere göre, eğlence amacı ile Facebook kullanımının ve sosyal iletişime geçme dürtüsünün Facebook bağımlılığının oluşması için en önemli yordayıcı olduğu düşünülmüştür. Fakat iletişime geçme dürtüsünün Facebook bağımlılığına sebep olabilecek bir unsur olmadığı bulunmuştur.

Folaranmi'nin (2013) araştırmasında 994 üniversite öğrencisinin Facebook kullanım özellikleri araştırılmıştır ve hangi sıklıkla Facebook hesaplarını açıp kontrol ettiklerine bakılmıştır. Araştırmadan elde edilen bilgilere göre, katılımcıların %22,3'ü iki saatte bir %22'si her gün Facebook hesaplarını kontrol ettiği görülmüştür.

Cohen'e göre (2009) bir kişinin Facebook bağımlısı olduğu beş şekilde anlaşılabilir. Eğer kişi Facebook'u kullanmak için uykusuz kalıyor ise, Facebook'ta var

olan bir uygulama için gününün en az bir saatini harcıyorsa ya da Facebook aracılığı ile eski kız arkadaşı veya erkek arkadaşıyla iletişime geçebilmek maksadıyla günlük işlerini aksatıyorsa, ayrıca Facebook hesabına girememe ve kullanamama fikri bireyde rahatsızlık oluşturuyorsa bu kişi Facebook bağımlısı olarak görülebilmektedir.

2.5.3. Sosyal Medya Ağlarından Facebook'un Evlilik Üzerine Etkisi

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de internet kullanıcılarının sayısı ve internette geçirilen süre gün geçtikçe artmaktadır. İnternette geçirilen sürenin hızla artması ile birlikte; kişilere kendi içeriklerini oluşturmaya, paylaşımlarda bulunmaya ve sosyalleşmeye olanak sağlayan sosyal paylaşım ağlarının da popülerliğinin hızla büyüdüğünü görmekteyiz.

Sosyal paylaşım ağları ile birlikte yüz yüze iletişim ya da yazılı iletişim yerini Facebook, Instagram, Twitter gibi farklı iletişim şekillerine bırakmıştır. Böylece kişiler arası var olan ilişkiler veya yeni ilişkiler çoğunlukla sosyal paylaşım ağları sayesinde sürdürülebilmekte veya kurulabilmektedir. Bilhassa yakın ilişkilere bakılacak olursa, sosyal paylaşım ağlarının kişiler arası ilişki dinamiklerine olumlu ya da olumsuz şekilde etki ettiğini fark etmekteyiz.

Sosyal paylaşım ağlarından büyük bir hızla kullanımı yaygınlaşan Facebook Türkiye'de internet kullanıcıları tarafından Google'dan sonra en çok ziyaret edilen ikinci web sitesi olmuştur (Şimşek, 2012). Bundan dolayı son yıllarda yeteri kadar olmasa da Facebook'un yakın ilişkilere etkisi ile ilgili araştırmaların sayısında artış gözükmektedir.

Araştırmalar gösteriyor ki artan Facebook kullanımı çiftler arasında evlilik problemlerine, sadakatsizliğe ve boşanmalara sebep olabilmektedir. Eşlerin Facebook'ta geçirdikleri süre evlilik hayatlarını etkilemektedir ve çiftler arasında tartışmaya sebebiyet vermektedir. *Computers in Human Behavior*'da yayınlanan bir çalışmaya göre eyalet eyalet boşanma oranlarına ve kişi başına düşen Facebook hesaplarına bakılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, sosyal medya kullanımı evlilik kalitesini düşürmektedir. Ayrıca elde edilen bir diğer sonuca göre, sosyal medyaya dahil olmayan kişilerin sosyal medya kullanan çiftlere göre evliliklerinde %11 daha fazla mutlu oldukları bulunmuştur (Valenzuela, Halpern, ve Katz, 2014).

İkili ilişkilerin Facebook kullanımından olumsuz olarak etkilendiği bilinmektedir. Eşler arasında Facebook kullanımı nedeniyle kıskançlık ve şüphenin oluştuğu, bundan dolayı boşanmaların dahi olduğu kimi zaman ise şiddet olaylarının baş gösterdiği bilinmektedir (Demirtaş-Madran, 2016). Eşleri Facebook kullanan kişilerde dört sebepten ötürü kıskançlık oluşabilmektedir. İlki kişinin eşinin başka bir kişiye Facebook üzerinden ilgi göstermesi, ikincisi, ya da başka birinin kişinin eşine ilgi göstermesi, üçüncüsü, eşin eski sevgilisi ya da eski eşi ile ilgili Facebook üzerinden konuşması veya onunla etkileşime geçmesi, son olarak kişinin eşiyle ilgili Facebook'ta belirsiz bir durumun var olmasıdır. Ayrıca partnerinin Facebook'ta yaptığı aktiviteleri takip eden kişilerin kıskançlıklarının ve eşlerine karşı olan güvensizliklerinin daha da arttığı bulunmuştur (Muisse, Christofides, ve Desmarais, 2009).

Amerika'da boşanmaların gerekçeleri ile ilgili yapılan incelemeler sonucunda, Facebook'un beş boşanmanın bir tanesinin sebebi olarak gösterildiği ve Facebook'taki paylaşımların delil olarak gösterilerek mahkemeye sunulduğu bulunmuştur. Ayrıca Amerika'da Facebook üzerinden aldatan eşin tespiti için bazı sosyal paylaşım sitelerin var olduğu ve bu sitelerin kişilerin eşlerinin evlilik dışı ilişkilerini bulmaya yardım ettiği bilinmektedir (Valenzuela, Halpern ve Katz, 2014).

Bazı araştırmalar Facebook'un uzun yıllar evli olan çiftler arasında da kıskançlığa, güvensizliğe ve boşanmalara sebebiyet vereceği sonucuna varmıştır (Ben-Ze'ev, 2014). Fakat kimi çalışmalar ise sadece tam olarak olgunlaşmamış evliliklerin yani üç yıldan kısa bir süredir evli olan çiftlerin Facebook'a bağlı çatışmalardan negatif olarak etkileneceklerini tespit etmiştir (Clayton, Nagurney ve Smith, 2013).

Genel olarak Facebook kullanımının düşük evlilik uyumuna ve yüksek boşanma oranına sebep olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Facebook, evlilikleri yolunda gitmeyen bireyler için eski sevgilileri ile görüşebilme, alımlı, çekici bir kullanıcının fotoğraflarına bakabilme ve yorum yazabilme, özelden istediği kişiye mesaj atabilme olanağını sağlamaktadır. Kısacası bu sosyal mecra ile aldatmaların yaşanabileceğini dolayısıyla evliliğin kalitesinin ve uyumunun sarsılabileceğini hatta evliliklerin noktalanacağını dahi söyleyebiliriz (Valenzuela, Halpern ve Katz, 2014).

2.6. AKILLI TELEFON

Kitle iletişim araçlarından en önemlisi sayılabilecek mobil telefonun icadı 1973 senesinde Martin Cooper tarafından yapılmıştır. İcat edilen bu telefon oldukça ağır ve büyük olarak piyasaya sunulmuştur. Firmalar sürekli yeni modeller üzerinde çalışmıştır ve birbirinden farklı bir çok model topluma sunulmuştur. Cep telefonun hayatımıza girdiği ilk yıllarda, amaç bireylerin telefonlarını rahatlıkla yanlarında taşıyabilmesini, kişilerin birbirleriyle istedikleri an iletişime geçebilmesini ve birbirleriyle mesajlaşmasını sağlamaktı (Agar, 2003). Daha sonra firmalar arasında kızışan rekabet ve teknolojinin gelişmesi ile birlikte cep telefonlarına farklı özellikler eklenmeye başlandı. Bu alanda en önemli gelişme akıllı telefonun icadı ile yapıldı.

Akıllı telefonlar sıradan mobil telefonlara nazaran üst düzeyde bir bilgi işlem yeteneğine sahiptir. Ayrıca hayatı kolaylaştıran birçok özelliği de içerisinde barındırmaktadır. Örneğin, kullanıcılar bilgisayar ile yapabildiği çoğu işlemi akıllı telefonlar ile de yapabilmektedirler. Örneğin, e-mail gönderip almak, anlık mesajların iletimini yapmak, dijital içerikleri görebilmek ve kablosuz ağ özelliği ile birlikte internet bağlantısı olan her yerden internete erişim sağlamak gibi. Bununla birlikte akıllı telefonlar görüntü ve ses kaydı yapabilmektedirler, istendiği zaman hesap makinesi ya da müzik çalar olarak da kullanılabilirler, birden fazla uygulamayı aynı anda kullanabilme imkanı sunmaktadırlar ve dokunmatik ara yüze sahiptirler.

Gelişen ve değişen dünyada teknolojik ilerlemeler ile birlikte neredeyse tüm insanlığı etkisi altına alan akıllı telefonlar yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Gün geçtikçe akıllı telefonların etkisi altına giren kişi sayısı artmaktadır. Türkiye verilerine bakacak olursak, 2016 yılında Türkiye nüfusunun %96,9'unun cep telefonu veya akıllı telefon kullandığını görmekteyiz (TÜİK, 2016). Akıllı telefonların bu kadar popüler bir iletişim aracı olmasının ve kullanıcılarına kolaylık sağlamasının yanında oldukça fazla ve kontrolsüz kullanım ile birlikte bireyleri negatif olarak da etkileyebilmektedir. Bu sebeple ruh sağlığı bozukluklarından bağımlılık ile ilgili endişelerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Emad ve Haddad, 2015).

2.6.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı

Bağımlılığın sadece kimyasal bileşenlerden oluşan maddelerden kaynaklanmadığı, yapılmadığı takdirde kişide katlanılamayacak bir huzursuzluğu meydana getiren, bununla birlikte günlük faaliyetlerden keyif alınmasını minimuma indiren aktiviteler olarak da açıklanmaktadır. Akıllı telefon bağımlılığı da kimyasal bir maddeye bağlı olmaksızın kullanılmadığı, uzaklaşıldığı durumlarda bireyde rahatsızlık oluşturan bir davranışsal bağımlılık türüdür. Akıllı telefonlar günlük faaliyetlere sayısız kolaylık getirmelerine karşın aşırı ve kontrolsüz kullanımlarda sosyal, davranışsal ve duygusal problemleri de beraberinde getirebilmektedir (Choliz, 2010).

İnternet çok farklı amaçlar için kullanılmaktadır. Bunun nedeni internetin kullanıldığı alanların sayısının gün geçtikçe çok hızlı bir şekilde büyümesidir. İnternet ilk olarak akla popülerliğinin sürekli artış gösterdiği sosyal medyada aktif olmada, alışveriş yapmada, banka işlemlerini gerçekleştirmede, gazete okumada, okul ödevlerini yapmada, mail yollamada veya almada son olarak da televizyon ya da film izlemeye kullanılmaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde internetin sadece bilgisayar ile değil akıllı telefon ile istenilen her an ve her yerde kullanılabilir olması, kolayca ve kısa sürede istenilen işlemlerin yapılabilir olması, tüketicileri akıllı telefon kullanımına çeken özellikler arasındadır. Ayrıca telefon firmalarının her bütçeye uygun akıllı telefon üretmesiyle her yaştan ve toplumun her kesiminden kişi akıllı telefon ile buluşabilmektedir.

Akıllı telefon kullanıcıları yalnızca gençlerden oluşmamaktadır. Günümüzde iş adamları/kadınları, ev hanımları, yaşlılar, gençler hatta çocuklar dahi akıllı telefon kullanmaktadır. Akıllı telefonların kullanıcıya sunduğu bağlantı seçenekleriyle, uygulama kolaylıklarıyla, kamera ve harita kullanımını sağlamasıyla, yüksek çözünürlükte oyun uygulamalarıyla kişilerin hayatını kolaylaştırmaktadır ve kişileri akıllı telefondan vazgeçemez hale getirmektedir. Sosyal medyada bireylerin akıllı telefonlarıyla fotoğraf paylaşabilmesi, böylelikle özel hayatlarını diğer kullanıcılara yansıtabilmesi, başka kullanıcıları takip edebilmesi, ya da başkalarıyla iletişime geçebilmesi kişileri akıllı telefona bağımlı hale getirebilmektedir. Akıllı telefonlar sayesinde kişiler internet bağlantısına sahip oldukları her noktada istedikleri an sosyal medyayı kontrol edebilmektedir. Böylece bireylerin kolay yollarla internete

ulaşabilmesi sayesinde akıllı telefonları ile istedikleri her an sosyal medyayı kontrol edebiliyor olması kullanıcıların hem akıllı telefon bağımlılığını hem de sosyal medya kullanım bağımlılığını pekiştirebilmektedir.

Akıllı telefon bağımlısı olan kişiler, sürekli telefonlarını kontrol etmektedirler ve telefon kullanım süreleri gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum kullanıcılarda maddi ve manevi kötü sonuçlar doğurabilmektedir. Akıllı telefon kullanma isteği gittikçe artabilmektedir. Kişilerin akıllı telefon kullanımı engellendiğinde ise bu durumdan rahatsız olmaktadır ve duygusal bir rahatsızlık hissetmektedirler. Ayrıca akıllı telefonları yanında olmadığı zamanlarda sıkıntı yaşamaktadırlar (Choliz, 2010).

2.6.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı ile ilgili Yurt İçinde ve Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili yurt içinde yapılan çalışmalar yurtdışındaki çalışmalar kadar eskiye dayanmamaktadır ve yeterli olmamasına karşın son zamanlarda bu alandaki çalışmaların arttığı görölmektedir.

Akıllı telefon kullanımının Türkiye’de giderek artması ve kontrolsüz kullanımının bireylere negatif etki etmesi sebebiyle bu alanda kullanılan ölçeklerin Türkçeye uyarlanması gerektiği düşünölmüştür. Bu sebeple Kwon ve arkadaşlarının (2013) akıllı telefon bağımlılığını ölçmek amacıyla oluşturdukları ölçeğin Türkçe uyarlaması yapılmıştır ve geçerli ve güvenilir olduğu 367 üniversite öğrencinin çalışmaya katılımıyla bulunmuştur (Noyan vd., 2015).

Kwon, ve arkadaşlarının (2013) geliştirdiği “Smartphone Addiction Scale’in (Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği)” Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Demirci ve arkadaşları (2014) tarafından yapılmıştır. Çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Faköltesi bölümdede okuyan ve akıllı telefon kullanan 301 üniversite öğrencisi ile yapılmıştır. Katılımcılara İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği ve Problemlili Cep telefonu Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen sonuca göre, öğrenciler internete girebilmek, oyun oynayabilmek ve sosyalleşmek için akıllı telefonlarını kullanmaktadır.

Akıllı Telefon Kullanımını Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma çalışmasında, 152 katılımcı bulunmaktadır. Araştırmanın amacı iş hayatında akıllı telefon kullanımını etkileyen faktörlerin neler olduğunu ve bu faktörlerin akıllı telefon kullanımını nasıl etkilediğini tespit etmektir. Çalışmanın sonucuna göre, örgötsel

faktörler akıllı telefon kullanımını pozitif yönde etkilemektedir fakat bireysel ve sosyal faktörler akıllı telefon kullanımını etkilememektedir (Ada ve Tatlı, 2013).

İnternet bağımlılığı ile akıllı telefon bağımlılığının bağlanma stilleriyle ilişkisinin incelendiği araştırmada, 50'si kız 50'si erkek olan 100 üniversite öğrencisine Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği, İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, internet bağımlılığı ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanamamıştır. Akıllı telefon bağımlılığı ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkide ise anlamlı bir ilişki mevcuttur. Akıllı telefon bağımlılığına sahip üniversite öğrencilerinin genellikle korkulu ve kayıtsız bağlanma stillerine sahip oldukları bulunmuştur (Yücelten, 2016).

Salehan ve Negahban (2013), yaptığı araştırmada sosyal ağların çok fazla kullanımının akıllı telefon bağımlılığının önemli bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak 214 üniversite öğrencisinin dahil olduğu bu çalışmada mobil sosyal ağ uygulamaları ve telefonda sosyal ağ sitelerinin aşırı kullanımının da akıllı telefon bağımlılığını oluşturmada etkili olduğu saptanmıştır.

Augner ve Hacker (2012), 196 genç yetişkinle yaptıkları araştırmada, aşırı yoğun akıllı telefon kullanımı ile psikolojik değişkenler arasındaki ilişkiye bakmışlardır. Elde ettikleri sonuçlara göre, kronik stres, depresyon, dışadönüklük, düşük duygusal denge, kadın genç yaştan problemli akıllı telefon kullanımı ile ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Bianchi ve Philips (2005), 195 kişi ile yaptığı araştırmada genç kişilerin akıllı telefon bağımlılığı geliştirmeye daha çok eğiliminin olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca dışadönüklük, düşük öz saygının problemli akıllı telefon kullanımı ile ilişkili olduğu sonucuna varmışlardır. Ayrıca problemli akıllı telefon kullanan bireylerin sosyal, fiziksel ve finansal olarak negatif etkilendikleri saptanmıştır. Son olarak problemli akıllı telefon kullanımı ile nörotiklik arasında ilişki olduğu ifade edilmiştir.

Van Deursen ve arkadaşları (2015), 386 katılımcısı ile yaptığı çalışmada, akıllı telefon bağımlılığının duygusal zeka ile ilişkisinin olmadığını, fakat sosyal stresi yüksek ve öz düzenleme becerisi az olan kişilerin akıllı telefon bağımlısı olma ihtimalinin fazla olabileceğini bulmuşlardır. Buna ek olarak kadınların erkeklere göre akıllı telefon bağımlısı olma ihtimalinin daha çok olduğu ve Bianchi ve Philips'in (2005) elde ettiği

sonuçların aksine yaş ilerledikçe akıllı telefon bağımlılığı riskinin de artış gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Lee, Chang ve Cheng (2014), yaşları 17 ile 67 arasında değişiklik gösteren 325 kişi ile yaptıkları çalışmada psikolojik özellikler ile saplantılı akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda problemlili akıllı telefon kullanımı ile ekrana dokunma ihtiyacı, sosyal etkileşim kaygısı arasında ilişki olduğu ve kadınların daha çok Facebook gibi sosyal medya ağlarını, erkeklerin ise LinkedIn gibi iş ve profesyonel siteleri daha çok kullandığı bulunmuştur.

Chiu'nun (2014), 387 üniversite öğrencisinin dahil olduğu çalışmasında akıllı telefon bağımlılığı ile stres, öz-yeterlilik ve sosyal yeterlilik arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, kişilerin yaşadığı akademik stresin sosyal ve öğrenme öz yeterliliğini negatif etkilediği, sosyal öz-yeterliliğin de akıllı telefon bağımlılığı ile pozitif bir ilişki içinde olduğu ayrıca duygusal stresin de akıllı telefon bağımlılığının yordayıcısı olduğu bulunmuştur.

2.6.3.Akıllı Telefon Kullanımının Evlilik Üzerine Etkisi

Akıllı telefon kullanımının ya da bağımlılığının evlilik üzerine etkisi ile ilgili çalışmalar yurt içinde hiç olmamakla birlikte yurt dışında da yok denecek kadar azdır. Bu sebepten ötürü evliliğin akıllı telefon kullanımından nasıl etkilendiğini bulmada bu çalışma öncü niteliği taşımaktadır ve ileride yapılacak araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

İnternet kullanımının artmasıyla birlikte kişilerin hem sosyal hem de yakın ilişkilerinde zedelenmelerin olduğunu bilinmektedir (Nie ve Erbing, 2000) Yoğun internet kullanımından dolayı eşler arasında çatışmaların olması ve ilişkilerinin kötüye gitmesi ortaya çıkan negatif sonuçlardan bazılarıdır (Valkenburg ve Peter, 2007). Akıllı telefonlar ile birlikte internete her an girebilmek eşler arasındaki problemi daha çok arttırabilmektedir. Bunun nedenlerinden bir tanesi akıllı telefon kullanıcılarının %35'inin uyandıklarında yataktan çıkmadan akıllı telefonlarını kontrol etmesi %18'inin akıllı telefonlarından Facebook'a bağlanmasıdır (ConsumerLab, 2011). Yani, evli çiftlerden bazıları uyandıkları andan itibaren akıllı telefonları ile güne başlamaktadır.

Bu alanda yapılan çalışmalar gösteriyor ki, bir kişi internette ne kadar çok vakit harcıyorsa ailesi ile de o kadar az vakit geçirmektedir (Nie ve Erbing, 2000). Kısacası

internette geçirilen süre arttıkça evlilikte yaşanan problemler ve eşler arasında yaşanan çatışmalar artmaktadır (Mesch, 2006). Dolayısıyla günümüzde akıllı telefonların sosyal ağlara ve internete devamlı bağlantıda kalmayı sağlamasıyla, akıllı telefonların da evlilikte yaşanan problemlere sebep olabileceği söylenebilir. Araştırmalar da bu noktayı doğrular niteliktedir. Kim Seob ve David'e (2015) göre problemli akıllı telefon kullanımı ile problemli internet kullanımı arasında pozitif bir ilişki vardır.

Akıllı telefon kullanımının bağımlılığa dönüşmesi ile birlikte yüksek fatura ile maddi krizlerin yaşanabileceği söylenmektedir (Bianchi ve Phillips, 2005). Bu durum eşler arasında ev ekonomisini idare etme açısından probleme neden olabilir. Ayrıca akıllı telefonların hayatı kolaylaştırması, kişilerin her zaman, her yerde akıllı telefonları ile internette gezinebilmesi, alışveriş yapabilmesi, sosyal paylaşım ağlarına girebilmesi, maillerini yönetebilmesi bundan dolayı da telefonlarıyla çok fazla vakit geçirmeleri eşler arasında ilişkinin bozulmasına sebep olabilmektedir.

Borelli'nin (2015) 20'si deney grubunda 8'si kontrol grubunda olan 28 kişi ile yaptığı çalışmadaki hipotezi şu şekildedir; eşler birlikte oldukları saatler içerisinde iki saat akıllı telefonlarını kapattıklarında, pozitif iletişimleri artacak ve daha olumlu deneyimler elde edeceklerdir. Bu sayede birlikteyken telefonlarını iki saat kapatan çiftlerin telefonlarını kapatmayan çiftlere göre evlilik uyumları daha yüksek olacaktır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, hipotez desteklenmemiştir. Çünkü hem kontrol grubundaki hem de deney grubundaki katılımcıların evlilik uyumlarında artış gözükmemiştir. Fakat araştırmacı eğer katılımcı sayısı daha fazla olsaydı bu sonucun çıkmayacağını, deney grubunun evlilik uyumunun kontrol grubununkine göre daha farklı olacağını belirtmiştir.

Genel olarak yapılan çalışmalardan elde edilen bilgilere göre, akıllı telefonun kontrolsüz kullanımı evlilikleri negatif etkilemektedir. Bu alanda yeteri kadar araştırma olmamasından dolayı da bu konu ile ilgili çalışmaların artırılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Verilerin analizi SPSS 24.0 ile yapılmış ve sonuçlar %95 güven düzeyinde değerlendirilmiştir. Çalışmada ölçek puanları normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle hipotez testlerinde parametrik test teknikleri kullanılmıştır. Çalışmada karşılaştırma analizlerinde t testi, One-Way ANOVA ve Univariate ANOVA testi kullanılırken ilişki testlerinde korelasyon ve ki kare testleri kullanılmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin İzmir ilinde yaşayan evli çiftler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, İzmir ilinde yaşayan; rastgele seçilmiş en az bir yıldır evli olan, Facebook ve akıllı telefon kullanan 100'ü kadın 100'ü erkek toplam 200 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini gönüllülük esasına dayanarak oluşturulmuştur.

3.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada örneklemin demografik bilgilerini elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, evlilik uyumunu ölçmek üzere “Evlilikte Uyum Ölçeği” çatışma çözüm stillerinin bulunması adına “Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği”, Facebook bağımlılığını incelemek için “Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu” kullanılmıştır. Ayrıca akıllı telefon bağımlılığına ilişkin bilgiler ise “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu” ile değerlendirilmiştir. Örneklemini oluşturacak kişilere araştırmacı tarafından ulaşılmıştır. Katılımcılar kendilerine verilen ölçekleri iş yerlerinde veya evlerinde doldurmuştur. Eğer eşlerin her ikisi de araştırmaya katılım konusunda gönüllü olmuşlar ise her iki eşe aynı anda uygulama yapılmamıştır. Böylece eşlerin birbirlerinin yanıtlarını görmesi araştırmacı tarafından engellenmiştir.

3.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan 28 soruluk kişisel bilgi formu aracılığıyla katılımcılara ait cinsiyet, kişinin kendisinin ve eşinin yaşı, kendisinin ve eşinin eğitim düzeyi, mesleki durumu, sosyo-ekonomik düzeyi, evlenme biçimi, evlilik süresi,

evlilikteki toplam çocuk sayısı gibi sosyodemografik bilgilerinin toplanması amaçlanmıştır. Ayrıca bu formada katılımcıların interneti, akıllı telefonu ve Facebook'u hangi amaçla, günde kaç saat kullandıkları ve kendilerini akıllı telefon ve Facebook bağımlısı olarak görüp görmedikleri ile ilgili sorular yer almaktadır.

3.2.2. Evlilikte Uyum Ölçeği

Evlilikte Uyum Ölçeği (EUÖ), Locke ve Wallace (1959) tarafından evliliğin niteliğini ölçmek için oluşturulan geçerliliği ve güvenirliliği olan 15 maddelik bir ölçektir. Orjinal adı Locke and Wallace Marital Adjustment Scale olan bu ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması Tutarel-Kışlak (1999) tarafından yapılmıştır. Evlilikte Uyum Ölçeği hem genel evlilik doyumunu veya niteliğini ölçmekte, hem de aile bütçesi, duyguların ifadesi, arkadaşlar, cinsellik, toplumsal kurallar yaşam felsefesi gibi konularda anlaşma ya da anlaşmama ile boş zaman, ev dışı etkinlikler, çatışma çözme gibi ilişki tarzını değerlendirmeyi sağlamaktadır.

Evlilikte Uyum Ölçeği'nin orjinal puanlamasının karmaşık olması ve pratikte sıkıntı yaratması sebebiyle, Hunt bu puanlama sisteminde değişiklik yaparak karmaşık olan puan sistemini basitleştirmiştir. Böylece ölçekten alınabilecek en yüksek puan olan 158'i 60'a, en düşük uyum puanı olan 2'yi de 1'e indirmiştir (Hunt, 1978). Daha sonra Freeston ve Plechaty (1997), ölçek ile ilgili olan psikometrik eleştirilerden dolayı ölçeği hem orjinal puanlamasıyla hem de Hunt'un puanlamasıyla bir kez daha gözden geçirmişlerdir ve ölçeği iç tutarlılık, test-tekrar test, ölçüt geçerliliği, faktör analizi, madde test analizi, kesme puanı noktası açısından tekrar incelemişlerdir. Yapılan bu değerlendirme neticesinde Hunt'un belirlemiş olduğu kesme noktası 43'den 42'ye toplam puan ise 60'dan 58'e gerilemiştir.

Ölçeğin Türkiye'de geçerlik ve güvenirlik çalışması Tutarel-Kışlak (1977) tarafından yapılmıştır. EUÖ araştırmacının kendisi tarafından çevrilmiştir. Çevirinin tekrar gözden geçirilmesi, ABD'de eğitimini tamamlamış beş uzman psikolog ile yabancı dil uzmanından oluşan yargıcılar tarafından yapılmıştır. Daha sonra diğer bir yabancı dil uzmanı tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir ve uzmanlarca bir kez daha kontrol edilerek çevirinin son haline ulaşılmıştır.

Evlilikte Uyum Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenirlik çalışmasındaki örneklem, 311 evli kişiden oluşmaktadır. Bunların 162'si erkek 149'u kadındır. Ölçeğin

güvenirliliğini belirlemek maksadıyla iki yarım test güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği ve tüm katılımcılar için madde test korelasyonları hesaplanmıştır. Bunun sonucunda EUÖ'nün iç tutarlılık (Cronbach Alpha) katsayısı .84 bulunmuştur. Ölçeğin ilk ve son yarısındaki puanlamalar birbiriyle aynı olmadığından, numarası çift ve tek olan maddeler karşılaştırılmıştır. Yapılan bu mukayeseye göre iki yarım test güvenirliliğinin .84 olduğu saptanmıştır. Test-tekrar test tekniği ile güvenirlilik hesaplaması, 311 kişiden farklı birbirleriyle evli 36 bireye ortalama 15 gün arayla ölçek uygulanarak yapılmıştır. Bunun neticesinde elde edilen verilere göre Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı 0.57 olarak anlamlı bulunmuştur (Tutarel-Kışlak, 1999).

Ölçeğe madde-test korelasyon hesabı yapılmış böylece EUÖ'nün ayırtedici ve homojen maddelerden oluşması sağlanmaya çalışılmıştır. Yapılan hesaplama göre 15 sorunun 14'ü ayırt edici ve homojen olarak bulunmuştur fakat 10. madde anlamlı olarak bulunmamıştır. Bu sebeple 10. maddenin puanlaması 0,1,2 iken 0,0,1 olarak değiştirilmiştir. 12. maddenin puanlaması ise 0,1,2 biçimindeyken 0,1,1 olarak değiştirilmiştir. Böylece toplam puan 60'dan 58'e düşmüştür, Bu değişiklik ile birlikte 10. ve 12. maddelerin korelasyon değerleri anlamlı bulunmuştur. Değişen bu puanlama ile birlikte evli kişilerin uyumlu ve uyumsuz olduklarını belirlemeye yarayan puanın 43.5 olduğu saptanmıştır.

EUÖ'nün ölçüt bağımlı geçerliliğinin bulunmasında Kişilerarası İlişkiler Ölçeği ile İlişkilerde Yükleme Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Kişilerarası İlişkiler Ölçeği ile EUÖ'nün toplam puanları arasındaki korelasyon katsayısı .12 ($p < .05$) olarak elde edilmiştir. İlişkilerde Yükleme Ölçeği ile EUÖ'nün toplam puanları arasındaki katsayısı -.54 olarak bulunmuştur ve bu sonuç .01 düzeyinde anlamlıdır.

EUÖ'ye yapı geçerliliğinin sağlanması için faktör analizi uygulanmıştır. Bunlardan birincisi ilk dokuz maddeden oluşmaktadır. Bu dokuz madde genel uyum ve duygu, cinsellik, toplumsal kurallar gibi durumlardaki anlaşmayla ilgilidir. İkinci faktör incelenecek olursa, burada yer alan altı faktörün ise boş zaman etkinlikleri, çatışma çözme, güven gibi ilişki tarzı ile alakalı olduğu görülmektedir (Tutarel-Kışlak, 1999). EUÖ'nün yapı geçerliliği, 311 kişilik örnekleme dahil olan birbirleriyle evli 92 çift üzerinde denenmiştir. Varimaks dönüştürme ve ana bileşenler yöntemi sonucu ile aynı faktör yapısına varılmıştır.

Tutarel-Kışlak (1999) tarafında Türkçe'ye uyarlanan EUÖ'nün puanlaması şu şekildedir:

1. Maddeden alınabilecek puanlar 0,1, 2, 3,4,5,6
- 2 ile 9 arası maddelerden alınabilecek puanlar 5,4,3,2,1,0
10. maddeden alınabilecek puanlar: 0,0,1
11. maddeden alınabilecek puanlar: 3,2,1,0
- 12.madde: anlaşmazlık puanı: 0 puan
dışarıda bir şeyler yapmak: 1 puan
evde oturmak: 1 puan
- 13.maddeden alınabilecek puanlar: 0,1,2,3
14. maddeden alınabilecek puanlar: 2,1,0
15. maddeden alınabilecek puanlar: 0,1,2,2

Yani, ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan ise 58'dir. Ölçekteki puanlar uyumsuzluktan uyumluya doğru artmaktadır. Uyumlu ve uyumsuz çiftleri ayırt etmeyi sağlayan puan ise 43.5'dir. EUÖ klinikte tanı koymak maksadı ile kullanıldığında, bireyler 43 ve altında puan aldıklarında evliliklerinde uyumsuz, 43 ve üstü puan aldıklarında ise evliliklerinde uyumlu oldukları şeklinde değerlendirme yapılabilmektedir.

3.2.3. Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği

Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ) Ayça Özen (2006) tarafından geliştirilmiştir. ÇÇSÖ her bir eşin dört farklı çatışma çözüm stilini ölçmektedir. Bunlar; olumlu çatışma çözüm stili, olumsuz çatışma çözüm stili, boyun eğme ve geri çekilme çatışma çözüm stilleridir. Ölçek toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Çatışma çözüm stilleri ile ilgili farklı ölçeklerin de incelenmesi yapıldıktan sonra beş sosyal psikolog 87 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturmuştur. Bununla birlikte psikologlar evli ve romantik ilişki içerisinde olup ya da evli olmayıp romantik ilişki içerisinde olan 20 kişi ile görüşmeler yapıp bu görüşmeleri ses kaydına almışlardır. Ses kayıtlarının tek tek transkripti yapıldıktan sonra bireylerin en çok bahsettiği konular üzerinden 75 madde geliştirilmiştir ve daha sonra bu maddeler ölçeğe eklenmiştir. Böylece yapılan

görüşmelerden 75 madde, yapılan yazın çalışmasından da 12 madde oluşturularak toplamda 87 soru ile ölçeğe son hali verilmiştir. Bu 87 maddelik ÇÇSÖ likert tipi bir ölçek olup 6 basamaklı dereceleme sistemi ile (1=hiç katılmıyorum, 6=çok katılıyorum) katılımcılara sorulmuştur. Ölçeğin puanlaması yalnızca alt boyutlara bağlı olarak yapılmaktadır ve ölçeğin toplam puanı alınmamaktadır. Yüksek puan almak alt boyutu oluşturan çatışma çözüm stilinin kullanım sıklığının arttığını göstermektedir. Düşük puan almak ise o alt boyutu oluşturan çatışma çözüm stilini seyrek kullanıldığı anlamına gelmektedir.

Çatışma çözüm stilleri envanteri (ÇÇSE): Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği ile geliştirilmiş olan 87 madde ile birlikte ölçüt geçerliliğini test etmek amacı ile şimdilik geçerlik ve güvenirliği Türkiye’de yapılmamış olan Kurdek’e (1994) ait olan Çatışma Çözüm Stilleri Envanteri (ÇÇSE) de çalışmaya dahil edilmiştir. ÇÇSE 16 maddeden oluşmaktadır ve 4 alt boyuta sahiptir. Bunlar; olumlu problem çözme, çatışmaya girme, geri çekilme ve boyun eğmedir. Ölçek katılımcıları 16 maddeye ne derece katıldıklarını 5 dereceli bir ölçek ile ifade etmişlerdir. 5 dereceli ölçek 1=hiç katılmıyorum, 5=çok katılıyorum şeklindedir. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar o boyut ile ilişkili davranışların sıklığını göstermektedir.

Temel bileşenler analizi ve varimaks eksen döndürme yöntemi ile kullanılarak elde edilen faktör analizi sonucunda 87 maddenin 4 alt boyutta toplandığı sonucuna varılmıştır. Bunun neticesinde faktör yükleri .40’dan az olan ve birbirleriyle yüksek korelasyona sahip olan maddeler ölçekten çıkartılmıştır ve sonuç olarak 25 madde ile analiz yapılmaya devam edilmiştir. Bu 25 maddeye tekrar açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)= .75 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuca göre verinin faktör analizi yeterli olduğunu söylemek mümkündür. Grafik dağılımına bakıldığında 4 faktör yapısının veriye uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple bir dahaki faktör analizinde veri 4 faktörlü çözüme zorlanmıştır. ÇÇSÖ’nün alt boyutlarının açıkladıkları varyanslara bakacak olursak, olumsuz çatışma çözme stilinin %15.22, olumlu çatışma çözme stilinin %12.33, boyun eğme stilinin %12.98, geri çekilme stilinin ki ise %11.25 olarak tespit edilmiştir. Faktör yükleri .54 ile .78 arasında değişiklik göstermektedir (Özen, 2006).

ÇÇSÖ’nün son halinin iç tutarlılığını test etmek maksadıyla 25 maddelik haliyle Cronbach Alfa katsayılarına bakılmıştır ve ölçeğin güvenirliği test edilmiştir. Alt

boyutların Cronbach Alfa katsayılarına bakıldığında ‘olumlu çatışma çözme stilleri’nin .80, ‘olumsuz çatışma çözme stilleri’nin .82, ‘geri çekilme’nin .74, ‘boyun eğme’nin .73 olduğu bulunmuştur. Madde toplam korelasyonlarına bakacak olursak, olumlu çatışma çözme stillerinin .47 ile .67, olumsuz çatışma çözme alt boyutunun .37 ile .68, geri çekilme stillerinin .39 ile .59, boyun eğme alt boyutunun .38 ile .57 arasında değişiklik gösterdiği elde edilmiştir. ÇÇSÖ’nün güvenilirliğini bulmak adına her bir alt boyut için yarıya bölme tekniği kullanılmıştır ve bunun sonucunda alfa değerinin .55 ile .76 arasında değişiklik gösterdiği görülmüştür (Özen, 2006).

ÇÇSÖ’nün ölçüt geçerliliğini test etmek için ÇÇSE ile ilişkisi incelenmiştir. İlk olarak 16 maddelik ÇÇSE’den elde edilen verinin faktör analizi için uygun olup olmadığı incelenmiştir ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)=.79 olarak bulunmuştur. Bu işlemten sonra ÇÇSE’nin faktör yapısı varimaks döndürme yöntemi ile test edilmiştir ve ölçeğin 4 faktörlü çözümü doğru bulunmuştur. ÇÇSE’nin dört boyutu olan, olumlu problem çözme, geri çekilme, çatışmaya girme ve boyun eğme toplam varyansın %60.77’sini oluşturmaktadır. Alt boyutların faktör yükleri de .32 ile .78 arasında değişiklik göstermektedir.

ÇÇSÖ ve ÇÇSE’ nin benzer alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. ÇÇSÖ’nün olumsuz çatışma çözüm stilleri ile ÇÇSE’nin çatışmaya girme , ÇÇSÖ’nün olumlu çatışma çözüm stilleri ile ÇÇSE’nin olumlu problem çözme, ÇÇSÖ’nün geri çekilme ve ÇÇSE’nin kaçma ve son olarak ÇÇSÖ’nün ve ÇÇSE’nin boyun eğme alt skalalar arasındaki korelasyon sırasıyla .75, .61, .45, .39 olarak bulunmuştur. Tüm korelasyon değerleri .01 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bu veriler geliştirilen ÇÇSÖ ile çevirilen ÇÇSE’nin alt boyutlarının birbirleriyle anlamlı şekilde ilişkili bulunmuştur bu da geliştirilen ölçeğin ölçüt geçerliliğini doğrulamaktadır.

ÇÇSÖ ve ÇÇSE yaşları 17 ile 36 arasında değişiklik gösteren 114’ü kadın 86’sı erkek olan Ankara’da ikamet eden 200 katılımcıya uygulanmıştır. Katılımcıların yaşlarının ortalaması 23.13’tür. Katılımcıların çoğu Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde öğrencidir.

ÇÇSÖ 25 maddeden oluşmaktadır.

Olumlu çatışma çözüm stilleri: 5, 9, 11, 13, 22, 24 no’lu maddeleri

Olumsuz çatışma çözüm stilleri: 1, 6, 8, 12, 14, 16, 25 no’lu maddeleri

Boyun eğme: 2, 4, 7, 17, 19, 20 no’lu maddeleri

Geri çekilme: 3,10, 15, 18, 21, 23 no'lu maddeleri içermektedir.

Yukarıda da bahsedildiği üzere ÇÇSÖ alt boyutlardan alınan skorlara bağlıdır, toplam skor yoktur. Alt boyutlardan alınan yüksek puan o çatışma çözüm stiline daha sık kullanıldığını belirtmektedir, herhangi bir alt boyuttan düşük puan almak ise o boyutun nadir kullanıldığını göstermektedir (Özen, 2006).

Olumsuz çatışma çözüm stili alt skalasından alınabilecek maksimum değer 42'dir. Geriye kalan her biri altı madde içeren diğer üç alt ölçekten alınabilecek maksimum skor ise 36' dır (Özen, 2006).

3.2.4. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu (BFKBÖ-KF)

Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Andreassen ve arkadaşları (2012) tarafından üniversite öğrencilerinin sahip olduğu Facebook kullanım bozukluğunu ölçmek ve değerlendirmek için geliştirdiği bir formdur. Bu ölçek bağımlılığın altı ögesi düşünülerek oluşturulmuştur. Bu altı öge şu şekildedir.

1. Belirginlik
2. Tolerans
3. Yoksunluk
4. Duygu Durum
5. Çatışma
6. Nüksetme

Andreassen ve arkadaşları (2012) bu altı ögenin her biri için üç soru oluşturmuşlardır ve toplamda 18 soru ile formu meydana getirmişlerdir. Sorularda Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekte 1=çok nadiren 5=oldukça sık olarak işaretlenebilmektedir. Böylelikle ölçekten elde edilebilecek puan 18 ile 90 arasında değişiklik göstermektedir. Facebook bağımlılığının derecesi Facebook'tan alınan puanın yüksekliğine göre belirlenmektedir. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Kısa Formu'nda (BFKBÖ-KF) yer alan 6 sorudan en az 4'ünden 3 ve üzeri puan alan ya da tüm 6 sorudan 3 ve üzeri puan alan kişilerin bağımlı olarak kabul edileceği söylenmiştir.

BFAS (Bergen Facebook Addiction Scale) yani Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği'nin (BFKBÖ) Türkçe uyarlanması ve geçerlik ve güvenirliği Zeynep Ülke tarafından yapılmıştır (Ülke, 2015). Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu

Ölçeği'ni Türkçeye uyarlamak adına çeviri-geri çeviri yönteminden faydalanılmıştır. Türkçe uyarlamasında 4 farklı yaş kategorisi bulunmaktadır. Katılımcılardan 149 tanesi 17-21 yaşlarında, 101 tanesi 22-25 yaşlarında, 21 tanesi 26-29 yaşlarında ve son olarak 29 kişide 30 yaş ve üzerindedir. Toplamda 157'si kadın, 143'ü erkek 300 kişi çalışmaya dahil olmuştur. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği'nin Türkçe formuna faktör analizi yapıldıktan sonra ölçeğin 15 maddeden ve 6 faktörden meydana geldiği bulunmuştur. Fakat Andreassen ve arkadaşları (2012) ölçeğin kısa formunun kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Zeynep Ülke (2015) tarafından Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Kısa Formu'nun geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Öncelikle ölçekteki maddelere, madde analizi, sonra faktör analizi ve güvenirlik amacıyla test tekrar test ve iç tutarlık analizleri son olarak da geçerlik maksadıyla ölçüt bağımlı geçerlik analizi yapılmıştır.

Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu (BFKBÖ-KF) altı maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler uzun formdan sadece altıdır. BFKBÖ-KF'de yer alan maddelere madde analizi yapılmıştır ve çıkan sonuca göre altı maddenin toplam puan ile olan ilişkisinin $r=.20$ 'nin üzerinde olduğu bulunmuştur. Bundan dolayı ölçekten hiçbir madde çıkarılmamıştır ve faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, altı maddeli tek faktörlü bir yapı meydana gelmiştir. Lakin orjinal kısa form altı faktörden oluşmaktadır (Andreassen vd., 2012). Bundan dolayı BFKBÖ-KF zorlamalı olarak altı faktöre dönüştürülmüştür ve iç tutarlılık katsayısı yani Cronbach Alpha .76 olarak bulunmuştur. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'nun test tekrar test güvenirliği yapılırken 34 katılımcıya ölçek 3 defa uygulanmıştır. Bunun sonucunda Pearson korelasyon değerleri toplam puan için .60, Belirginlik alt ölçeği için .62, Tolerans için .50 Duygu Durum Düzenleme için .42, Yoksunluk için .41 ve Çatışma alt ölçeği için .72 olarak hesaplanmıştır. Nüks etme alt boyutuna bakıldığında, değer .23 olduğunu görülmektedir. BFKBÖ-KF'nin ölçüt bağımlı geçerlilik analizinin yapılması maksadıyla Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'ndan elde edilen puanlar ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği'nden elde edilen puanlar, Facebook Kontrol Etme Sıklığı, Facebook'ta harcanan vakit yani Facebook kullanım değişkenleri puanları ve Facebook ve akıllı telefon için Bağımlılık Öz Değerlendirme puanları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu incelemenin sonucunda, BFKBÖ-KF'den alınan "Toplam Puan", "Belirginlik", "Tolerans", "Duygu Durum Düzenleme", "Nüks

Etme”, “Yoksunluk” ve “Çatışma” alt ölçeklerinden alınan puanlar ile Facebook Bağımlılığı Öz Değerlendirmeden alınan puanlar arasındaki ilişki Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Uzun Formundan elde edilen sonuçlara paralel olarak anlamlı bulunmuştur. Kısacası akıllı telefon bağımlılığı ile Öz Değerlendirme puanları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanamamıştır bunun dışında alt ölçeklerden alınan tüm puanlar arasındaki ilişki pozitif yönde anlamlı çıkmıştır (Ülke, 2015).

3.2.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu (ATBÖ-KF)

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu (ATBÖ-KF), Kwon ve arkadaşları (2013) tarafından ergenlerin akıllı telefon bağımlılığını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. ATBÖ-KF toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Değerlendirilmesi ise altılı likert derecelendirme ile olmaktadır. Maddelerin puanlandırılması 1=kesinlikle katılmıyorum, 6=kesinlikle katılıyorum şeklindedir. Yani ölçekten alınan puan 10 ile 60 arasında farklılık göstermektedir. Alınan puan yükseldikçe akıllı telefon bağımlılığı riskinin arttığı söylenmektedir. Bu ölçek tek faktörlüdür ve alt ölçeklere sahip değildir. Ölçeğin erkekler için kesme puanı 31, kadınlar içinse 33’tür. Ölçeğin orjinal formunun iç tutarlılık ve eşzamanlı geçerliliğinin Cronbach alfa katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur (Kwon ve arkadaşları, 2013).

Noyan ve arkadaşları (2015), ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmalarının 367 üniversite öğrencisinin çalışmaya katılımı ile yapmıştır. Elde edilen verilere göre Türkçe uyarlaması yapılan ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0.867 dir. İki hafta süreli test-tekrar test güvenirliği sayesinde 0.926 olarak bulunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Bulguları ve Yorumları

4.2. Araştırma Kapsamına ait Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan 200 kişiden oluşan örneklemin kadın katılımcı sayısı 100, erkek katılımcıların da sayısı 100 dür (Tablo 1).

Yaş dağılımına bakıldığında araştırmaya katılan evli kişilerin % 7'sinin 18-25 yaş aralığında, %21,6'sının 26-33 yaş aralığında, %31,7'sinin 34-41 yaş aralığında ve %39,7'sinin ise 41 yaş ve üstü olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Eğitim durumu için dağılımlara bakıldığında; örneklemin %13'ü (26 kişi) ilkokul mezunu, % 45,5'i (91 kişi) ortaokul-lise mezunu, %35'i (70 kişi) üniversite mezunu ve son olarak 13 kişinin ise lisansüstü- doktora düzeyinde eğitim aldıkları bunun da örneklemin % 6,5'i olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Araştırmaya katılan kişilerin eşlerinin eğitim durumuna bakıldığında; %18,6'sı yani 37 kişi ilkokul, % 47,7'si ortaokul-lise, %27,6'sı üniversite, son olarak da örneklemin %6'sı yani toplamda 28 kişi lisansüstü-doktora mezunudur (Tablo 1).

Örneklem grubunun %86'sı yani 172 kişi çalışmakta, 28 kişi yani örneklemin %14'ü ise herhangi bir işte çalışmamaktadır (Tablo 1).

Araştırmaya katılan kişilerin %20,4'ü devlet memurudur, %54,7'si özel sektörde çalışmaktadır, %24,9'u ise serbest meslek sahibidir (Tablo 1).

Gelir seviyesi incelendiğinde, 72 kişi 1000-2000 tl, 84 kişi 2000-5000 tl, 28 kişi 5000-10000 tl maaşa sahip olduğunu ifade ederken 15 kişi ise 10000 tl ve üstü kazancının olduğunu belirtmiştir (Tablo 1).

Örneklem grubunun kaç yıldır evli olduğuna bakıldığında ise 53 kişinin 1-5 yıl arası, 33 kişinin 6-10 yıl arası, 35 kişinin 11-15 yıl arası evli olduğu görülmektedir. 79 kişi ise 15 yıl veya daha fazla süredir evli olduğunu ifade etmiştir (Tablo 1).

Araştırma kapsamında dört çocuğu olan hiç kimse yoktur ve 35 kişinin hiç çocuğu bulunmamaktadır. 1 çocuklular örneklemin %35'inin 2 çocuklular %38,5'ini, 3 çocuklular ise %9'unu oluşturmaktadır (Tablo 1).

Katılımcıların %28,9'u görücü usulü, %71,1'i ise severek (anlaşarak) evlenmeyi tercih etmiştir. Örnekleme 5 kişi yakın akrabası ile, 15 kişi uzak akrabasıyla, 177 kişi ise akrabası olmayan bir kişi ile evlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Sosyodemografik Bulgular

		n	%
Cinsiyet	Kadın	100	50,0
	Erkek	100	50,0
Yaş	18-25 yaş	14	7,0
	26-33 yaş	43	21,6
	34-41 yaş	63	31,7
	41 yaş ve üstü	79	39,7
Eşin Yaşı	18-25 yaş	14	7,1
	26-33 yaş	45	22,7
	34-41 yaş	64	32,3
	41 yaş ve üstü	75	37,9
Eğitim	İlkokul	26	13,0
	Ortaokul-Lise	91	45,5
	Üniversite	70	35,0
	Lisansüstü-Doktora	13	6,5
Eşin Eğitimi	İlkokul	37	18,6
	Ortaokul-Lise	95	47,7
	Üniversite	55	27,6
	Lisansüstü-Doktora	12	6,0
Çalışma Durumu	Evet	172	86,0
	Hayır	28	14,0
Meslek	Devlet memuru	37	20,4
	Özel 54ector çalışanı	99	54,7
	Serbest meslek	45	24,9
Ekonomik Durum	1000-2000 TL	72	36,2
	2000-5000 TL	84	42,2
	5000-10000 TL	28	14,1
	10000 TL üstü	15	7,5
Evlilik Süresi	1-5 yıl	53	26,5
	6-10 yıl	33	16,5
	11-15 yıl	35	17,5
	15 yıl ve üstü	79	39,5

Tablo 1 devamı

	Yok	35	17,5
	1 çocuk	70	35,0
Çocuk Sayısı	2 çocuk	77	38,5
	3 çocuk	18	9,0
	4 ve üstü	0	0,0
	Görücü usulü	56	28,9
Eşle evlenme şekli	Severek (anlaşarak)	138	71,1
	Yakın akraba	5	2,5
Eşle yakınlık derecesi	Uzak akraba	15	7,6
	Akrabalığımız yok	177	89,8

Araştırmaya katılanların internet kullanım bilgileri incelendiğinde; çalışmaya katılan 200 kişinin %100'ünün internet kullanmakta olduğu görülmektedir. (Tablo 2, Şekil 1).

İnternetin kullanım sıklığına bakıldığında, 164 kişi her gün, 28 kişi haftada birkaç kez, 5 kişi ayda birkaç kez internete girdiğini ifade etmiştir. 3 kişi ise hiçbir zaman internete girmediğini belirtmiştir (Tablo 2, Şekil 1).

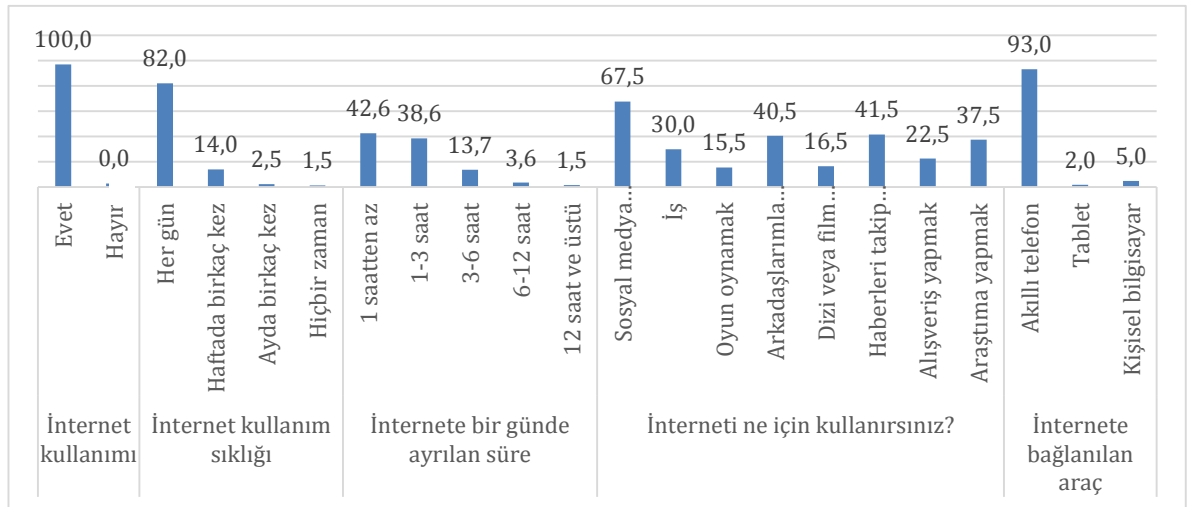
200 kişinin %42,6'sı 1 saatten daha az, %38,6'sı günde 1-3 saat arası, %13,7'si 3- 6 saat arası, %3,6'sı günde 6-12 saat, %1,5'i ise 12 saat ya da daha fazla internette vakit geçirmektedir (Tablo 2, Şekil 1).

İnternetin kullanım amaçlarına bakılacak olursa, %67,5'inin sosyal medya için, %30'unun iş için, %15,5'inin oyun oynamak için, %40,5'inin arkadaşlarıyla haberleşmek için, %16,5'inin dizi ya da filmleri izlemek için, %41,5'inin haberleri takip etmek için, %22,5'inin alışveriş yapmak için %37,5'inin ise araştırma yapmak için internet kullandıkları bulunmuştur (Tablo 2, Şekil 1).

Katılımcıların %92'si akıllı telefonlarıyla, %2'si tabletleriyle %5'i kişisel bilgisayarlarıyla internete bağlandıklarını bildirmiştir (Tablo 2, Şekil 1).

Tablo 2. İnternet Kullanım Bilgisi

		n	%
İnternet kullanımı	Evet	200	100,0
	Hayır	0	0,0
İnternet kullanım sıklığı	Her gün	164	82,0
	Haftada birkaç kez	28	14,0
	Ayda birkaç kez	5	2,5
	Hiçbir zaman	3	1,5
İnternete bir günde ayrılan süre	1 saatten az	84	42,6
	1-3 saat	76	38,6
	3-6 saat	27	13,7
	6-12 saat	7	3,6
	12 saat ve üstü	3	1,5
İnterneti ne için kullanırsınız?	Sosyal medya kullanmak (Facebook, twitter, vb)	135	67,5
	İş	60	30,0
	Oyun oynamak	31	15,5
	Arkadaşlarımla haberleşmek	81	40,5
	Dizi veya film izlemek	33	16,5
	Haberleri takip etmek	83	41,5
	Alışveriş yapmak	45	22,5
	Araştırma yapmak	75	37,5
İnternete bağlanılan araç	Akıllı telefon	186	93,0
	Tablet	4	2,0
	Kişisel bilgisayar	10	5,0

Şekil 1. İnternet Kullanım Bilgisi

Araştırmaya katılan kişilerin akıllı telefon kullanım bilgisi incelendiğinde; araştırmaya katılan herkesin akıllı telefonunun olduğu görülmektedir (Tablo 3, Şekil 2);

Bir gün içerisinde akıllı telefon kullanım süresine bakıldığında; örneklemin %25,1'i günde 1 saatten daha az, %43,6'sı günde 1-4 saat arası, %15,9'u 4-8 saat arası %9,2'si 8-16 saat arası son olarak ise %6,2'si günde 16 saat ve üstü akıllı telefon kullanmaktadır (Tablo 3, Şekil 2).

Akıllı telefon kullanım amaçlarına bakıldığında 36 (%18) kişinin oyun oynamak için, 127 (%63,5) kişinin sosyal medyayı kullanmak için, 32 (%16) kişinin alışveriş yapmak için, 129 (%64,5) kişinin mesaj göndermek veya telefon ile görüşmek için, 68 (%34) kişinin araştırma yapmak adına, 79 (%39,5) kişinin haberleri takip edebilmek için, 66 (%33) kişinin maillerini kontrol etmek için ve 57 (%28,5) kişinin ise iş için akıllı telefon kullandığı görülmektedir (Tablo 3, Şekil 2).

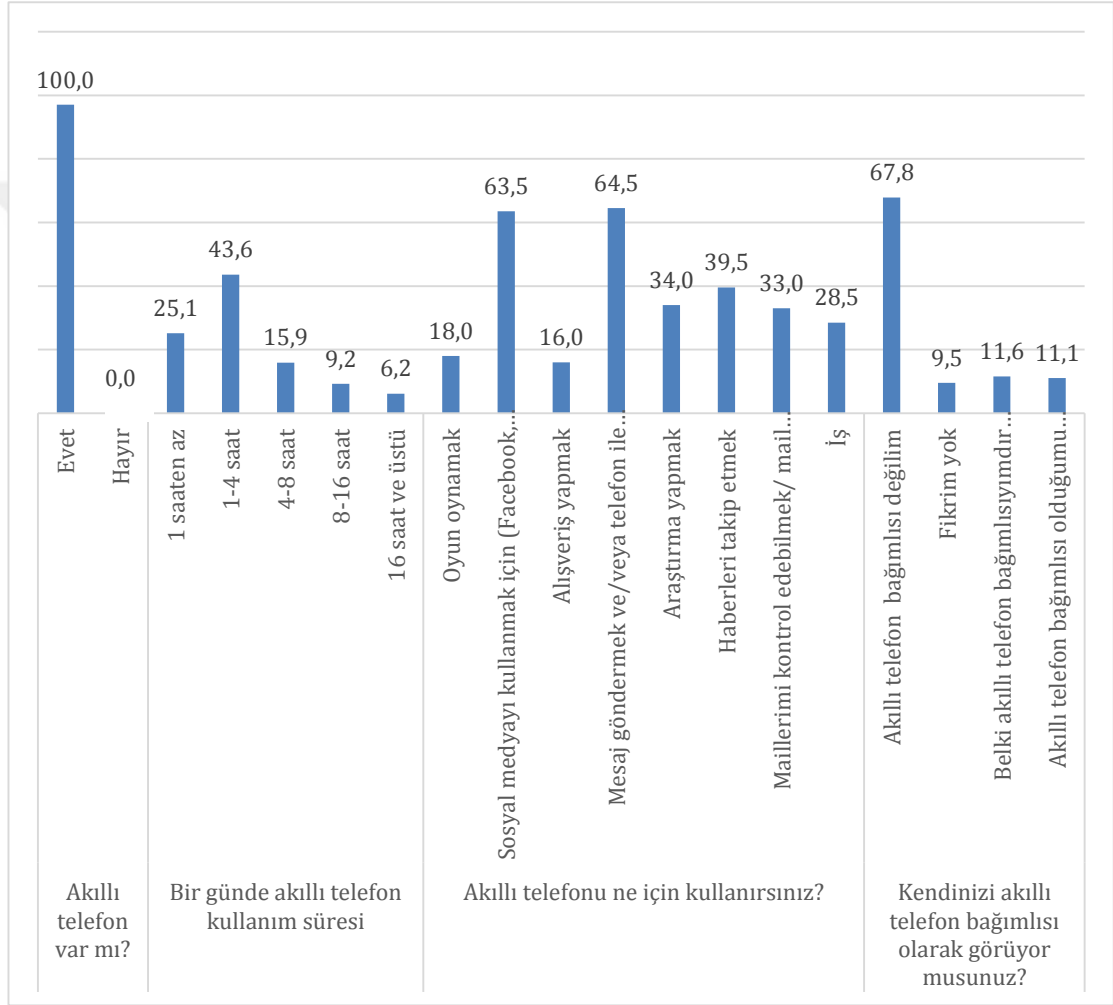
Araştırmaya katılan 135 kişi akıllı telefon bağımlısı olmadığını söylemektedir, 19 kişinin bağımlı olup olmama konusunda fikri bulunmamaktadır, 23 kişi belki akıllı telefon bağımlısı olabileceğini ifade etmektedir, son olarak 22 kişi ise akıllı telefon bağımlısı olduğunu düşünmektedir (Tablo 3, Şekil 2).

Tablo 3. Akıllı Telefon Kullanım Bilgisi

		n	%
Akıllı telefon var mı?	Evet	200	100,0
	Hayır	0	0,0
Bir günde akıllı telefon kullanım süresi	1 saatten az	49	25,1
	1-4 saat	85	43,6
	4-8 saat	31	15,9
	8-16 saat	18	9,2
	16 saat ve üstü	12	6,2
Akıllı telefonu ne için kullanırsınız?	Oyun oynamak	36	18,0
	Sosyal medyayı kullanmak için (Facebook, twitter, instagram vb.)	127	63,5
	Alışveriş yapmak	32	16,0
	Mesaj göndermek ve/veya telefon ile görüşmek	129	64,5
	Araştırma yapmak	68	34,0
	Haberleri takip etmek	79	39,5
	Maillerimi kontrol edebilmek/ mail yollayabilmek	66	33,0
	İş	57	28,5

Tablo 3 devamı

Kendinizi akıllı telefon bağımlısı olarak görüyor musunuz?	Akıllı telefon bağımlısı değilim	135	67,8
	Fikrim yok	19	9,5
	Belki akıllı telefon bağımlısıyım	23	11,6
	Akıllı telefon bağımlısı olduğumu düşünüyorum	22	11,1

Şekil 2. Akıllı Telefon Kullanım Bilgisi

Araştırmaya katılan kişilerin Facebook kullanım bilgisi incelendiğinde, kendine ait Facebook hesabı olan 192 kişi olduğu görülmektedir, 8 kişi ise kendilerine ait olmayan Facebook hesabını kullandıklarını belirtmektedir (Tablo 4, Şekil 3).

Katılımcıların %5,6'sı 1 yıldan daha az süredir, %2,5'i 1 yıldır, %10,7'si 2 yıldır, % 10,2'si 3 yıldır ve %71,1'i 4 yıldır ya da daha fazla süredir Facebook hesabına sahiptir (Tablo 4, Şekil 3).

Facebook kullanım amaçlarına bakıldığında, katılımcıların %8,5'i oyun oynamak için, %39'u haberleri takip etmek için, %76,5'i arkadaşlarıyla iletişim halinde olabilmek için, %5,5'i yeni arkadaşlıklar kurabilmek için, %23,5'i fikirlerini paylaşabilmek için ve %16'sı ise çağa ayak uydurabilmek adına Facebook kullandığını ifade etmektedir (Tablo 4, Şekil 3).

Gün içinde Facebook'ta geçirilen süreye bakıldığında, katılımcıların %60,3'ü 1 saatten daha az, %31,7'si 1-4 saat arası, %6,5'i 4-8 saat arası, %1'i 8-16 saat arası ve %0,5'i günde 16 saat ya da daha fazla Facebook'ta vakit geçirmektedir (Tablo 4, Şekil 3).

Facebook kullanım sıklığı incelendiğinde, 23 (%11,7) kişinin Facebook hesaplarını kapatma ihtiyacı hissetmediği, 149 (%75,6) kişinin hergün, 16 (%8,1) kişinin haftada bir, 9 (%4,6) kişinin ise ayda bir Facebook'a girdiği görülmektedir (Tablo 4, Şekil 3).

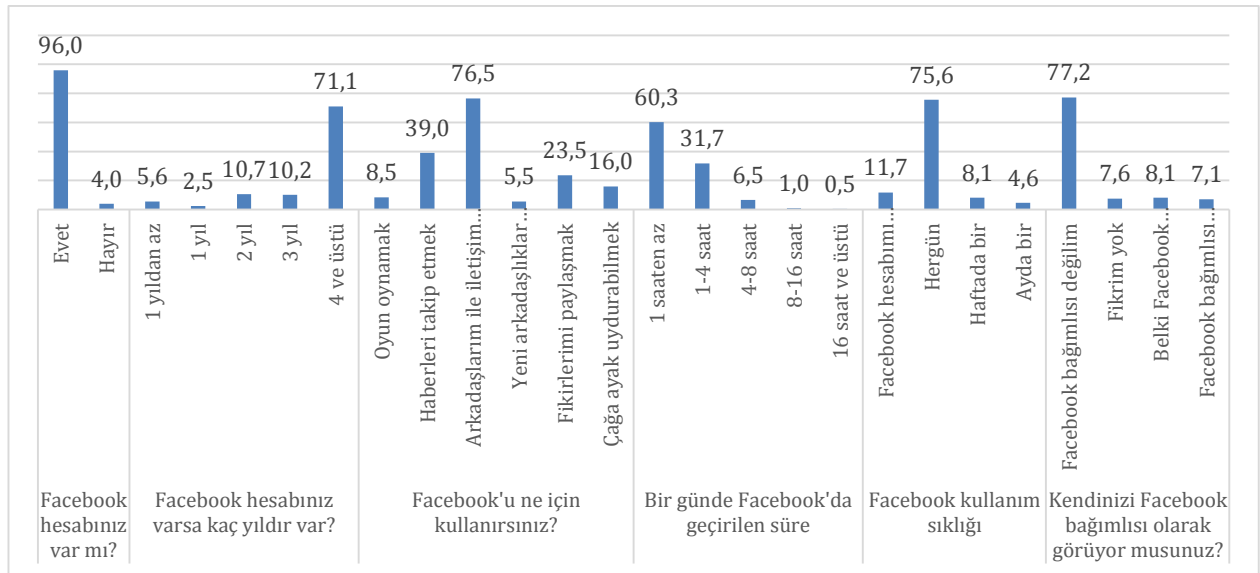
Araştırmaya katılan kişilerin %77,2'si facebook bağımlısı olmadığını düşünmektedir, %7,6'sı facebook bağımlısı olup olmama konusunda bir fikre sahip değildir. %8,1'i belki Facebook bağımlısı olduğunu belirtmekte, %7,1'i ise kendisinin Facebook bağımlısı olduğunu düşünmektedir (Tablo 4, Şekil 3).

Tablo 4. Facebook Kullanım Bilgisi

		n	%
Facebook hesabınız var mı?	Evet	192	96,0
	Hayır	8	4,0
Facebook hesabınız varsa kaç yıldır var?	1 yıldan az	11	5,6
	1 yıl	5	2,5
	2 yıl	21	10,7
	3 yıl	20	10,2
	4 ve üstü	140	71,1

Tablo 4 devamı

Facebook'u ne için kullanırsınız?	Oyun oynamak	17	8,5
	Haberleri takip etmek	78	39,0
	Arkadaşlarım ile iletişim içinde olmak	153	76,5
	Yeni arkadaşlıklar kurabilmek	11	5,5
	Fikirlerimi paylaşmak	47	23,5
	Çağa ayak uydurabilmek	32	16,0
Bir günde Facebook'da geçirilen süre	1 saatten az	120	60,3
	1-4 saat	63	31,7
	4-8 saat	13	6,5
	8-16 saat	2	1,0
	16 saat ve üstü	1	0,5
Facebook kullanım sıklığı	Facebook hesabımı kapatma ihtiyacı hissetmem	23	11,7
	Hergün	149	75,6
	Haftada bir	16	8,1
	Ayda bir	9	4,6
Kendinizi Facebook bağımlısı olarak görüyor musunuz?	Facebook bağımlısı değilim	152	77,2
	Fikrim yok	15	7,6
	Belki Facebook bağımlısıyım	16	8,1
	Facebook bağımlısı olduğumu düşünüyorum	14	7,1

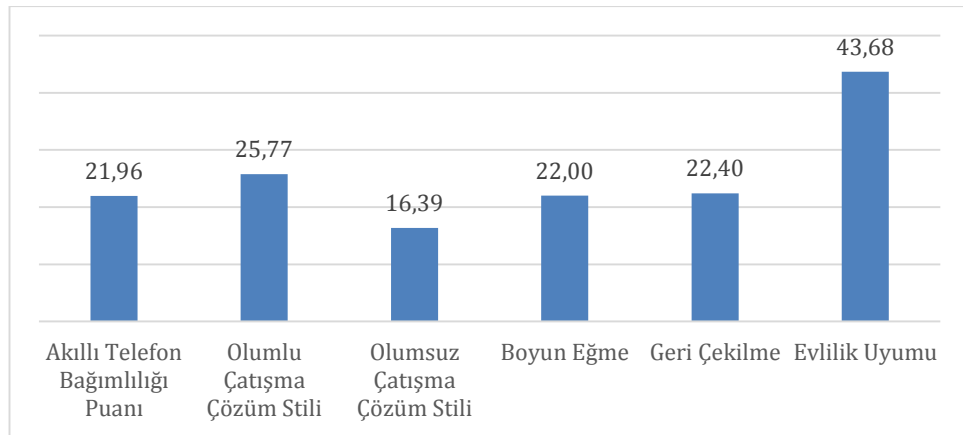
Şekil 3. Facebook Kullanım Bilgisi

Tablo 5. Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

	n	Minimum	Maximum	Ort.	ss	Çarpıklık	Basıklık
Facebook Kullanım Bozukluğu	200	6	29	10,06	4,53	1,334	1,676
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	200	10	59	21,96	11,16	1,127	0,976
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	200	7	36	25,77	5,94	-0,419	-0,247
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	200	7	38	16,39	7,04	0,805	0,314
Boyun Eğme	200	6	36	22,00	7,21	-0,167	-0,633
Geri Çekilme	200	7	36	22,40	6,85	-0,012	-0,701
Evlilik Uyumu	200	14	58	43,68	8,42	-0,877	1,205

Araştırmaya katılanların Facebook kullanım bozukluğu puanları ortalaması $10,06 \pm 4,53$; akıllı telefon bağımlılığı puanı ortalaması $21,96 \pm 11,16$; olumlu çatışma çözüm stili puanı ortalaması $25,77 \pm 5,94$; olumsuz çatışma çözüm stili puanı ortalaması $16,39 \pm 7,04$; boyun eğme puanı ortalaması $22,00 \pm 7,21$; geri çekilme puanı ortalaması $22,40 \pm 6,85$ ve evlilik uyumu puanı ortalaması $43,68 \pm 8,42$ 'dir (Tablo 5, Şekil 4).

Ölçek puanlarının normal dağılıma uygunluğunun belirlenmesi amacıyla çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiştir. Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +3 ile -3 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (Groeneveld ve Meeden, 1984; Moors, 1986; Hopkins ve Weeks, 1990; De Carlo, 1997). Buna göre tüm ölçeklerin ve alt boyutların normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

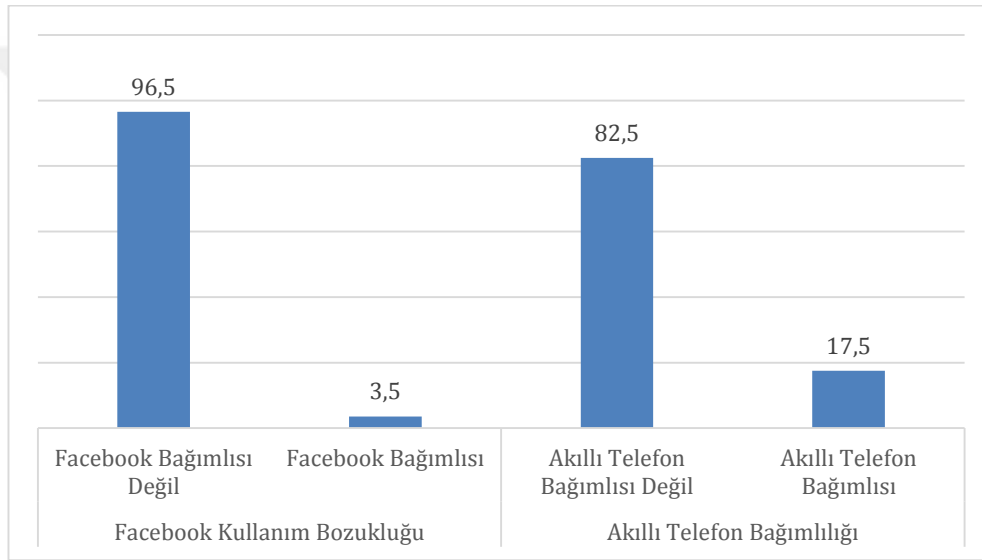

Şekil 4. Çalışmaya Katılan Kişilerin Akıllı Telefon Bağımlılık Puanlarının, Çatışma Çözüm Stilleri Puanlarının ve Evlilik Uyum Puanlarının Ortalamalar

Tablo 6. Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı

		n	%
Facebook Bağımlılığı	Facebook Bağımlısı Değil	193	96,5
	Facebook Bağımlısı	7	3,5
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Akıllı Telefon Bağımlısı Değil	165	82,5
	Akıllı Telefon Bağımlısı	35	17,5

Araştırma sonuçlarına göre kişilerin %3,5'i Facebook bağımlısı, %17,5'i akıllı telefon bağımlısıdır (Tablo 6, Şekil 5).

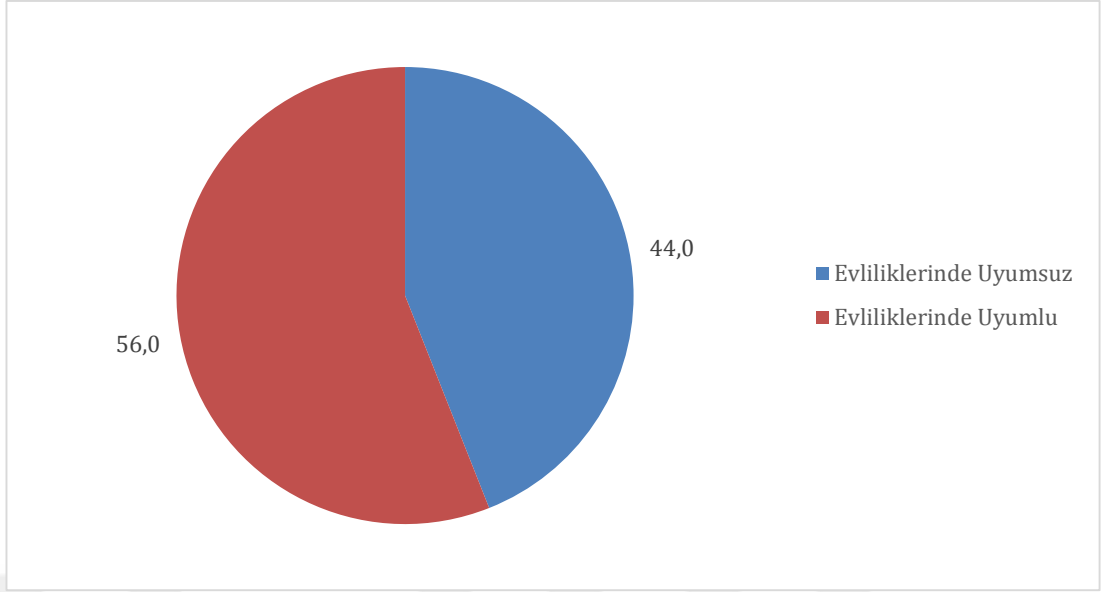

Şekil 5. Çalışmaya Katılan Kişilerin Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılıklarını Gösteren Yüzde Dağılımları

Tablo7. Evlilik Uyumu

		n	%
Evlilik Uyumu	Evliliklerinde Uyumsuz	88	44,0
	Evliliklerinde Uyumlu	112	56,0

Kişilerin %56'sının evlilikleri uyumludur (Tablo 7, Şekil 6).

Şekil 6. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilik Uyumlarının Gösteren Yüzde Dağılımları

Tablo 8. Cinsiyet Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

Cinsiyet		n	Ort.	ss	t	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	Kadın	100	9,84	4,49	-0,670	0,504
	Erkek	100	10,27	4,59		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	Kadın	100	20,85	9,91	-1,410	0,160
	Erkek	100	23,07	12,24		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	Kadın	100	26,03	5,55	0,618	0,537
	Erkek	100	25,51	6,32		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	Kadın	100	16,94	7,21	1,105	0,270
	Erkek	100	15,84	6,86		
Boyun Eğme	Kadın	100	21,49	7,68	-0,991	0,323
	Erkek	100	22,50	6,71		
Geri Çekilme	Kadın	100	23,45	6,83	2,198	0,029*
	Erkek	100	21,34	6,75		
Evlilik Uyumu	Kadın	100	43,07	8,74	-1,024	0,307
	Erkek	100	44,29	8,10		

***p<0,05**

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun cinsiyete göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 8).

Analiz sonucuna göre geri çekilme çatışma çözüm stili cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde kadınların geri çekilme çatışma çözüm stili için erkeklerle göre daha fazla olduğu görülmektedir (Tablo 8).

Tablo 9. Yaş Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumunu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	18-25 yaş	14	10,07	6,34	0,645	0,587
	26-33 yaş	43	10,35	5,00		
	34-41 yaş	63	10,54	4,55		
	41 yaş ve üstü	79	9,53	3,90		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	18-25 yaş	14	28,00	12,84	2,204	0,089
	26-33 yaş	43	22,14	11,38		
	34-41 yaş	63	19,90	10,19		
	41 yaş ve üstü	79	22,58	11,22		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	18-25 yaş	14	25,29	5,17	1,118	0,343
	26-33 yaş	43	27,02	5,74		
	34-41 yaş	63	24,90	5,64		
	41 yaş ve üstü	79	25,86	6,40		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	18-25 yaş	14	15,14	7,96	0,341	0,796
	26-33 yaş	43	17,19	7,76		
	34-41 yaş	63	16,38	7,08		
	41 yaş ve üstü	79	16,22	6,55		
Boyun Eğme	18-25 yaş	14	20,14	6,65	0,513	0,674
	26-33 yaş	43	22,14	7,08		
	34-41 yaş	63	21,57	6,51		
	41 yaş ve üstü	79	22,51	7,93		
Geri Çekilme	18-25 yaş	14	23,71	6,79	0,625	0,600
	26-33 yaş	43	21,33	6,56		
	34-41 yaş	63	22,86	5,98		
	41 yaş ve üstü	79	22,25	7,63		
Evlilik Uyum	18-25 yaş	14	48,71	4,92	1,903	0,130
	26-33 yaş	43	43,09	8,97		

Tablo 9 devamı

34-41 yaş	63	43,67	8,07
41 yaş ve üstü	79	43,05	8,74

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun yaşa göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 9).

Analiz sonucuna göre, Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0,05$) (Tablo 9).

Tablo 10. Eğitim Durumu Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	İlkokul	26	9,85	3,29	2,346	0,074
	Ortaokul-Lise	91	10,91	5,19		
	Üniversite	70	9,03	3,84		
	Lisansüstü-Doktora	13	10,00	4,47		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	İlkokul	26	18,58	9,02	1,287	0,280
	Ortaokul-Lise	91	23,29	11,51		
	Üniversite	70	21,43	11,06		
	Lisansüstü-Doktora	13	22,31	12,63		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	İlkokul	26	24,46	4,58	1,521	0,210
	Ortaokul-Lise	91	25,30	6,80		
	Üniversite	70	26,47	5,33		
	Lisansüstü-Doktora	13	27,92	4,21		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	İlkokul	26	15,38	7,26	0,296	0,829
	Ortaokul-Lise	91	16,49	7,17		
	Üniversite	70	16,41	6,92		
	Lisansüstü-Doktora	13	17,54	6,92		
Boyun Eğme	İlkokul	26	24,23	6,98	2,232	0,086
	Ortaokul-Lise	91	22,19	7,71		
	Üniversite	70	21,64	6,74		
	Lisansüstü-Doktora	13	18,08	5,01		

Tablo 10 devamı

Geri Çekilme	İlkokul	26	23,81	6,85	0,907	0,439
	Ortaokul-Lise	91	22,74	7,32		
	Üniversite	70	21,73	6,35		
	Lisansüstü-Doktora	13	20,77	5,99		
Evlilik Uyumu	İlkokul	26	45,77	8,55	1,102	0,349
	Ortaokul-Lise	91	43,58	8,13		
	Üniversite	70	42,67	8,95		
	Lisansüstü-Doktora	13	45,62	7,02		

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun eğitim düzeyine göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 10).

Analiz sonucuna göre, Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0,05$) (Tablo 10).

Tablo 11: Ekonomik Durum Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	1000-2000 TL	72	10,49	3,99	0,780	0,507
	2000-5000 TL	84	10,15	5,15		
	5000-10000 TL	28	9,18	4,07		
	10000 TL üstü	15	9,13	4,34		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	1000-2000 TL	72	22,01	10,68	0,005	0,999
	2000-5000 TL	84	22,05	11,14		
	5000-10000 TL	28	21,75	11,39		
	10000 TL üstü	15	21,93	14,26		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	1000-2000 TL	72	25,17	5,94	2,340	0,075
	2000-5000 TL	84	26,73	5,64		
	5000-10000 TL	28	26,07	5,35		
	10000 TL üstü	15	22,73	7,79		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	1000-2000 TL	72	16,33	7,08	0,624	0,600
	2000-5000 TL	84	15,90	6,88		
	5000-10000 TL	28	18,00	8,35		
	10000 TL üstü	15	16,67	5,26		
Boyun Eğme	1000-2000 TL	72	22,47	6,73	2,215	0,088
	2000-5000 TL	84	22,73	7,59		
	5000-10000 TL	28	19,14	6,92		
	10000 TL üstü	15	20,20	6,48		
Geri Çekilme	1000-2000 TL	72	24,13	6,68	4,154	0,007*
	2000-5000 TL	84	22,15	6,80		
	5000-10000 TL	28	20,39	6,43		
	10000 TL üstü	15	18,53	6,40		
Evlilik Uyumu	1000-2000 TL	72	43,29	8,20	2,005	0,115
	2000-5000 TL	84	44,36	8,95		
	5000-10000 TL	28	45,43	6,47		
	10000 TL üstü	15	39,33	8,41		

***p<0,05**

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun gelire göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 11).

Analiz sonucuna göre Geri Çekilme çatışma çözüm stili gelire göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde geliri 1000-2000 TL arasında olanların geri çekilme puanı en yüksek iken 10000 TL üzerinde olanların en düşüktür. Bununla birlikte gelir arttıkça geri çekilme çatışma çözüm stili azalmaktadır (Tablo 11).

Tablo 12: Evlilik Süresi Açısında Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	1-5 yıl	53	10,55	5,25	0,640	0,590
	6-10 yıl	33	10,42	4,32		
	11-15 yıl	35	9,29	3,96		
	15 yıl ve üstü	79	9,91	4,37		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	1-5 yıl	53	24,25	12,39	2,512	0,060
	6-10 yıl	33	21,94	11,18		
	11-15 yıl	35	17,71	7,52		
	15 yıl ve üstü	79	22,32	11,30		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	1-5 yıl	53	26,98	5,84	1,153	0,329
	6-10 yıl	33	25,85	5,02		
	11-15 yıl	35	25,49	5,15		
	15 yıl ve üstü	79	25,05	6,61		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	1-5 yıl	53	16,49	7,40	0,591	0,621
	6-10 yıl	33	16,76	7,31		
	11-15 yıl	35	14,97	6,19		
	15 yıl ve üstü	79	16,80	7,09		
Boyun Eğme	1-5 yıl	53	21,53	6,81	0,177	0,912
	6-10 yıl	33	21,82	7,69		
	11-15 yıl	35	21,89	5,91		
	15 yıl ve üstü	79	22,43	7,86		
Geri Çekilme	1-5 yıl	53	23,30	6,85	0,823	0,483
	6-10 yıl	33	21,30	6,54		
	11-15 yıl	35	23,09	6,05		
	15 yıl ve üstü	79	21,94	7,32		
Evlilik Uyumu	1-5 yıl	53	44,09	9,40	1,142	0,333
	6-10 yıl	33	45,30	6,44		
	11-15 yıl	35	44,40	6,12		
	15 yıl ve üstü	79	42,41	9,26		

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun evlilik süresine göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 12).

Analiz sonucuna göre Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu evlilik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0,05$) (Tablo 12).

Tablo 13: Evlenme Şekli Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	t	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	Görücü usulü	56	10,68	3,82	1,360	0,175
	Severek (anlaşarak)	138	9,71	4,74		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	Görücü usulü	56	24,21	12,67	1,843	0,067
	Severek (anlaşarak)	138	21,00	10,26		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	Görücü usulü	56	24,96	6,35	-1,301	0,195
	Severek (anlaşarak)	138	26,20	5,81		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	Görücü usulü	56	17,84	7,42	1,980	0,049*
	Severek (anlaşarak)	138	15,65	6,78		
Boyun Eğme	Görücü usulü	56	22,16	7,23	0,089	0,929
	Severek (anlaşarak)	138	22,06	7,33		
Geri Çekilme	Görücü usulü	56	21,88	6,63	-0,738	0,461
	Severek (anlaşarak)	138	22,68	6,99		
Evlilik Uyumu	Görücü usulü	56	42,04	8,42	-1,711	0,089
	Severek (anlaşarak)	138	44,31	8,39		

*** $p<0,05$**

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun evlilik şekline göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 13).

Analiz sonucuna göre olumsuz çatışma çözüm stili evlenme şekline göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde görücü usulü evlenenlerin olumsuz çatışma çözüm stili puanı severek evlenenlere göre daha yüksektir (Tablo 13).

Tablo 14: Çocuk Sayısı Açısından Facebook Bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Düzeyleri

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	Yok	35	9,23	4,75	1,409	0,241
	1 çocuk	70	10,14	4,64		
	2 çocuk	77	9,92	4,12		
	3 çocuk	18	11,89	5,19		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	Yok	35	23,11	12,16	0,993	0,397
	1 çocuk	70	22,54	10,81		
	2 çocuk	77	20,35	11,13		
	3 çocuk	18	24,33	10,61		
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	Yok	35	27,69	4,80	2,764	0,043*
	1 çocuk	70	25,27	5,76		
	2 çocuk	77	24,87	6,30		
	3 çocuk	18	27,83	6,14		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	Yok	35	15,94	8,19	0,383	0,766
	1 çocuk	70	15,94	5,65		
	2 çocuk	77	17,06	7,57		
	3 çocuk	18	16,11	7,55		
Boyun Eğme	Yok	35	21,60	5,53	0,617	0,605
	1 çocuk	70	21,70	7,57		
	2 çocuk	77	21,94	7,32		
	3 çocuk	18	24,17	8,33		
Geri Çekilme	Yok	35	22,37	6,65	0,146	0,932
	1 çocuk	70	22,69	6,66		
	2 çocuk	77	22,03	7,00		
	3 çocuk	18	22,89	7,81		
Evlilik Uyumu	Yok	35	46,49	7,45	1,766	0,155
	1 çocuk	70	42,53	8,40		
	2 çocuk	77	43,48	8,59		
	3 çocuk	18	43,56	9,00		

* $p<0,05$

Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumunun çocuk sayısına göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 14).

Analiz sonucuna göre olumlu çatışma çözüm stili çocuk sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde hiç çocuğu olmayanlar ile 3 çocuğu olanların olumlu çatışma çözüm stili puanları, 1 ya da 2 çocuğu olanlara göre daha yüksektir (Tablo 14).

Tablo 15. Cinsiyete Göre Facebook Bağımlılığı

		Kadın		Erkek		X^2	p
		n	%	n	%		
Facebook Bağımlılığı	Facebook Bağımlısı Değil	97	97,0	96	96,0	Fisher's Test	0,500
	Facebook Bağımlısı	3	3,0	4	4,0		

Cinsiyet ile Facebook bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan ki kare testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 15).

Analiz sonucuna göre kadınların %3'ü, erkeklerin ise %4'ü Facebook bağımlısıdır ve cinsiyet ile Facebook bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$) (Tablo 15).

Tablo 16. Cinsiyete Göre Akıllı Telefon Bağımlılığı

		Kadın		Erkek		X^2	p
		n	%	n	%		
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Akıllı Telefon Bağımlısı Değil	88	88,0	77	77,0	3,463	0,063
	Akıllı Telefon Bağımlısı	12	12,0	23	23,0		

Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan ki kare testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 16).

Analiz sonucuna göre kadınların %12'si, erkeklerin ise %23'ü akıllı telefon bağımlısıdır ve cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$) (Tablo 16).

Tablo 17. Evlenme Şekline Göre Evlilik Uyumu ve Çatışma Çözüm Stilleri

		n	Ort.	ss	t	p
Evlilik Uyumu	Görücü usulü	56	42,04	8,42	-1,711	0,089
	Severek (anlaşarak)	138	44,31	8,39		

Görücü usulü evlenenlerin evlilik uyum puanları ortalaması 42,04, severek evlenenlerin 44,31'dir. Buna göre görücü usulü evlenenlerin evlilik uyumları severek evlenenlere göre daha düşüktür ancak t testi sonucuna göre aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$) (Tablo 17).

Eşle evlenme şekli		n	Ort.	ss
Görücü usulü	Olumlu Çatışma Çözüm Stili	56	24,96	6,35
	Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	56	17,84	7,42
	Boyun Eğme	56	22,16	7,23
	Geri Çekilme	56	21,88	6,63

Görücü usulü evlenenlerin olumlu çatışma çözüm stili puanları ortalaması 24,96, olumsuz çatışma çözüm stili 17,84, boyun eğme 22,16 ve geri çekilme 21,88'dir. Buna göre görücü usulü evlenenlerde en sık görülen çatışma çözüm stili olumlu ve boyun eğmedir (Tablo 17).

Tablo 18. Beş Yıldan Daha Fazla Süredir Evli Olan Kişilerin Evlilik Uyumlarının Ki Kare Testi İle İncelenmesi

		Evlilik Süresi				X ²	p
		5 yıl ve daha az		5 yıldan fazla			
		n	%	n	%		
Evlilik Uyumu	Evliliklerinde Uyumsuz	19	35,8	69	46,9	1,520	0,218
	Evliliklerinde Uyumlu	34	64,2	78	53,1		

Evlilik süresi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan ki kare testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 18).

Analiz sonucuna göre 5 yıl ve daha az süredir evli olanların %64,2'si, 5 yıldan daha uzun süredir evli olanların %53,1'i evliliklerinde uyumludur ve evlilik süresi ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$) (Tablo 18).

Tablo 19. Sahip Olunan Çocuk Sayısı ve Evlilik Uyumu

		n	Ort.	ss	F	p
Evlilik Uyumu	Yok	35	46,49	7,45	1,766	0,155
	1 çocuk	70	42,53	8,40		
	2 çocuk	77	43,48	8,59		
	3 çocuk	18	43,56	9,00		

Hiç çocuğu olmayanların evlilik uyum puanları ortalaması 46,49, 1 çocuğu olanların 42,53, 2 çocuğu olanların 43,48 ve 3 çocuğu olanların 43,56'dır. Buna göre hiç çocuğu olmayanların evlilik uyumu en yüksektir. Yapılan Anova testi sonucuna göre aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$) (Tablo 19).

Tablo 20. Çatışma Çözüm Stillerinin Evlilik Uyumuna Göre Farklılık Gösterme Durumunun t-Testi İle İncelenmesi

		n	Ort.	ss	t	p
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	Evliliklerinde Uyumsuz	88	24,14	6,185	-3,548	0,000*
	Evliliklerinde Uyumlu	112	27,05	5,427		
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	Evliliklerinde Uyumsuz	88	18,48	7,074	3,842	0,000*
	Evliliklerinde Uyumlu	112	14,75	6,597		
Boyun Eğme	Evliliklerinde Uyumsuz	88	21,41	7,234	-1,019	0,309
	Evliliklerinde Uyumlu	112	22,46	7,187		
Geri Çekilme	Evliliklerinde Uyumsuz	88	23,22	6,805	1,506	0,134
	Evliliklerinde Uyumlu	112	21,75	6,852		

* $p<0,05$

Çatışma çözüm stillerinin evlilik uyumuna göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda bulunmaktadır (Tablo 20).

Analiz sonucuna göre olumlu çatışma çözüm stili evlilik uyumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde evliliklerin uyumlu olanların olumlu çatışma çözüm stili daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 20).

Analiz sonucuna göre olumsuz çatışma çözüm stili evlilik uyumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlar incelendiğinde evliliklerin uyumsuz olanların olumsuz çatışma çözüm stili daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 20).

Tablo 21. Akıllı Telefon Bağımlılığı, Facebook Bağımlılığı, Evlilik Uyumuna, Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi İçin Yapılan Korelasyon Testi

		Facebook Kullanım Bozukluğu	Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	Olumlu Çatışma Çözüm Stili	Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	Boyun Eğme	Geri Çekilme	Evlilik Uyumu
Facebook Kullanım Bozukluğu	r	1						
	p							
	n	200						
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	r	,565**	1					
	p	0,000						
	n	200	200					
Olumlu Çatışma Çözüm Stili	r	-0,027	0,047	1				
	p	0,707	0,507					
	n	200	200	200				
Olumsuz Çatışma Çözüm Stili	r	0,097	0,071	-,151*	1			
	p	0,171	0,316	0,032				
	n	200	200	200	200			
Boyun Eğme	r	0,036	-0,009	,487**	-,168*	1		
	p	0,608	0,902	0,000	0,018			
	n	200	200	200	200	200		
Geri Çekilme	r	0,124	0,076	,301**	-0,013	,478**	1	
	p	0,081	0,283	0,000	0,859	0,000		
	n	200	200	200	200	200	200	
Evlilik Uyumu	r	-0,122	-0,115	,351**	-,298**	,172*	0,005	1
	p	0,085	0,104	0,000	0,000	0,015	0,941	
	n	200	200	200	200	200	200	200

* $p<0,05$; ** $p<0,01$

Hipotez 14, 15, 16, 17, 18'i test etmek ve Facebook kullanım bozukluğu, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan korelasyon testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 21).

Facebook kullanım bozukluğu ile akıllı telefon bağımlılığı arasında pozitif yönlü orta kuvvetli ilişki bulunmaktadır. Buna göre Facebook kullanım bozukluğu yüksek olan kişilerin akıllı telefon bağımlılığı da yüksektir (Tablo 21).

Facebook kullanım bozukluğu ile olumlu çatışma çözüm stili, olumsuz çatışma çözüm stili, boyun eğme ve geri çekilme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Tablo 21).

Facebook kullanım bozukluğu ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Tablo 21).

Akıllı telefon bağımlılığı ile olumlu çatışma çözüm stili, olumsuz çatışma çözüm stili, boyun eğme ve geri çekilme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Tablo 21).

Akıllı telefon bağımlılığı ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Tablo 21).

Evlilik uyumu ile olumlu çatışma çözüm stili arasında pozitif yönlü orta kuvvetli, olumsuz çatışma çözüm stili arasında negatif yönlü zayıf ve boyun eğme arasında pozitif yönlü çok zayıf ilişki bulunurken geri çekilme arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmamaktadır. Buna göre evlilik uyumu yüksek olanların olumlu çatışma çözüm stili ve boyun eğme çatışma çözüm stili yüksek iken olumsuz çatışma çözüm stili düşüktür (Tablo 21).

Tablo 22. İnternet Kullanım Sıklığına Göre Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığının İncelenmesi

		n	Ort.	ss	F	p
Facebook Kullanım Bozukluğu	Her gün	164	10,01	4,69	0,456	0,714
	Haftada birkaç kez	28	10,14	3,33		
	Ayda birkaç kez	5	12,00	6,36		
	Hiçbir zaman	3	8,33	3,21		
Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanı	Her gün	164	22,56	11,75	0,956	0,414
	Haftada birkaç kez	28	18,93	6,78		
	Ayda birkaç kez	5	21,40	11,15		
	Hiçbir zaman	3	18,33	9,71		

Facebook kullanım bozukluğu ve akıllı telefon bağımlılığının internete girme sıklığına göre farklılık gösterme durumunun incelenmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA testi sonuçları tabloda verilmiştir (Tablo 22).

Analiz sonucuna göre Facebook kullanım bozukluğu ve akıllı telefon bağımlılığı, internete girme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$) (Tablo 22).

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, evli çiftlerin Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile evlilik uyumu ve çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Bundan dolayı ilk olarak katılımcıların Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra ise katılımcıların evlilik uyumlarının nasıl olduğunu ve eşleriyle yaşadıkları çatışma sırasında hangi çatışma çözüm stillerini kullandıklarını belirlemek hedeflenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre,

Katılımcıların 100'ü kadın (%50) ve 100'ü erkek (%50) olarak dağılmaktadır. Eğitim durumlarına göre, örneklem grubunun %13'ü ilkokul %45,5'i ortaokul-lise, %35'i üniversite ve %6,5'i lisansüstü ve doktora mezunudur. 200 katılımcının ekonomik durumu şu şekildedir; %36,2'si 1000-2000 TL, %42,2'si 2000-5000 TL, %14,1'i 5000-10000 TL ve %7,5'i 10000 TL ve üstü maaş ile geçinmektedir. Araştırmaya katılanların, %35'inin 1 çocuğu, %38,5'inin 2 çocuğu, %9'unun 3 çocuğu bulunmaktadır ve %17,5'inin hiç çocuğu bulunmamaktadır. Bireylerin %28,9'u görücü usulü , %71,1'i severek(anlaşarak) evlilik yapmıştır. Evli çiftlerin %2,5'i yakın akrabasıyla, %7,6'sı uzak akrabasıyla ve %89,8'i akrabası olmayan biriyle evlenmiştir.

Katılımcıların %93,3'ü akıllı telefonlarıyla, %2'si tabletleriyle ve %5'i kişisel bilgisayarlarıyla internete girmektedir. Katılımcıların %100'ünün akıllı telefonu vardır. Akıllı telefon kullanıcılarının %25,1'i günde 1 saatten az, %43,6'sı günde 1-4 saat arası, %15,9'u günde 4-8 saat arası, %9,2'si günde 8-16 saat arası ve %6,2'si günde 16 saat ve üstü olarak akıllı telefonlarını kullanmaktadır. Araştırmaya katılanların %67,8'i akıllı telefon bağımlısı olmadığını ifade etmektedir, %9,5'inin bu konuda fikri bulunmamaktadır, %11,1'i ise akıllı telefon bağımlısı olduğunu düşünmektedir.

Örneklem grubunun %96'sının kendine ait Facebook hesabı bulunmaktadır. %4'ünün ise kendi adına açılmış bir Facebook hesabı bulunmamaktadır ve belli sebeplerden ötürü bazıları eşleriyle aynı Facebook hesabını kullanmaktadır. Katılımcıların %60,3'ü günde 1 saatten az, %31,7'si günde 1-4 saat arası, %6,5'i günde 4-8 saat arası, %1'i günde 8-16 saat arası ve %0,5'i günde 16 saat ve üstü Facebook hesaplarında vakit geçirmektedir. Bu kişilerin, %77,2'si Facebook bağımlısı olmadığını,

%8,1'i belki Facebook bağımlısı olduğunu, %7,1'i ise Facebook bağımlısı olduğunu düşünmektedir. İstatistik sonuçlarından elde edilen bilgilere göre, kişilerin %3,5'i Facebook bağımlısıdır, %17,5'i akıllı telefon bağımlısıdır. Son olarak da katılımcıların %56'sının evlilikleri uyumludur.

Evlilik uyumu ve çatışma çözüm stilleriyle alakalı bugüne kadar yapılmış araştırmalar mevcuttur. Fakat literatürde evli çiftlerde Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının, çatışma çözüm stillerinin ve evlilik uyumunun birlikte incelendiği herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Bundan dolayı araştırma öncü nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla da çalışmadan elde edilen Facebook ve akıllı telefon bağımlılığının evlilik uyumu ve çatışma çözüm stilleri ile doğrudan kıyaslanabileceği herhangi bir araştırma mevcut değildir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, çatışma çözüm stillerinden geri çekilme çatışma çözüm stili cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0.05$) bulunmuştur. Kadınların geri çekilme çatışma çözüm stili erkeklerle göre daha fazladır. Şengül Öner'in (2013) çalışmasında ise, kadınların olumlu çatışma çözüm stillerini daha çok kullandığı bulunmuştur. Yine aynı şekilde Sevim'in (2005) yaptığı çalışmada üniversitede okumakta olan kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok olumlu çatışma çözüm stillerini kullandıkları belirtilmiştir. Bu bulgular araştırmanın sonucunu doğrular nitelikte değildir. Aynı zamanda çalışmada cinsiyet ile evlilik uyumu, arasında bir ilişki bulunmamıştır. Bunun sebebi gün geçtikçe geleneksel cinsiyet rollerinin yerini eşitlikçi cinsiyet rollerinin alıyor olmasından kaynaklanabilmektedir. Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde, cinsiyet ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin farklı şekilde bulunduğu araştırmalar mevcuttur. Kimi araştırmalarda erkeklerin evlilik uyumlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Markman ve Halweg, 1993; Rogers ve Amato, 2000) Kimi araştırmalar ise bu çalışmada olduğu gibi evlilik uyumu ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını ifade etmiştir (Çınar, 2008; Dökmen ve Tokgöz, 2002). Bazı araştırmalar ise erkeklerin evlilik uyumlarının kadınlardan daha düşük olduğunu belirtmiştir (Baba, 2010). Çalışmanın sonucuna göre, Facebook bağımlılığı ile cinsiyet arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Soysal'ın (2016) Facebook ile ilgili yaptığı araştırmada da cinsiyet ile Facebook bağımlılığı

seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ifade edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre, yukarıda da değinildiği gibi cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Alanyazın taraması yapıldığında Noyan ve arkadaşları (2015) da akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığını bulmuştur. Tekin (2012) Cep Telefonu Problemleri Kullanım Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirliğini incelemiştir. Bu çalışmada ortaya çıkan sonuca göre, yine aynı şekilde cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri katılımcıların yaşına göre değerlendirildiğinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Fakat ilgili alanyazına bakıldığında, Demiray (2006), 20-30 yaşlarındaki kişilerin evlilik uyumlarının 31-40 yaşlarındakilere göre daha fazla olduğunu söylemiştir. Bir başka çalışma 19-32 yaşları arasındaki evli kadınların evlilik uyum puanlarının, 33-40 yaş ve 41-70 yaş arası evli kadınların evlilik uyum puanlarından daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Vaillant ve Vaillant, 1993). Bu çalışmada olduğu gibi Soysal'ın (2016) yaptığı çalışmada da yaş ile Facebook bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Tulum'un (2014) araştırmasına göre olumsuz çatışma çözüm stili yaşlı çiftlerin çatışmalarında daha çok görülmektedir. Lane ve Manner (2011) düşük yaştan daha çok akıllı telefon sahibi olduğunu belirtmiştir.

Çalışmada Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri kişilerin eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. Çınar (2008)'ın yaptığı çalışma bu sonucu doğrular niteliktedir. Çünkü bu çalışmaya göre evlilik uyum düzeyi eğitim düzeyine göre farklılaşmamaktadır. Çavuşoğlu'nun (2011) bağlanma stilleri, evlilik uyumu ve aldatma eğilimini incelediği tezinde de eğitim durumunun evlilik uyumuna herhangi bir etkisi olmadığı belirtilmiştir. Detaylı inceleme yapıldığında ise eğitim düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiye dair farklı sonuçlar da mevcuttur. Bazı araştırmalar eğitim düzeyi arttıkça evlilik uyumunun da artacağı sonucuna ulaşmıştır (Aydınlı ve Tutarel-Kışlak, 2009; Fidanoğlu, 2007). Kurdek'de (1993) eğitim düzeyi düştükçe evlilik uyumunun da azalacağını ifade etmiştir. Uğurlu (2003) araştırmasında, erkek katılımcıların eğitim düzeyleri yükseldikçe olumsuz-aktif çatışma yönetim stilini daha

çok kullandıklarını belirtmiştir yani erkeklerde eğitim düzeyinin azalması olumsuz çatışma çözüm stiline kullanımını arttırmaktadır. Çam (2012) Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada sınıf değişkeni ile öğretmen adaylarının Facebook bağımlılık düzeylerini incelemiştir. Elde edilen bulgulara göre, dördüncü sınıfta olan öğretmen adayları birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre Facebook'a daha az bağımlıdır. Bu sonuç tezden elde edilen bulgular ile örtüşmemektedir. Tekin ve arkadaşlarının (2014) Cep Telefonu Problemleri Kullanım Ölçeğinin uyarlama çalışmasında araştırmaya katılan kişilere sınıf değişkeni ile ilgili bilgi edinmek adına sorular yöneltilmiştir. Bunun sonucunda elde edilen verilerde herhangi bir farklılık olgusuna erişilmemiştir. Tekin'nin (2012) yaptığı araştırmaya göre sınıf düzeyi ile problemli cep telefonu kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Araştırmalar tezden elde edilen veriler ile örtüşmektedir. Günümüzde akıllı telefonların belli yaş ve zihinsel olgunluğa sahip olan herkes tarafından kullanılabilir olması ve ortaokul-ilkokul öğrencilerinin dahi akıllı telefona sahip olmasından dolayı araştırmalarda eğitim düzeyi ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı düşünülmektedir. Fakat Lane ve Manner (2011) yüksek eğitim düzeyinin kişilerin akıllı telefon sahibi olma ihtimalini arttırdığını saptamıştır. Bu ise tezden elde edilen sonuçlar ile uyuşmamaktadır.

Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu katılımcıların gelirlerine göre incelendiğinde yalnızca geri çekilme çatışma çözüm stiline göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği söylenebilir ($p<0,05$). Geliri 1000-2000 TL arasında olanların geri çekilme puanı en yüksekken, 10000TL üzerinde olanların en düşük olduğu bulunmuştur. Yani gelir arttıkça geri çekilme çatışma çözüm stiline kullanımı azalmaktadır. Uğurlu'ya (2003) göre pasif çatışma çözüm stili gelir düzeyinin azalması ile ilişkilidir. Bu çalışmada evlilik uyumu ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamasına karşılık literatürde Kurdek'in (1993), yaptığı araştırma ile birlikte gelir düzeyinin düşük olmasının evlilik uyumunun azalmasına sebep olduğu bilgisi yer almaktadır. Fakat ilgili alanyazında bulunan sonucu doğrular nitelikte olan White ve Keith'in (1990) araştırması bulunmaktadır ve bu çalışmaya göre gelir düzeyi evlilik uyumunun bir yordayıcısı değildir. Literatürde de Facebook bağımlılık düzeyinin gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir

farklılık göstermediğini belirten çalışmalar mevcuttur (Soysal, 2016). Akıllı telefon bağımlılığının gelire göre farklılaşma göstermemesi teknolojinin gelişmesinden ve toplumun her kesiminden kişiye maddi olarak hitap eden akıllı telefonların üretilmesinden dolayı olduğu söylenebilir. Fakat Savage ve Waldam (2014) tarafından yapılan çalışmaya göre, kişilerin elde ettikleri aylık gelirin yüksek olması, onların akıllı telefonlarını benimseme ve kullanma ihtimalini arttırmaktadır. Bu sonuç araştırmanın hipotezini ve bulgularını desteklememektedir. Tekin ve diğerlerinin (2014) yaptığı Cep Telefonu Problemlili Kullanım Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması çalışması ise araştırmadan elde edilen bulguyu desteklemektedir. Bu çalışmaya göre, telefonun problemli kullanımı ile gelir durumu arasında herhangi bir farklılık bulunmamaktadır.

Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, evlilik uyumu ve çatışma çözüm stilleri evlilik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. Literatür incelemesi yapıldığında, araştırmaların bir bölümü evlilik uyumu ile evlilik süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını belirtmektedir. Tutarel-Kışlak ve Çabukça (2002) demografik değişkenler ile empatinin evlilik uyumunu etkilemesini incelediği araştırmada, evlilik uyumu ve evlilik süresi arasında bir ilişki olmadığını ifade etmiştir. Yine aynı şekilde Gürsoy (2004) kaygı ve evlilik uyumunu incelediği araştırmada evlilik süresinin evlilik uyumunu etkilemediğini gözlemlemiştir. Fakat yukarıda belirtilen çalışmaların aksine evlilik süresi ile evlilik uyumu arasında anlamlı farklılıkların bulunduğu araştırmalar da mevcuttur. Şendil ve Korkut'un (2008) çalışmasında evlilik süresi arttıkça evlilik uyumu azalmaktadır. Facebook bağımlılığı ile evlilik süresi arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırma mevcut değildir fakat üç yıldan kısa bir süredir evli olan çiftlerin Facebook'a bağlı çatışmalardan olumsuz olarak etkileneceği belirtilmiştir (Clayton, Nagurney ve Smith, 2013). Yine aynı şekilde akıllı telefon bağımlılığı ve evlilik süresinin incelediği herhangi bir araştırma literatürde bulunmamaktadır.

Araştırmada katılımcıların evlenme biçimlerine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde, olumsuz çatışma çözüm stili evlenme şekline göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Çalışmada görücü usulü evlenenlerin olumsuz çatışma çözüm stili puanları severek evlenenlerinkine göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Hortaçsu'nun (2007) yaptığı araştırmada, görücü usulü evlilik yapan

çiftlerin severek (anlaşarak) evlenen çiftlere göre daha fazla çatışma yaşadıkları bulunmuştur. Araştırmanın bulgularına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı ve evlilik uyumu evlenme biçimine göre istatistiksel olarak farklılık göstermemektedir. Polat'ın (2006) çalışmasında da evlenme biçimi ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Fakat, evlilik uyumu ile evlenme biçimi arasında ilişkinin olduğunu belirten araştırmalar mevcuttur. Örneğin, Şendil ve Korkut (2008) görücü usulü evlenen kişilerin evlilik uyumlarının severek evlenenlere göre daha düşük olduğunu belirtmiştir. Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile evlenme biçiminin incelendiği herhangi bir araştırma literatürde bulunmamaktadır.

Evli çiftlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu düzeyleri değerlendirildiğinde, olumlu çatışma çözüm stiline çocuk sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara bakıldığında hiç çocuğu olmayan ve 3 çocuğu olanların olumlu çatışma çözüm stili puanları 1 ya da 2 çocuğu olanlara göre daha yüksek olarak belirlenmiştir. Şengül Öner (2013) ise olumlu, boyun eğme ve geri çekilme çatışma çözüm stilleri ile evli kişilerin sahip olduğu çocuk sayısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bunun sonucunda aralarında önemli farklılık olmadığını belirtmiştir. Fakat iki veya daha fazla çocuğu olanların olumsuz çatışma çözüm stili puanlarının yalnızca tek çocuğu olanlarınkine göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde, evlilik uyumu ile sahip olunan çocuk sayısı arasındaki ilişkinin farklı şekillerde ele alındığı görülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen sonuç gibi çocuk sahibi olmanın ya da olmamanın evlilik uyumuna etki etmediğini belirten araştırmalar da mevcuttur (Callan, 1986; Hoffman ve Levant, 1985). Kimi çalışmalar ise, evli çiftlerin çocuk sahibi olmasının evlilik uyumlarını pozitif açıdan etkilediği sonucuna ulaşmıştır (Denga, 1982). Fakat ilgili alanyazında, çocuk sahibi olmanın evlilik uyumunu olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşan araştırmaların sayısı da oldukça fazladır (Aydınlı ve Tutarel-Kışlak, 2009; Brehm, 1991; Sanders, Nicholsan ve Floyd, 1997). Literatür taraması yapıldığında Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı ile evli çiftlerin sahip oldukları çocuk sayısının birbiriyle ilişkisinin incelendiği herhangi bir araştırma bulunmamaktadır.

Araştırmada kadınların %3'ü erkeklerin ise %4'ü Facebook bağımlısı olarak bulunmuştur. Araştırmanın hipotezlerinden biri erkeklerin kadınlara göre daha fazla

Facebook bağımlısı olduğudur fakat, çalışmanın sonucunda cinsiyet ile Facebook bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Yani, kadın ya da erkek olmak Facebook bağımlılık düzeyine etki etmemektedir. Soysal'ın (2016) Facebook bağımlılığı ile psikolojik dayanıklılığı incelediği çalışmasında da Facebook bağımlılık düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Fakat Çam'ın (2012) yaptığı araştırmada, her birinin öğretmen adayı olduğu katılımcıların Facebook bağımlılık seviyelerinde cinsiyetleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu araştırmanın sonucuna göre, erkek öğretmen adayları kız öğretmen adaylarına göre daha çok Facebook bağımlısıdır.

Araştırmanın diğer bir hipotezi kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha çok akıllı telefon bağımlısı olduğudur. Yapılan ki kare testi sonucunda cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Taner'in (2013) çalışmasında da bu araştırmayla benzer şekilde cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak herhangi bir ilişki olmadığı belirtilmiştir. Fakat literatürde akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiğini ve kız öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı puanlarının erkek öğrencilerin puanlarına göre daha yüksek olduğunu belirten araştırmalar da mevcuttur (Demirci vd., 2014). Kısacası kimi araştırmalar cinsiyet farklılığının akıllı telefon bağımlılığı seviyesini etkileyici bir özellik olmadığını ifade etmektedir. Kimi çalışmalar ise cinsiyetin akıllı telefon bağımlılığını etkileyen bir faktör olduğunu savunmaktadır.

Görücü usulü evlenen kişilerin severek evlenen kişilere göre evlilik uyumlarının daha düşük olması ve görücü usulü evlenenlerin olumsuz ve boyun eğme çatışma çözüm stillerini daha çok kullanması beklenmektedir. Çalışmada görücü usulü evlenen kişilerin evlilik uyumları severek evlenenlere göre daha düşük olarak bulunmuştur. Fakat t testi sonucuna göre bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Literatüre bakıldığında, evlilik uyumu ile evlenme biçimi arasındaki ilişki ile ilgili farklı sonuçların olduğu görülmektedir. Tuncay-Senlet'in (2012) elde ettiği sonuca göre görücü usulü evlenen kişilerin evlilik uyumları, severek (anlaşarak) evlenen kişilere göre daha düşüktür. Bunun aksine Zeytinoğlu'nun (2013) yaptığı çalışmada, severek (anlaşarak) evlenen kişilerin evlilik uyum düzeyleri görücü usulü evlenen kişilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Polat (2006) ise araştırmasında görücü usulü ya da

severek evlenme ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Görücü usulü evlenen kişilerin olumsuz ve boyun eğme çatışma çözüm stillerini daha çok kullanmaları beklenirken olumlu ve boyun eğme çatışma çözüm stillerini daha çok kullandıkları görülmektedir. Hortaçsu'nun (2007) araştırmasından elde edilen bilgilere göre, görücü usulü evlenen çiftler severek evlenen çiftlere göre evliliklerinde daha çok çatışma yaşamaktadır. Ayrıca Taştan (1996) kendi tercihleriyle yani severek (anlaşarak) evlenen kişilerin evliliklerindeki iletişimin görücü usulü evlenen bireylere göre daha olumlu olduğunu belirtmiştir.

Evliliğin süresi ve evlilik uyumu incelendiğinde, evliliği beş yıldan daha uzun süredir devam eden kişilerin evlilik uyumlarının daha yüksek olması beklenmektedir. Fakat araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, evlilik süresi ile evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Gürsoy'un (2004) kaygı ile evlilik uyumunun ilişkisini incelediği çalışmada da evlilik uyumu ile evlilik süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yine aynı şekilde Fırsıloğlu'da (1992) lisansüstü öğrencilerin evlilik uyumlarını incelediği çalışmada, evlilik süresi ile evlilik uyumu arasında bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Bu bulgular araştırma sonucunu desteklemektedir. Bazı çalışmalar ise evlilik uyumu ile evlilik süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Bunların içinde evlilik uyumunun evlilik süresi arttıkça azaldığını ifade eden çalışmalar mevcuttur (Uşaklı, 2010; Şener, 2002). Bu bulgular ise çalışmanın sonucu ile örtüşmemektedir. Araştırmanın yukarıda bahsedilen çalışmalardan farklı sonuçlara sahip olmasının sebebi örneklem sayısının yetersiz olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırmadan sonra yapılacak benzer çalışmalarda daha geniş örneklem grubunun kullanılması ile neticelerin değişiklik göstereceği tahmin edilmektedir.

Araştırmada çocuk sayısı arttıkça evlilik uyumunun azalacağı hipotez olarak belirtilmiştir. Evlilik uyum puanlarının ortalamalarına bakıldığında hiç çocuğu olmayan katılımcıların evlilik uyum puanları daha yüksek olarak bulunmuştur ama elde edilen sonuca göre bunun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirtilmiştir. Tutarel-Kışlak ve Çabukça'nın (2002) empati ile demografik değişkenlerin evlilik uyumunu nasıl etkilediğini belirlemeye çalıştıkları araştırmada, kişilerin sahip oldukları çocuk sayısının evlilik uyumunu etkilemediği bulunmuştur. Yine aynı şekilde, Hamamcı (2005) tarafından yapılan araştırmada katılımcıların yaşının, sahip oldukları çocuk sayısının ve

cinsiyetlerinin evlilik uyumlarını etkilemediği ifade edilmiştir. Literatürde bu bulgular ile uyuşmayan araştırmalar da mevcuttur. Örneğin, Çavuşoğlu'na (2011) göre çiftlerin sahip oldukları çocuklar onların evlilik uyumunu arttırmaktadır. Denga (1982) tarafından yapılan araştırmadan elde edilen bilgilere göre de çocuğu olan kadınların çocuğu olmayan kadınlara göre evlilik uyum puanları daha yüksektir. Bunun aksine çocuğun evlilik uyumunu düşürdüğü sonucuna ulaşan çalışmalarda ilgili alanyazında mevcuttur (Belsky ve Kelly, 1994; Cowan ve Cowan, 1992).

Araştırmanın bir diğer hipotezine göre Evlilikte Uyum Ölçeği'nden yüksek puan alan kişilerin Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği'nden olumlu çatışma çözüm stil puanlarının yüksek, olumsuz ve geri çekilme puanlarının düşük olması beklenmektedir. Yapılan istatistiksel analizin sonucuna göre; evliliklerinde uyumlu olanların olumlu çatışma çözüm stil puanlarının, evliliklerinde uyumsuz olanların ise olumsuz çatışma çözüm stil puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Şengül Öner (2013) olumlu ve olumsuz çatışma çözüm stillerinin evlilik uyumunu yordadığını belirtmiştir. Wunderer ve Schneewind'e (2008) göre ise evli kişilerin olumlu çatışma çözüm stillerini kullanmaları onların evlilik doyumunu arttıracaktır. Bu araştırmanın hipotezini ve elde edilen sonucu destekler nitelikte olan Gottman ve Krokoff'un (1989) ve Greef ve De Bruyne'nin (2000) yaptığı çalışmaya göre, evli eşler arasında kullanılan olumsuz çatışma çözüm stili evlilik uyumunun ve doyumunun azalmasına sebep olmaktadır. Stanley, Markman ve Whitton (2002) geri çekilme çatışma çözüm stilini kullanan çiftlerin evliliklerinde olumsuzlukların yükseleceğini ve evlilik uyumlarının azalacağını belirtmiştir. Yine aynı şekilde Kurdek'de (1995) erkeklerin çatışma sırasında kullandıkları geri çekilme çatışma çözüm stili, çiftlerin evlilik doyumlarını düşüreceğini savunmuştur. Bu çalışmada da geri çekilme çatışma çözüm stili evlilik uyumunu düşüreceği tahmin edilmektedir. Fakat sadece olumsuz çatışma çözüm stilini kullananların evlilik uyum puanlarının düşük olduğu bulunmuştur.

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu'ndan yüksek puan alan çiftlerin çatışma çözüm stillerinden hangisini daha çok ya da daha az kullandığı, ayrıca ATBÖ-KF'den düşük puan alanların evlilik uyumlarının nasıl olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Fakat akıllı telefon bağımlılığı ile çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Anlamlı bir sonuç bulmak adına gelecek çalışmalarda örneklem sayısı artırılarak farklı bulgular elde edilebilir ve

aralarında nasıl bir ilişki olduğuna bakılabilir. Literatür incelendiğinde, evli çiftlerde akıllı telefon bağımlılığının, çatışma çözüm stillerinin ve evlilik uyumunun birlikte incelendiği herhangi bir çalışma mevcut olmadığından bu araştırmadan elde edilen sonuçları herhangi bir bulguyla kıyaslamak mümkün değildir.

Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu'ndan yüksek puan alan kişilerin çatışma çözüm stillerinden hangisini daha çok ya da daha az kullandığı ve evlilik uyumlarının nasıl olduğu bulunmaya çalışılmıştır. Fakat istatistiksel analizin sonucunda, Facebook kullanım bozukluğu ile çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. İlgili alanyazında da Facebook bağımlılığı ile evlilik uyumu ve çatışma çözüm stillerinin birlikte incelenmemesi nedeniyle bu araştırma öncü niteliği taşımaktadır. Bu sebeple elde edilen sonuçları herhangi başka bir araştırma ile kıyaslamak mümkün değildir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda bu konu ele alınarak katılımcı sayısı arttırılırsa istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç elde edilebilir ve elde edilen sonuçlar birbirleriyle kıyaslanabilir. Ayrıca konu ile ilgili literatüre katkı sağlanabilir.

Çalışmada internet kullanım sıklığı arttıkça katılımcıların ATBÖ-KF'den ve BFKBÖ-KF'den aldıkları puanların artması beklenmektedir. Bunun sebebi internete girmek için daha çok akıllı telefonların tercih edildiğinin ve akıllı telefonların kişilere sağladığı yararları internet vasıtasıyla gerçekleştirdiklerinin düşünülmesidir. Ayrıca Facebook'un toplumda çok kullanıldığı düşünüldüğünden internete girildiğinde Facebook'a da girileceği tahmin edilmektedir. Bu yüzden internet kullanım sıklığı arttıkça, BFKBÖ-KF'den alınan puanın da artacağı düşünülmektedir. Yapılan istatistiksel analizin sonucunda internete girme sıklığı ile Facebook ve akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Impraim'in (2012) yaptığı araştırmanın sonucuna göre, kişilerin İnternet bağımlılığı skorları ne kadar yüksekse, bireyler o kadar çok Facebook'ta zaman harcamaktadır. Noyan ve arkadaşlarının (2015) yaptığı çalışmada internet bağımlılığı arttıkça ATBÖ-KF'den alınan puanların da artış gösterdiği bulunmuştur. Yücelten (2016) tarafından 100 üniversite öğrencisine uygulanan çalışmada, internet bağımlılığı konusunda risk grubunda olan kişilerin akıllı telefon telefon bağımlılığı ölçeğinden de yüksek puanlar aldıkları görülmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde; bundan sonra yapılacak çalışmalara ve alan uygulamalarına bazı öneriler sunulabilir;

Çalışmanın örnekleme toplamda 200 kişiden oluşmaktadır, çalışmanın gerçekliğinin arttırılması adına örneklem daha fazla kişiden oluşturulabilir. Bu sayede aralarında istatistiksel olarak ilişki bulunmayan öğeler ile ilgili farklı bilgiler elde edilebilir.

Çalışmanın katılımcıları sadece İzmir il ve ilçelerinde yaşayan evli kişilerden oluşmaktadır. Bu araştırmadan sonra buna benzer yapılacak çalışmalarda farklı illerden katılımcılar da çalışmaya dahil edilebilir. Böylece farklı illerden katılımcılarla yapılan çalışmalar ile kültürlerarası karşılaştırmalar yapılması mümkün olabilir. Bununla birlikte çalışmanın genellenebilirliği de arttırılmış olacaktır.

Katılımcılar çalışmaya dahil edilirken çift olarak katılma gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Daha sonra yapılacak çalışmalarda her iki eşin de çalışmaya dahil olması çok daha kapsamlı bulgular elde edilmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmada Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, evlilik uyumu ve çatışma çözüm stilleri gibi değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Yapılacak diğer çalışmalarda Instagram bağımlılığı ile evlilik uyumu ya da diğer sosyal paylaşım ağlarından biri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki incelenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar neticesinde, katılımcıların %44'ünün evliliklerinin olumsuz olduğu görülmektedir. Bu rakam yadsınamayacak kadar yüksektir. Bundan dolayı ileriki çalışmalarda çiftlerin evliliklerinin geliştirilmesine yönelik deneysel çalışmalar yapılabilir.

Evli çiftlere evlilik ilişkisini geliştirmeye yönelik programlar hazırlanıp, evlilikte yaşanan çatışmaların azaltılması sağlanabilir ve bu programlarda katılımcılara çatışmaların nasıl çözülebileceğine dair bilgiler verilebilir. Ayrıca kişilere Facebook ve akıllı telefonun ilişkilerini nasıl etkilediği konusunda farkındalık kazandırılması sağlanabilir böylece eşlerin evlilik uyumunun arttırılması hedeflenebilir.

Araştırmada yaşa, eğitim durumuna ve evlilik süresine göre Facebook bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, çatışma çözüm stilleri, evlilik uyumu istatistiksel

olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir. Eğer gelecek çalışmalar farklı bölgelerden daha fazla katılımcı ile çalışmayı yrtebilirse, bu değişkenler arasında ilişkinin nasıl olduğu konusunda daha doğru bilgiye ulaşılması mümkün olacaktır.

Bu çalışmada incelenen değişkenler daha önce herhangi bir araştırmada birlikte incelenmemiş olmasından dolayı nc bir nitelik taşıması ve elde edilen veriler ile gelecek çalışmalara ışık tutması ile birlikte literatüre de önemli katkılar sağlayabileceği söylenbilir.

KAYNAKÇA

“Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2016” available on site <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24862>.

“Leading Countries Based On Number Of Facebook Users As Of April (in Millions)”. Available on site <https://www.statista.com/statistics/268136/top-15-countries-based-on-number-of-facebook-users/>.

Abhijit, N., 2011, “Facebook Addiction”. Available on site <http://www.buzzle.com/articles/facebook-addiction.html>.

Ada, S. ve Tatlı, H.S., 2013, “Akıllı Telefon Kullanımını Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma” Akademik Bilişim, Antalya .

Agar, J., Constant Touch: A Global History of Mobile Phone, Cambridge: Icon Books, 2003.

Akar, H., 2005, Psikiyatrik Yardım Talebi Olanlar İle Yardım Talebi Olmayan ve Boşanma Aşamasında Olan Çiftlerde; Çift Uyumu ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, İstanbul.

Alemdar, Y. M. and Köker, N. E., 2013, “Facebook use and Gratifications: A Study Directed to Determining the Facebook Usage of Generations X and Y in Turkey” Mediterranean Journal of Social Sciences, 4(11): pp. 238–249.

Amato, P. R. 2000, “Research on Divorce: Continuing Trends and New Developments” Journal of Marriage and Family, 72(3): pp. 650-666.

American Psychiatric Association, Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. Fifth Edition (DSM-5). American Psychiatric Association, Arlington, VA, 2013.

Andreassen, C. S. et al., 2012, “Development of a Facebook Addiction Scale.” Psychological Reports, 110(2): pp.501–517.

Andreassen, C. S., Hetland, J. and Pallesen, S., 2010, “The Relationship Between Workaholism, Basic Needs Satisfaction at Work and Personality, European Journal of Personality” 24: pp. 3–17.

Augner, C. and Hacker, G. W., 2012. “Associations Between Problematic Mobile Phone Use and Psychological Parameters in Young Adults” Int J Public Health, 57(2): pp. 437-41.

Aydınlı, E. ve Tutarel-Kışlak, Ş., 2009, “An Investigation into Relationship Between Marital Adjustment and Some Variables Like Sex, Number of Children and Educational Background, Income Level, Place of Residence and early and Late Marriage Determined by Age of Marriage”, Meeting of the National Congress of Family and Marriage Therapies, İstanbul.

Baba, E., 2010, Evli Çiftlerde Duygusal Zeka Düzeyleri İle Evlilik Uyumlarının Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Bahadır, Ş., 2006, Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Çatışma Çözme Stratejileri ve Olumsuz Duygudurumu Düzenleme Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Balcı, Ş. and Gölcü, A., 2013, "Facebook Addiction Among University Students in Turkey: Selçuk University Example" *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 34: pp.255-278.
- Balcı, Ş. and Tiryaki, S., 2014, "Facebook Addiction Among High School Students in Turkey" *IISES-The International Institute of Social and Economic Sciences: Vienna 10th Academic Conference*, Vienna, Avustralia, pp. 120-134.
- Belsky, J. and Kelly, J., *The Transition To Parenthood: How A First Child Changes a Marriage: Why Some Couples Grow Closer and Others Apart*, Delacoute Press, New York, 1994.
- Ben-Ze'ev, A., *Love Online: Emotions on the Internet*, Cambridge University Press. Cambridge, UK, 2004
- Bener, M., 2011, *Dindarlık Eş Seçimi İlişkisi (SDÜ ÖRNEĞİ)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Isparta.
- Bianchi, A. and Phillips, J. G., 2005, "Psychological Predictors of Problem Mobile Phone Use" *CyberPsychology & Behavior*, 8(1): pp. 39-51.
- Blood, R. O. and Wolfe, D. M., *Husbands and wives: The Dynamics of Married Living*, Free Press, New York, 1960.
- Blum, J. S. and Mehrabian, A., 1999, "Personality and Temperament Correlates Of Marital Satisfaction" *Journal Of Personality*, 67(1): pp. 93-125.
- Borelli, J. S., 2015, *Exploring the Influence of Smartphone Technology Within The Context of Marriage: An Intervention Study*, Doctor of Psychology (PsyD), George Fox University, pp. 1-20.
- Bowman, M.L., 1990, "Coping Efforts and Marital Satisfaction: Measuring Marital Coping and Its Correlates" *J Marriage Fam* 52(2) : pp. 463-475
- Brehm, S. S., *Intimate Relationships*, Mc-Graw-Hill, Inc, New York, 1991.
- Burgess, E. W. and Cottrell, L. S., *Predicting Success or Failure in Marriage*, Prentice-Hall, Oxford, England, 1939.
- Burman, B., Margolin, G. and John, R. S., 1993, "America's Angriest Home Videos: Behavioral Contingencies Observed in Home Reenactments of Marital Conflict" *Journal of Counseling and Clinical Psychology*, 61(1): pp. 28-39.
- Büyüksahin, A., 2006, *Yakın İlişkilerde Bağlanım: Yatırım Modelinin Bağlanma Stilleri ve Bazı İlişkisel Değişkenler Yönünden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Callan, V. J., 1986, "The Impact of the First Birth: Married and Single Women Preferring Childlessness, One Child or Two Children" *Journal of Marriage and the Family*, 48 (2)" pp. 261-269.
- Çam, E. and O. İşbulan, 2012, "A New Addiction for Teacher Candidates: Social Networks" *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, pp. 14-19.
- Çam, E., 2012, *Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook kullanımları ve Facebook Bağımlılıkları (SAÜ eğitim Fakültesi Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sakarya Üniversitesi.
- Çavusoglu, Z. S., 2011, *Bağlanma Stilleri Evlilik Uyumu ve Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Celen, M., 2011, "Türkiye'de Boşanma Olgusu ve Boşanma Çeşitleri", *Ulusal Aile Sempozyumu Sebep ve Sonuçlarıyla Boşanma Olgusu Sempozyumu*, Yuva Kurma ve Aileyi Koruma Derneği, Adana.

Chiu, S., 2014, "The Relationship Between Life Stress and Smartphone Addiction On Taiwanese University Student: A Mediation Model of Learning Self-Efficacy and Social Self-Efficacy" *Computers in Human Behavior*, 34: pp. 49-57.

Choliz, M., 2010 "Mobile Phone Addiction: A Point of Issue" *Addiction*, 105: pp. 373-374.

Christenson, G. A. et al., 1994, "Compulsive Buying, Descriptive Characteristics and Psychiatric Comorbidity" *Journal of Clinical Psychiatry*, 55: pp. 5-11.

Çınar, L., 2008, *Evlilik Doyumu: Cinsiyet Roller ve Yardım Arama Tutumu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Clayton, R. B., Nagurney, A. and Smith, J., 2013, "Cheating, Breaking and Divorce: Is Facebook Use to Blame?" *Cyberpsychology, Behaviors, and Social Networking* 16(10): pp. 717-720.

Cohen, E., 2009, "Five Clues That You Are Addicted To Facebook" *CNN Health: Atlanta, GA, USA*, Available on site http://articles.cnn.com/2009-04-23/health/ep.facebook.addict_1_facebook-pagefacebook-world-social-networking?_s=PM:HEALTH.

Cook, D.B. et al., 2005, "Goal Continuity and The "Big Five" As Predictors of Older Adult Marital Adjustment" *Personality and Individual Differences*, 38: pp. 519-531.

Cowan, C. P. and Cowan, P. A., *When Partners Become Parents: The Big Life Change For Couples*, Basic Books, New York, 1992.

Cramer, D., 2000, "Relationship Satisfaction and Conflict Style in Romantic Relationships" *The Journal of Psychology*, 134(3): pp. 337-341.

Daloğulları, D., 2016, *Facebook Usage For The Women Between The Ages 55-65 Years Old/ 55-65 Yaş Arası Kadın Facebook Kullanıcıları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

DeCarlo, L. T., 1997, "On The Meaning and Use of Kurtosis" *Psychological Methods*, 2(3), 392-307.

De Vaus, D. A., 'Divorce', In *Australian Family Profiles: Social and Demographic Patterns*, Eds. D.de Vaus and I. Wolcott, Australian Institute of Family Studies, Melbourne, 1997.

Demir A. and Fışıloğlu, H., 1999, "Loneliness and Marital Adjustment of Turkish Couples" *The Journal of Psychology*, 13: pp.23-240.

Demiray, Ö., 2006, *Evlilikte Uyumun Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

Demirci, K. vd., 2014, "Validity and Reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale in a Younger Population" *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 24(3): pp. 226-234.

Demirer, Ö., 2010, "Geçmiş ve Geleceğiyle Facebook" available on site <http://e-bergi.com/2010/Mart/Gecmisi-ve-Gelecegiyle-Facebook>.

Demirtaş-Madran, H.A., 2016, "Facebook Kıskançlığı Ölçeğinin Türkçe Formu: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, ss. 93-99.

Denga, D. I., 1982, "Childlessness and Marital Adjustment in Northern Nigeria" *Journal of Marriage and Family*, 3(44): pp. 799-802.

Denti, L. et al., 2012, Sweden's Largest Facebook Study, Gothenburg Research Institute School of Business, Economics and Law at University of Gothenburg, pp. 1-38.

Deutsch, M., 1994, Constructive Conflict Resolution: "Principles Training, and Research" Journal of Social Issues, 50: pp. 13-32.

Dhaha, I.S.Y., 2013, "Predictors of Facebook Addiction Among Youth: A Structural Equation Modeling (SEM)" Journal of Social, 2(4): pp. 186-195.

Dirik, K., 2016, Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Öz-Güven Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Dökmen, Z. Y. ve Tokgöz, Ö., Cinsiyet, Eğitim, Cinsiyet Rolü ile Evlilik Doyumu, Eşle Algılanan Benzerlik Arasındaki İlişkiler, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, 2002.

Emad, A.S. ve Haddad, E., 2015, "The Influence of Smart Phones on Human Health and Behavior: Jordanians' Perceptions" International Journal of Computer Networks and Applications, 2(2): pp. 52-56.

Erbek, E, vd. 2005, "Evlilik Uyumu" Düşünen Adam, 18(1), ss. 39-47.

Ericsson ConsumerLab., 2011, "From apps to everyday situations - An Ericsson consumer insight report". Available on site http://www.ericsson.com/res/docs/2011/silicon_valley_brochure_letter.pdf.

Erişti, A., 2010, Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Ertan, Ö., 2002, The Role of Attachment Styles in Partner Pairing and Marriage in Critical and Noncritical Stages, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Fidanoğlu, O., 2006, Evlilikte Uyum, Mizah Tarzı, Problem Çözme Becerisi ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Fidanoğlu, O., 2007, Evlilik Uyumu ile Eşlerin Somatizasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki ve Diğer Sosyodemografik Değişkenler Açısından Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Filsinger, E.E. and Wilson, M.R., 1983, "Social Anxiety and Marital Adjustment, Family Adjustment, 32: pp. 513-519.

Fincham, F. D. ve Beach, S. R. H., 1999, Marriage in The New Millennium: Is There a Place for Social Cognition In Marital Research?" Journal of Social and Personal Relationships, 16: pp. 685-704.

Fincham, F. D., 2003, "Marital Conflict: Correlates, Structure and Context" Current Directions in Psychology Science, 12(1): pp. 23-27.

Fisher, S., 1994, "Identifying Video Game Addiction in Children and Adolescents" Addictive Behaviors, 19: pp. 545-553.

Fırsıloğlu, H., 1992, "Lisansüstü Öğrencilerin Evlilik Uyumu" Türk Psikoloji Dergisi, 7 (28): ss.16-23.

Fırsıloğlu, H., 2001, "Consequineous Marriage And Marital Adjustment In Turkey" Family Journal, 9(2): pp. 215-222.

Folaranmi, A. O., 2013, "A Survey of Facebook Addiction Level Among Selected Nigerian university undergraduate" *New Media and Mass Communication*, 10: pp. 70-80.

Fowers, B. J., 1994, "Marital Conventionalization As a Measure of Marital Satisfaction: A Confirmatory Factor Analysis" *Journal of Family Psychology* 8: pp. 98-103

Freeston M.H., 1997, "Reconsideration of the Locke-Wallace Marital Adjustment Test: Is it Still Relevant for the 1990's?" *Psychological Reports* 81(2): pp. 419-434.

Gottman, J. M., 1993, "The Roles of Conflict Engagement, Escalation, and Avoidance in Marital Interaction: A Longitudinal View of Five Types of Couples" *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61(1): pp. 6-15.

Gottman, J.M. and Krokoff, L.J., 1989, "Marital Interaction and Satisfaction: A Longitudinal View" *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57(1): pp. 47-52.

Gottman, J.M., 1998, "Psychology and The Study of Marital Process" *Annual Review of Psychology*, 49: pp. 169-197.

Gottmann, J.M and Kroff, L.J., 1992, "Marital Process Predictive of Later Dissolution: Behavior, Physiology and Health" *Journal of Personality and Social Psychology*, 63: pp. 221-233.

Grant, J. E. et al., 2010, Introduction to Behavioral Addictions, *Am J Drug Alcohol Abuse*, 36(5): pp. 1-15.

Greef, A. P. and Bruyne, T., 2000, "Conflict Management Style and Marital Satisfaction" *Journal of Sex and Marital Therapy*, 26: pp. 321-334.

Griffiths, M., 2000, "Does Internet and Computer "Addiction" Exist? Some Case Study Evidence" *Cyber Psychology and Behavior*, 3(2): pp. 211-219.

Grych, J.H. and Fincham, F. D., 1990, "Marital Conflict And Children's Adjustment: A Cognitive-Contextual Framework" *Psychological Bulletin*, 108: pp. 267-290.

Groeneveld, R. and Meeden, G., 1984, "Measuring Skewness and Kurtosis" *Journal of Royal Statistical Society*, 33(4): pp. 391-399.

Günay, O., 1995, *Evlilik Uyumu Kişisel Düşünme Modelleri Arasındaki İlişki*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Gürsoy, Ç., 2004, *Kaygı ve Demografik Degiskenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi*, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Güven, N., 2005, *İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Evlilikte Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumu İle İlişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Hacı, Y., 2011, *Evlilik Uyumunun Empatik Eğilim, Algılanan Aile İçi İletişim ve Çatışma Çözme Stillerine Göre Yordanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Hamamcı, Z., 2005, "Dysfunctional Relationship Belief in Marital Satisfaction and Adjustment" *Social Behavior and Personality*, 33(4): pp. 313-328.

Hatipoğlu, Z., 1993, *The Role of Certain Demographic Variables and Marital Conflict in Marital Satisfaction of Husbands and Wives*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Hazan, C. ve Shaver, P., 2000, "Bağlanma: Yakın İlişkilerle İlgili Araştırmalar İçin Bir Çerçeve (Çev., A. Dönmez). *Türk Psikoloji Bülteni* 16(7): ss. 29-50.

Hoffman, S. R. and Levant, R., 1985, "A Comparison of Child-Free and Child-Anticipated Married Couples" *Family Relations*, 34: pp. 197-203.

Hopkins, K. D. and Weeks, D.L., 1990, Tests for normality and measures of skewness and kurtosis: Their Place in Research reporting, "Educational and Psychological Methods" 50: pp. 717-729.

Hortaçsu, N., 2007, "Family Versus Couple Initiated Marriages in Turkey: Similarities and Differences Over the Family Life Cycle" *Asian Journal of Social Psychology*, 10: pp. 103-116.

Hunt, R.A., 1978, "The Effect of Item Weighting on The Lock-Wallace Marital Adjustment Scale in romantic relationships" *Journal of Psychology*, 136(1): pp. 75-81.

Impraim, S., 2012, The Relationship Among Internet Addiction, Use Of Facebook and Academic Performance, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, İstanbul.

Isaac, R. and Shah, A., 2004, "Sex Roles and Marital Adjustment in Indian" *International Journal Of Social Psychiatry*, 50(2) pp. 129-141.

Janicki, D.L. et al., 2006, "Application Of Ecological Momentary Assessment To The Study Of Marital Adjustment and Social Interactions During Daily Life" *Journal Of Family Psychology*, 20(1): pp.168-172.

Johnson, D.R. et al., 2001, "Dimensions of Marital Quality: Toward Methodological and Conceptual Refinement" *Journal of Family Issues*, 7: pp. 31-49.

Johnson, D.W. and Johnson, R. T., 1995, "Constructive Conflict in Schools" *Journal of Social Issues*, 50: pp. 117-137.

Karahan, T. F., 2009, "The Effects of a Couple Communication Program on the Conflict Resolution Skills and Active Conflict Tendencies of Turkish Couples" *Journal of Sex & Marital Therapy*, 35: pp. 220-229.

Karney, B.R., Bradbury, T.N., 1997, "Neuroticism, Marital Interaction And The Trajectory Of Marital Satisfaction" *Journal Of Personality And Social Psychology*, 72: pp. 1075-1092.

Kim, Y., Seob, M. and David, P., 2015, Alleviating Depression Only to Become Problematic Mobile Phone Users: Can Face-To-Face Communication Be The Antidote?" *Computers in Human Behavior* 51: pp. 440-447.

Kinnier, R. T., Katz, E.C. and Berry, M.A., 1991, Successful Resolutions To The Career-Versus-Family Conflict, *Journal Of Counseling & Development*, 69(5): pp. 439-445.

Kinnunen, U. and Feldt, T., 2004, "Economic Stress and Marital Adjustment Among Couple: Analyses at the Dyadic Level European" *Journal of Social Psychology*, 34: pp. 519-532.

Kırcı, S., 2016, Yeni Neslin Dünyası: Ortaöğretim öğrencileri ve Facebook, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Koerner, A.F. and Fitzpatrick, M..A., 2002, Nonverbal Communication and Marital Adjustment and Satisfaction: The Role of Decoding Relationship Relevant and Relationship Irrelevant Affect, *Communication Monographs*, 69(1): pp. 33-51.

Koydemir, S., Sun-Selişik, Z. E. and Tezer, E., 2008, Conflict Behaviors and Marital Adjustment in Turkish Couples, *Family Therapy*, 35(3): pp. 133-143.

Kurdek, L. A., 1993, "Predicting Marital Dissolution: A 5 Year Prospective Longitudinal Study of Newlywed Couples" *Journal of Personality and Social Psychology*, 64: pp. 221-242.

Kurdek, L. A., 1994, "Conflict Resolution Styles in Gay, Lesbian, Heterosexual Nonparent and Heterosexual Parent Couples" *Journal of Marriage and the Family*, 56 (3): ss. 705-722.

Kurdek, L. A., 1995, "Predicting Change in Marital Satisfaction From Husbands and Wives Conflict Resolution Styles" *Journal of Marriage and the Family*, 57 (1): pp. 153-164.

Kuyucu, M., 2014, "Y kuşağı ve Facebook: Y Kuşağının Facebook Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir İnceleme" *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49): ss. 55-83.

Kwon M. et al., 2013, "The Smartphone Addiction Scale: Development and Validation of a Short Version for Adolescents" *PloS One* 8(12): pp. 1-7.

Kwon, M. et al., 2013, "Development and Validation of a Smartphone Addiction Scale (SAS)" *Plos One*; 8(2): pp. 1-7.

Lane, W. and Manner, C., 2011, "The Impact of Personality Traits on Smartphone Ownership and Use, *International Journal of Business and Social Science*" 2(17): pp. 22-2.

Lee, Y. et al., 2014, "The Dark Side of Smartphone Usage: Psychological Traits, Compulsive Behavior and Technostress" *Computers In Human Behaviour*, 31: pp. 373-383.

Lee. Y., 2006, "Risk Factors in The Rapidly Rising Incidence Of Divorce in Korea" *Asian Populations Studies*, 2: pp. 1113-131.

Locke, H.J. and Wallace, K. M., 1959, "Short Marital-Adjustment and Prediction Tests: Their Reliability and Validity" *Marriage and Family Living*, 21, pp. 251-255.

Mackey, R. A., Diemer, M. A. Ve O' Brien, B. A., 2000, "Conflict-Management Styles of Spouses in Lasting Marriages" *Psychotherapy*, 37(2): pp. 134-148.

Malkoç, B., 2001, *The Relationship Between Communication Patterns and Marital Adjustment*, Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Markman, H. J. and Hahlweg, K., 1993, "The Prediction and Prevention of Marital Distress: An International Perspective" *Clinical Psychology Review*, 13: pp. 29-43.

Metz, M.E. ve Dwyer, M., 1993, "Relationship conflict management patterns among sex dysfunction, sex, offender and satisfied couples" *Journal of Sex and Marital Therapy*, 19(2): pp. 104-122.

Moors, J. J. A., 1986, "The meaning of Kurtosis: Darlington reexamined" *The American Statistician*, 40(4): pp. 283-284.

Muise, A., Christofides, E. and Desmarais, S., 2009, "More Information Than You Ever Wanted: Does Facebook Bring Out the Green-Eyed Monster of Jealousy?" *CyberPsychology&Behavior*, 12(4): pp. 441-443.

Müller, A.T. and Zyl, D.V., 1991, "Relationship Beliefs, Interpersonal Perception and Marital Adjustment" *Journal of Clinical Psychology*, 47(1): pp. 28-33.

Nemecsek, S. and Olson, K.R., 1999, "Five Factor Personality Similarity and Marital Adjustment" *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 27(3):

pp. 309-318.

Nie, N. H. and Erbring, L., 2000, Internet and Society: A Preliminary Report. Stanford Institute for the Quantitative Study Of Society, Stanford University.

Noyan, C.O. et al., 2015, "Validity and Reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale-Short Version Among University Students" *Anatolian Journal of Psychiatry*, 16(0): pp. 73-81.

O'Reilly, M., 1996, "Internet addiction: A New Disorder Enters the Medical Lexicon" *Canadian Medical Association Journal*, 154: pp. 1882-1883.

Orford, J., 1985, "Excessive Appetites: A Psychological View of Addiction" John Wiley and Sons, pp.378.

Özen, A., 2006, Value Similarities Of Wives And Husbands And Conflict Resolution Styles Of Spouses As Predictors Of Marital Adjustment, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özgüven, İ. E., Evlilik ve Aile Terapisi, PDR Yayınları, Ankara, 2009.

Özgüven, İ. E., Evlilik ve Aile Terapisi, PDREM Yayınları, Ankara, 2000.

Özügurlu, B., Evlilik ve Aile, Nobel Yayınları, 1990.

Özügurlu, K., Evlilik Raporu, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1990.

Peterson, D. R., Conflict, Ed. H. H. Kelley, Close Relationships, New York W.H.Freeman, 1983.

Polat, D., 2006. Evli Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı, Ankara.

Prado, L. M. and Markman, H. J., Unearthing The Seeds Of Marital Distress: What We Have Learned From Married and Remarried Couples, Conflict and Cohesion in Damilies: Causes and Consequences, Eds. In M. Cox and J. Brooks-Gun, NK: Earlbaum, Mahwah, 1998.

Raacke, J. and Bonds-Raacke, J., 2008, "MySpace and Facebook: Applying The Uses and Gratifications Theory to Exploring Friend Networking Sites" *CyberPsychology and Behavior*, 11: pp. 169-174.

Rahim, M. A., 1983, "Measurement of Organizational Conflict" *Journal of General Psychology*, 109: pp. 189-199.

Richter, H.E., Hasta Aile: Evlilikte Ve Ailede Çatışmaların Doğuşu, Yapısı ve Tedavisi, (Çev., Prof. Dr. G. Koptagel İlal), Yaprak Yayınları, İstanbul, 2000.

Rogers, S. J. and Deboer, D. D., 2001, Changes in Wives' income: Effect on Marital Happiness, Psychological Well-Being, and The Risk Of Divorce, *Journal Of Marriage and Family*, 63(2): pp. 458-472.

Rogers, S. T. and Amato, P. R., 2000, "Have changes in gender relations affected marital quality?" *Social Forces*, 79 (2): pp. 731-753.

Sabatallo, R. M., 1988, "Measurement Issues In Marital Research: A Review And Critique Of Contemporary Survey Instruments" *Journal Of Marriage And Family*, 50: pp. 891-915.

Sabırlı, B., 2018, Üniversite Öğrencilerindeki Akıllı Telefon Kullanım Sıklığının Benlik Saygısı ve Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Salehan, M. and Negahban, A., 2013 “Social Networking on Smartphones: When Mobile Phones Become Addictive” *Computers in Human Behavior*. 29: 2632–2639.

Sanders, M. R., Nicholsan, J. M. and Floyd, F. J., *Couples Relationships and Children*, Eds. W. K. Halford, H. J. Markman, *Clinical Handbook Of Marriage and Couples Interventions*, Chichester, UK: Wiley, 1997.

Savage, S. J. and Waldman, D. M., 2014, “The Value of Online Privacy: Evidence from Smartphone Applications”. Available on site http://www.silicon-flatirons.org/documents/conferences/20140429%20LA%20Cable%20Workshop/Savage_Scott.pdf.

Scanzoni, L. D. and John S., *Men, Women, and Change*, 2, ed. New York:McGraw-Hill, 1981.

Schneewind, K. A. and Gerhard, A. K., 2002, “Relationship Personality, Conflict Resolution And Marital Satisfaction In The First 5 Years Of Marriage” *Family Relations*, 51(1): pp. 63-71.

Schott, R.L. and Cordova, J.V., 2002, “The Influence of Adult Attachment Styles on The Association Between Marital Adjustment and Depressive Symptoms” *Journal of Family Psychology*, 16(2): pp. 199-208.

Sendil, G. ve Korkut, Y., 2008, “Evli Çiftlerdeki Çift Uyumu ve Evlilik Çatışmasının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi” *İstanbul Üniversitesi Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 28(1): ss. 15-34.

Şener, A., *Ailede Eşler Arası Uyuma Etki Eden Faktörlerin Araştırılması*, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Ankara, 2002.

Şengül Öner, D., 2013, *Evli Bireylerin Evlilik Çatışması, Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Sevim, S.A., 2005, “Üniversite Öğrencilerinin Çatışmalara Yaklaşım Biçimleri” *Eurasian Journal Of Educational Research*, 21: pp.223-233.

Sheng, X., *Chinese Families*, In *Handbook of World Families*, pp. 99-128, Eds. B.N.Adams and J.Trost, CA:Sage, Oaks, 2004.

Şimşek, T. N., 2012, *Modern Kent Toplumun’da Facebook ile Yalnızlaşan Gençlik: İstanbul Üniversitesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Soysal, M. N., 2016, *Facebook Bağımlılığı ve Psikolojik Dayanıklılık*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Spainer, G.B., 1976, “Measuring Dyadic Adjustment: New scales for Assessing The Quality of Marriage and Similar Dyads” *Journal of Marriage and The Family*, 38: pp. 15-28.

Sporakowski, M. J. and Hughston, G. A. 1978, “Prescriptions for Happy Marriage: Adjustments and Satisfactions of Couples Married for 50 or More Year” *Journal of The Family Coordinator*, 27(4): pp. 321-327.

Stanley, S. M., Markman, H. J. and Whitton, S. W., 2002, “Communication, Conflict and Commitment: Insights on the Foundations of Relationship Success from a National Survey” *Family Process*, 4(4): pp. 659-675.

Süler, M., 2016, *Akıllı Telefon Bağımlılığının Öznel Mutluluk Düzeyine Etkisinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Taner, N., 2013, "Kullanıcıların Akıllı Telefonları Değerlendirmeleri: Kastamonu Şehir Merkezinde Bir Uygulama" Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi, 2(1): ss. 127-140.

Tarhan, T., Evlilik Psikolojisi, Timaş Yayınları, İstanbul, 2006.

Taştan, N., 1996, Interpersonal Communication In A Problem Solving Situation, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tekin Akdemir, N., 2003, İlköğretim Öğrencilerinin Facebook Tutumları İle Akademik Erteleme Davranışları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Tekin, Ç., 2012, Cep Telefonu Problemleri Kullanım (Pu) Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Tekin, Ç., Güneş, G. ve Çolak, C. 2014, "Cep Telefonu Problemleri Kullanım Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" Medicine Science 3(3): ss. 1361-81.

Tektaş, N., 2014, "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma" Tarih Okulu Dergisi (TOD), 7(17): ss. 851-870.

Tezer, E., 1986, Evli Eşler Arasındaki Çatışma Davranışları: Algılama ve Doyum, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezer, E., 1996, "Conflict Handling Behavior Toward Spouses And Supervisors" The Journal Of Psychology, 130(1): pp. 281-292.

Tezer, E., 2001, "Conflict behaviors and their relationship to popularity" Adolescence, 36 (144): pp. 697-707.

The Telegraph, 2012, "Facebook and Twitter 'moreaddictive than tobacco and alcohol'" available on site <http://www.telegraph.co.uk/technology/news/9054243/Facebook-and-Twitter-more-addictive-than-tobacco-and-alcohol.html>.

Thomas, K.W., 1976, "Conflict and Conflict Management in M. Dunnette (Ed.)" Handbook for industrial and organizational psychology, pp. 889-933.

Tulum, S., 2014, The Effects Of Attachment On Marital Adjustment In Newly Married Individuals: Testing The Mediator Role Of Conflict Resolution Styles, Middle Technical University, The Graduated School Of Social Sciences. Ankara.

Tuncay-Senlet, E., 2012, Domestic Violence Against Women In Relations to Marital Adjustment and Psychological Well-being With The Effects of Attachment, Marital Coping and Social Support, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tuncay, E., 2006, Predictive Role of Perfectionism on Marital Adjustment, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tutarel-Kışlak, Ş. ve Çabukça, F., 2002, "Empati, Demografik Değişkenler ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki" Aile ve Toplum Dergisi, 2(5): ss. 40-46.

Tutarel-Kışlak, Ş., 1999, "Evlilikte Uyum Ölçeğinin (EUÖ) Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması" 3P Dergisi, 7(1): ss.50-57.

Uğurlu, O. (2003). Evli Çiftlerde Cinsiyet Ayrımına İlişkin Tutumlar, Çatışma Yönetimi Biçimleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki. Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Ülke, Z., 2015, Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Uşaklı, N., 2010, Evli Bireylerin Evliliğe Uyumda Karşılaştığı Sorunlar Eğitim İhtiyaçları, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Uzbay, İ. T. ve Yüksel, N. 2003, “Madde Kötüye Kullanımı ve Bağımlılığı” Psikofarmakoloji. N. Yüksel (ED), Yenilenmiş 2. Baskı, ss. 485-520

Uzbay, İ.T., 2009, “Madde Bağımlılığı” Silahlı Kuvvetler Dergisi, 399: ss. 99-115.

Vaillant, C. O. and Vaillant, G. E. 1993, “Is the U-Curve of Marital Satisfaction an Illusion? A 40-Year Study of Marriage” Journal of Marriage and the Family, 55: pp.230-239.

Valenzuela, S., Halpern, D., and Katz, J.E. 2014, “Social network sites, marriage well-being and divorce: Survey and state-level evidence from the United States” Computers in Human Behavior, 36: pp. 94-101.

Valkenburg, P. M. and Peter, J., 2007, “Preadolescents’ and Adolescents’ Online Communication and Their Closeness to Friends” Developmental Psychology, 43(2): pp. 267-277.

Van Deursen, A. J. et al., 2015, “Modeling Habitual and Addictive Smartphone Behavior: The Role of Smartphone Usage Types, Emotional Intelligence, Social Stress, Self-Regulation, Age, and Gender” Computers in Human Behavior, 45: pp. 411-420.

Volkema, R. J. and Bergmann, T. J., 1995, “Conflict Styles As Indicators Of Behavioral Patterns In Interpersonal Conflicts” The Journal Of Social Psychology, 135(1): pp. 5-15.

Vuchunic, S., 1987, “Starting And Stopping Spontaneous Family Conflicts” Journal Of Marriage And Family, 49(3): pp. 591-601.

Weiten, W., Psychology Applied To Modern Life. Adjustment In The 80’s California, Words Worth, 1986.

White, L. and Keith, B., 1990, “The Effect Of Shift Work on The Quality and Stability of Marital Relations” Journal of Marriages and the Family, 52: pp. 453-462.

Wunderer, E. and Schneewind, K. A., 2008, “The Relationship Between Marital Standarts, Dyadic Coping and Marital Satisfaction” European Journal of Social Psychology, 38: pp. 462-476.

Yavuzer, H., Çocuk Eğitim El Kitabı, Remzi Yayınevi, İstanbul, 2000

Yıldırım, İ., 1993, “Evli Bireylerin Uyum Düzeni” 3P Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji Dergisi, 1(3): ss. 249-257.

Yılmaz, A., 2000, Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne-Baba Tutumu İle Çocukların, Ergenlerin ve Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkiler, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Yılmaz, A., 2001, “Eşler arasındaki uyum: Kuramsal Yaklaşımlar ve Görgül Çalışmalar” Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 4(4): ss. 49-58.

Yücelten, E., 2016, Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Akıllı Telefon Bağımlılığının Bağlanma Stilleri İle İlişkinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Zeynep, T.G., 2011. “Yüksel Çevrimiçi Sosyal Ağlar: Öğrenciler Neden Facebook Kullanmıyor?”, 5. Uluslararası Bilgisayar Sempozyumu, Elazığ.

Zeytinoğlu, E., 2013, Evli Bireylerin Benlik Saygısı, Kıskançlık Düzeyi, Evlilikteki Çatışmalar ve Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

EKLER

EK 1: YÖNERGE

Sayın Katılılımcı,

Elinizde bulunan form, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programında tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır.

Cevaplamış olduğunuz sorular yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacaktır ve istatistiksel olarak değerlendirilerek yorumlanacaktır. Elde edilen bilgileri, araştırmacı dışında hiç kimse görmeyecektir. Soruların doğru ya da yanlış cevapları yoktur. Verilen cevaplar kişiden kişiye değişiklik gösterebilir. Cevaplarınız bu araştırma için çok değerlidir. Bu sebeple araştırmadan geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için yanıtlarınızın gerçek duygu ve düşüncelerinizi yansıtmaması oldukça önemlidir.

Çalışmada kimlik belirleyici bilgiler istenmemekte olup, **Lütfen anket formlarının üzerine adınızı ve soyadınızı YAZMAYINIZ.**

Her bir ölçeğe geçmeden önce ölçek başlarında bulunan açıklamaları **dikkatlice okuduğunuzdan ve her soruyu yanıtladığınızdan lütfen emin olunuz.**

Katılımınız ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkı için şimdiden çok teşekkür ederim.

Psk. Hilal TOPRAK DERİCİ
Üsküdar Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü
Klinik Psikoloji Yüksek Lisans
Öğrencisi

EK 2: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz:
Kadın() Erkek()
2. Yaşınız:
18-25() 26-33 () 34-41() 41 ve üstü()
3. Eşinizin Yaşı
18-25() 26-33 () 34-41() 41 ve üstü()
4. Yaşadığınız il/ilçe
.....
5. Eğitim Durumunuz:
İlkokul() Ortaokul-Lise() Üniversite() Lisansüstü-Doktora()
6. Eşinizin Eğitim Durumu:
İlkokul() Ortaokul-Lise() Üniversite() Lisansüstü-Doktora ()
7. Herhangi bir işte çalışıyor musunuz?:
Evet() Hayır()
8. Çalışıyorsanız mesleğiniz:
Devlet memuruyum()
Özel sektörde çalışıyorum()
Serbest meslek()
- 9.Ekonomik açıdan durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?:
1000-2000() 2000-5000() 5000-10.000() 10.000 ve üstü()
10. Kaç yıllık evlisiniz?:
1-5() 6-10() 11-15() 15 ve üstü()
11. Kaç çocuğunuz var?:
Yok() 1() 2() 3() 4 ve üstü()
12. Eşinizle nasıl evlendiniz?:
Görücü usulü() Severek(anlaşarak) ()
13. Eşinizle yakınlık dereceniz?
Yakın akraba() Uzak akraba() Akrabalığımız yok ()
- 14.İnternet kullanır mısınız?:
Evet() Hayır()
- 15.Hangi sıklıkla internet kullanırsınız?:
Her gün() Haftada birkaç kez() Ayda birkaç kez() Hiçbir zaman()
16. Günde kaç saatinizi internette geçirirsiniz?
1 saatten az() 1-3 saat() 3-6 saat()

6-12saat() 12 saat ve üstü()

17. İnterneti en çok hangi amaçlar için kullanırsınız?

Sosyal medya kullanmak için (Facebook, twitter, vb) ()

İş için ()

Oyun oynamak için ()

Arkadaşlarımla haberleşmek için ()

Dizi veya film izlemek için ()

Haberleri takip etmek için ()

Alışveriş yapmak için ()

Araştıma yapmak için ()

18. İnternet bağlantısına en çok hangi araç ile ulaşıyorsunuz?

Akıllı telefon () Tablet() Kişisel Bilgisayar()

19. Akıllı telefona sahip misiniz?:

Evet() Hayır()

20. Tahminen günde kaç saat akıllı telefon kullanıyorsunuz? :

1 saatten az() 1-4() 4-8() 8-16() 16 ve üstü ()

21. Akıllı telefonu hangi amaçlar için kullanırsınız?:

Oyun oynamak için ()

Sosyal medyayı kullanmak için (Facebook, twitter, instagram vb.) ()

Alışveriş yapmak için ()

Mesaj göndermek ve/veya telefon ile görüşmek için ()

Araştırma yapmak için ()

Haberleri takip etmek için ()

Maillerimi kontrol edebilmek/ mail yollayabilmek için ()

İş için ()

22. Kendinizi akıllı telefon bağımlısı olarak görüyor musunuz?:

Akıllı telefon bağımlısı değilim ()

Fikrim yok ()

Belki akıllı telefon bağımlısıyım ()

Akıllı telefon bağımlısı olduğumu düşünüyorum ()

23. Facebook hesabına sahip misiniz?:

Evet() Hayır()

24. Facebook hesabınız varsa kaç yıldır var?:

1yıldan az () 1() 2() 3() 4ve üstü()

25. Facebook'u hangi amaçlar için kullanırsınız?

Oyun oynamak için ()

Haberleri takip etmek için ()

Arkadaşlarım ile iletişim içinde olmak için ()

Yeni arkadaşlıklar kurabilmek için ()

Fikirlerimi paylaşmak için ()

Çağa ayak uydurabilmek için ()

26. Tahminen günde kaç saatinizi Facebook'ta geçirirsiniz?
1 saatten az() 1-4() 4-8() 8-16() 16 ve üstü()
27. Ne kadar sıklıkla Facebook hesabınıza girersiniz?
Facebook hesabımı kapatma ihtiyacı hissetmem ()
Hergün ()
Haftada bir ()
Ayda bir()
28. Kendinizi Facebook bağımlısı olarak görüyor musunuz?
Facebook bağımlısı değilim ()
Fikrim yok ()
Belki Facebook bağımlısıyım ()
Facebook bağımlısı olduğumu düşünüyorum ()

EK3: BERGEN FACEBOOK KULLANIM BOZUKLUĞU ÖLÇEĞİ KISA FORMU

Aşağıda Facebook kullanımı ile ilgili çeşitli duygu ve düşünceleri içeren ifadeler verilmektedir. Lütfen her ifadenin size ne kadar uyduğunu değerlendirerek en uygun seçeneği yuvarlak içine alınız.

Geçen bir yıl süresince ne sıklıkta...		Çok nadiren	Nadiren	Ara sıra	Sıklıkla	Oldukça sık
1	Zamanınızın büyük bir bölümünü Facebook'u düşünerek veya Facebook'u kullanmayı planlayarak geçirdiniz	1	2	3	4	5
2	Facebook'u giderek daha fazla kullanma arzusu duydunuz	1	2	3	4	5
3	Kişisel sorunlarınızı unutmak için Facebook'u kullandınız	1	2	3	4	5
4	Facebook kullanımınızı, başarıyla sonuçlanmayan, azaltma çabanız oldu	1	2	3	4	5
5	Facebook'u kullanmanız engellendiğinde huzursuz veya tedirgin oldunuz	1	2	3	4	5
6	Facebook'u aşırı kullanmanız iş-okul durumunuz üzerinde olumsuz etkisi oldu	1	2	3	4	5

Ek4: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİNİN KISA FORMU

Yönerge: Aşağıda akıllı telefon kullanımı ile ilgili çeşitli duygu ve düşünceleri içeren anlatımlar verilmiştir. Lütfen anlatımın size ne kadar uyduğunu değerlendirerek en uygun seçeneği yuvarlak içine alınız.

1-Kesinlikle katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kısmen katılmıyorum, 4-Kısmen katılıyorum, 5-Katılıyorum, 6-Kesinlikle katılıyorum

1	Akıllı telefon kullanmaktan dolayı planladığım işleri aksatırım	1	2	3	4	5	6
2	Akıllı telefon kullanmaktan dolayı derslerime odaklanmaka, ödevlerimi yapmakta ve işlerimi tamamlamakta güçlük çekerim						
3	Akıllı telefon kullanmaktan dolayı el bileğimde veya ensemdede ağrı hissedirim						
4	Akıllı telefonum yanımda olmamasına tahmmül edemem						
5	Akıllı telefonum yanımda olmadığında sabırsız ve sinirli olurum.						
6	Kullanmasam da, akıllı telefonum aklımdadır.						
7	Günlük yaşamımı aksatmasına rağmen akıllı telefonumu kullanmaktan vazgeçemem						
8	İnsanların twitter veya facebook üzerindeki konuşmalarını kaçırmamak için sürekli akıllı telefonumu kontrol ederim						
9	Akıllı telefonumu hedeflediğimden daha uzun süre kullanırım						
10	Çevremdeki insanlar akıllı telefonumu çok fazla kullandığımı söylerler.						

EK:5 ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİ ÖLÇEĞİ

Aşağıda, evlilik ilişkilerinde yaşanan sorunların genel olarak nasıl çözümlendiği ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen eşinizle ilişkinizi göz önüne alarak, aşağıdaki ifadelerden her birine ne derece katıldığınızı belirtiniz. Her bir ifadenin önündeki boşluğa aşağıdaki sayılardan uygun olanı yazınız.

	1	2	3	4	5	6
Hiç	Oldukça	Birazcık	Birazcık	Oldukça	Çok	
Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum	

- _____ 1) Tartışma esnasında konuyla ilgisiz de olsa zayıflıklarını yüzüne vururum.
- _____ 2) Kavgaın büyümemesi için onun istediği şeyleri yaparım.
- _____ 3) Çok sinirlenmişsem konuşmayı ertelerim.
- _____ 4) Sorun durumunda pek çok şeyi içime atabilirim.
- _____ 5) Sorunun uzamadan çözülebilmesi için kaynağını bulmaya çalışırım.
- _____ 6) Sinirlendiğimde kırıncı şeyler söylerim.
- _____ 7) Problemi büyütmemek için onu sakinleştirmeye çalışırım.
- _____ 8) Sesimi yükselterek beni dinlemesini sağlamaya çalışırım.
- _____ 9) Tartışmada ortak bir çözüm noktası bulmaya çalışırım.
- _____ 10) Çok büyük sorunlar yaşadığımızda ondan uzak durmaya çalışırım.
- _____ 11) Sorun çözümlenmeden tartışmayı sonlandırmam.
- _____ 12) Bağırıp çağırarak istediğimi yaptırım.

- _____ 13) Sorunun tüm yönlerini tartışma sırasında konuşmak isterim.
- _____ 14) Sevgilimi ilişkiyi bitirmekle tehdit ederim.
- _____ 15) Bana bağırdığında onun olmadığı bir odaya geçerim.
- _____ 16)Kavgalarımız sırasındaki kızgınlığımı fiziksel olarak gösteririm.
- _____ 17) İlişkide sorun yaşanmaması için kendimden ödün veririm.
- _____ 18) Sorun yaşadığımızda sevgilimin yanından uzaklaşıyorum.
- _____ 19) Sorunun çözülmesine yardımcı olacağına inanırsam durumu alttan alırım.
- _____ 20) Onun olumsuz tepkilerine karşılık vermeyerek problemin büyümemesini sağlamaya çalışırım.
- _____ 21) Çok gergin olduğumuzda susarım.
- _____ 22) Bir problem yaşandığında, konu ile ilgili düşündüğüm her şeyi açıklarım.
- _____ 23) Eğer çok sinirlenmişsem, sinirim geçene kadar konuşmayı reddederim.
- _____ 24) Bir problem yaşandığında, kendimi sevgilimin yerine koyarak onun ne düşündüğünü anlamaya çalışırım.
- _____ 25) Sürekli imalarda bulunurum.

Ek6: EVLİLİKTE UYUM ÖLÇEĞİ

1. Bu maddede yer alan ölçeği kullanarak, bütün yönleri ile evliliğinizdeki mutluluk düzeyini en iyi temsil ettiğine inandığınız noktayı daire içine alınız. Ortadaki ‘mutlu’ sözcüğü üzerindeki nokta, çoğu kişinin evlilikten duyduğu mutluluk derecesini temsil eder ve ölçek kademeli olarak sol ucunda evliliği çok mutsuz olan küçük bir azınlığı, sağ ucunda ise evliliği çok mutlu küçük bir azınlığı temsil etmektedir.

Aşağıdaki maddelerde verilen konulara ilişkin olarak, siz ve eşiniz arasındaki **anlaşma ya da anlaşmazlık** derecesini yaklaşık olarak (X) şeklinde belirtiniz. Lütfen her maddeyi değerlendiriniz.

	Her zaman anlaşırız	Hemen her zaman anlaşırız	Ara sıra anlaşamadığımız olur	Sıklıkla anlaşamayız	Hemen her zaman anlaşamayız	Her zaman anlaşamayız
2. Aile bütçesini idare etme	()	()	()	()	()	()
3. Boş zaman etkinlikleri	()	()	()	()	()	()
4. Duyguların ifadesi	()	()	()	()	()	()
5. Arkadaşlar	()	()	()	()	()	()
6. Cinsel ilişkiler	()	()	()	()	()	()

7. Toplumsal kurallara uyma(doğru, iyi veya uygun davranış)

() () () () () ()

8. Yaşam felsefesi

() () () () () ()

9. Eşin akrabalarıyla anlaşma

() () () () () ()

Lütfen evliliğinizi en iyi ifade ettiğine inandığınız bir cevabın yanındaki kutucuğu (X) şeklinde işaretleyiniz.

10. Ortaya çıkan uyumsuzluklar genellikle:

- () Erkeğin susması ile
() Kadının susması ile
() Karşılıklı anlaşmaya varılarak sonuçlanır.

11. Ev dışı etkinliklerinizin ne kadarını eşinizle birlikte yaparsınız?

- () Hepsini
() Bazılarını
() Çok azını
() Hiç birini

12. Boş zamanlarınızda genellikle aşağıdakilerden hangisini tercih edersiniz?

- () Dışarıda bir şeyler yapmayı
() Evde oturmayı

Eşiniz genellikle aşağıdakilerden hangisini yapmayı tercih eder?

- () Dışarıda bir şeyler yapmayı
() Evde oturmayı

13. Hiç evlenmemiş olmayı istediğiniz olur mu?

- () Sık sık
() Arada sırada
() Çok seyrek
() Hiçbir zaman

14. Hayatınızı yeniden yaşayabilseydiniz;

- () Aynı kişiyle evlenirdiniz
() Farklı bir kişiyle evlenirdiniz
() Hiç evlenmediniz

15. Eşinize güvenir, sırlarınızı ona açar mısınız?

- () Hemen hemen hiçbir zaman
() Nadiren
() Çoğu konularda
() Her konuda

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı: Hilal TOPRAK DERİCİ
Doğum Tarihi: 01.04. 1992
Uyruk: Türkiye Cumhuriyeti
Mail: hilaltoprak8992@gmail.com

Eğitim Durumu:

2015-2017. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji
Ana Bilim Dalı (Yüksek Lisans)
2010-2015. İstanbul Şehir Üniversitesi- (Örgün Öğretim), İnsan ve Toplum
Bilimleri Fakültesi, Psikoloji (İngilizce)

Yabancı Dil(ler) ve Düzeyi

	Okuma	Yazma	Konuşma
Türkçe	İleri	İleri	İleri
İngilizce	İleri	İleri	İleri
Almanca	Başlangıç	Başlangıç	Başlangıç
İspanyolca	Başlangıç	Başlangıç	Başlangıç

IELTS: 6

İş Deneyimi

İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2013 (Stajyer)
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2013
(Stajyer)
Başakşehir Doğa Koleji Butik Anaokulu 2013 (Stajyer)
Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2014 (Stajyer)
İzmir Koleji 2016 (Okul Psikoloğu)
ILO International Autism 2016 (Psikolog)
NP İstanbul Nöropsikiyatri Hastanesi 2016 (Stajyer)